asimov

uzayın bekçileri

ALTIN KİTAPLAR

UZAYIN BEKÇİLERİ

ISAAC ASIMOV

TÜRKÇESİ: GÖNÜL SUVEREN

YERİN ALTINDA

"Yerin Altında - The Deep" Isaac Asimov'un 1952 yılında yazdığı, ilk olarak Galaxy Science Fiction dergisinin Aralık 1952 sayısında yayınlanan kısa bilimkurgu öyküsüdür. Daha sonra 1955 tarihli The Martian Way and Other Stories ve 1973 tarihli The Best of Isaac Asimov toplamalarında yer almıştır. Asimov In Memory Yet Green adlı otobiyografisinde; bu hikayeyi yazarken bilimkurgu edebiyatında neler yapılabileceğini deneme amacı güttüğünü, dolayısıyla anne sevgisinin müstehcen bulunduğu bir toplum yarattığını söyler.

Bir

Bir gezegen sonunda ölmeye mahkûmdur. Çevresinde döndüğü güneşi patladığı için çabuk bir ölüm olabilir. Ya da güneşi zayıfladığı ve okyanusları buz tuttuğu için yavaş yavaş ölür. İkinci durumda zeki yaratıkların yaşama şansı vardır.

Bu canlılar yaşamak için dışa açılırlar. Yani uzaya. Soğumaya başlayan güneşe daha yakın bir gezegene giderler. Ya da başka bir güneşin çevresinde dönen bir gezegene. Ancak bu, güneşinin etrafında dönen tek gezegense ve beş yüz ışık yıllık uzaklıkta başka bir yıldız yoksa, canlılar için dışa açılma yolu kapalı demektir.

Bu durumda yaşama çabalarının yönü içe doğru olabilir. Yani gezegenin kabuğunun içine girilir. Bu her zaman mümkündür. Toprağın altında yeni bir yerleşim alanı oluşturulur ve gezegenin sıcak çekirdeğinden enerji sağlanır. Bu iş için binlerce yıl gerekir. Ama ölmekte olan bir güneşin soğuması uzun zaman alır.

Ne var ki, gezegenin ısısı da zamanla azalır. Tünellerin gitgide daha derinlere uzanması gerekir. Bu çaba gezegen tümüyle ölünceye dek sürdürülür.

O gün gelmekteydi...

Gezegenin yüzeyinde neon sisleri ölgün ölgün dalgalanıyordu. Ama bu hareket alçak yerlerde birikmiş olan oksijen gölcüklerini havalandırmak için yetersizdi. Uzun gün boyunca üstü kabuklu güneş kısa bir an canlanarak donuk, kızılımsı bir ateş topuna dönüşüyor, o zaman oksijen gölcüklerinde hafif bir kaynama oluyordu.

Uzun gece boyunca göllerin üzerinde mavimsi, beyaz bir buz tabakası oluşmaktaydı. Çıplak kayaların yüzeyinde de neon çiyi.

Yüzeyin sekiz yüz mil altında sıcaklık ve yaşamın son bir kabarcığı kalmıştı.

İki

Wenda'yla Roi birbirine çok yakındılar. Bir ilişkinin olabileceği kadar yakın. Hatta böyle bir yakınlık kadın için uygunsuz sayılabilirdi.

Wenda'nın "Yumurtalık Bölümü"ne girmesine ömrü boyunca bir kez izin verilmiş ve ona bir daha böyle bir şey olmayacağı açıkça söylenmişti.

Irk bilimci, "Sen standartlara pek uymuyorsun, Wenda," demişti. "Ama çocuk yapabilirsin. Ve biz de seni bir tek defa deneyeceğiz. Belki başarılı oluruz."

Wenda işe yaramasını istiyordu. Çok istiyordu hem de. Daha yaşamanın başlangıcında pek de zeki olmadığını anlamıştı. Hiçbir zaman bir "Çalışıcı"dan başka bir şey olamayacaktı. Irkı düş kırıklığına uğratırsa çok utanacaktı. Yeni bir varlık yaratmak için ona bir fırsat verilmesini çok istiyordu. Bu onda bir saplantı halini almıştı.

Wenda yumurtasını geliştirme aygıtının bir köşesine bıraktıktan sonra seyretmeye başladı. Eşit gen dağıtımını sağlamak için uygulanan mekanik dölleme sırasında "seçme" aygıtı kadının yuvaya sıkıştırılmış Olan yumurtasını hafifçe salladı. Bu iyiye işaretti.

Wenda olgunlaşma dönemini de izlemeyi sürdürdü. Kendisinin olan o yumurtadan çıkan yavruyu gördü. Onun fiziksel işaretlerini ezberledi. Çocuğun büyümesini izledi.

O sağlıklı bir çocuktu. Irk bilimci de onu takdir ediyordu.

Wenda bir keresinde sıradan bir şey söylüyormuşçasına, "Şuna bakın," dedi. "Şurada oturan çocuğa. Hasta mı o?"

"Hangisi?" Irk bilimci şaşırmıştı. Bu evrede hastalıklı bir çocuk onun ustalığına gölge düşürürdü. "Roi'yi mi kastediyorsun? Saçma! Keşke bütün çocuklar onun gibi olsalardı."

Wenda önce kendisiyle gururlandı, sonra korktu. En sonunda da dehşete kapıldı. Çocuğun peşinden ayrılmıyor, onun eğitimiyle ilgileniyor ve oyun oynamasını seyrediyordu. Roi yakınındayken mutlu oluyor, uzaktayken de sıkılıyor ve mutsuzlaşıyordu. Wenda o zamana kadar böyle bir şeye hiç duymamıştı. Utanıyordu.

Aslında Zihinciye gitmesi gerekirdi. Ama bunu yapmasının doğru olmayacağını da biliyordu. Bunun bir beyin hücresinin kımıldatılmasıyla geçiverecek basit bir anormallik olmadığını bilecek kadar aklı vardı. Aslında bu gerçek bir psikozdu. Wenda emindi bundan. Durumu anlarlarsa onu bir hücreye tıkarlardı. Belki ırk için sağlanan kısıtlı enerjiyi boş yere harcadığı için ona ötenazi bile uygulanabilirdi. Hatta belki yumurtasından çıkan yavrunun kim olduğunu anladılarsa onu da ortadan kaldırırlardı.

Wenda yıllar boyunca bu anormallikle savaştı. Ve bir dereceye kadar başarılı oldu. Sonra o uzun yolculuk için Roi'nin seçildiğini öğrendiğinde kalbi sızladı.

Roi'yi mağaranın merkezinden epey uzaktaki boş koridorlarından birine kadar izledi. Kent! Sadece bir tek kent vardı artık.

Wenda bu mağaranın kapatıldığı günü hatırlıyordu. Büyükler koridoru adımlamış, nüfusu ve sağlanması gereken enerjiyi hesaplamışlardı. Sonunda tüneli karanlıkta bırakmaya karar vermişlerdi. Pek fazla olmayan halk merkezin yakınında bir yere taşınmıştı. Gelecek dönemde Yumurta Bölümü için gerekli kotada azaltılmıştı.

Wenda, Rio'nun konuşma düzeyiyle ilgili düşüncelerinin pek derin olmadığını fark etti. Belki de delikanlı içine kapanmıştı.

Kadın düşüncelerini onun kafasına yolladı. "Korkuyor musun?"

"Bunu, düşünmek için buraya gelmem yüzünden mi soruyorsun?" Rio bir an durakladı, sonra da cevap verdi. "Evet, korkuyorum. Bu Irkımızın son şansı. Başarısızlığa uğrarsam..."

"Kendin için mi korkuyorsun?"

Rio ona hayretle baktı. Wenda uygunsuz davrandığı için utandı ve düşünce seli dalgalandı. . "Keşke ben gitseydim," dedi.

Roi, "Bu işi daha iyi başarabileceğini mi düşünüyorsun?" diye sordu.

"Ah, hayır! Ama ben başarısız olur ve geri dönemezsem Irk bir kayba uğramış sayılmaz."

Roi ciddi bir tavırla, "Sen ya da ben," dedi. "Yine bir kayıp sayılır. Irkın yaşama şansı kaybolur."

Wenda o sırada Irkın yaşamasını pek düşünmüyordu, içini çekti. "Yolculuk o kadar uzun ki..."

Roi, "Ne kadar uzun?" diyerek gülümsedi. "Bunu biliyor musun?"

Wenda duraksadı. Delikanlının onun aptal olduğunu düşünmesini istemiyordu. "Herkes İlk Kata çıkılacağını söylüyor," dedi.

Wenda çocukken kentten çıkan koridorlar oldukça uzaklara ulaşmıştı. O da her çocuk gibi o tünellerde dolaşır, bazı şeyleri öğrenmeye çalışırdı. Bir gün kentten iyice uzaklaştığında hava iyice soğuklamış ve Wenda tünelin ucunun kapalı olduğunu görmüştü. Uçta adeta dev bir tapa vardı; yukarıdan aşağıya, bir yandan diğerine tüneli kapatıyordu.

Wenda çok daha sonra tapanın diğer tarafında, yukarıya doğru uzanan tünelin Yetmiş Dokuzuncu Kata eriştiğini öğrenmişti. Onun yukarısında Yetmiş Sekizinci Kat vardı. Böyle sırayla gidiyordu.

"Biz Birinci Kattan daha da yukarıya çıkacağız, Wenda."

"Ama Birinci Katın yukarısında bir şey yok ki."

"Haklısın. Hiçbir şey yok. Dünyanın katı cismi orada sona eriyor."

"Ama bir 'hiç' nasıl 'bir şey' olabilir? Havayı mı kastediyorsun?"

"Hayır, demek istediğim boşluk. Vakum. Vakumun ne olduğunu biliyorsun değil mi?"

"Evet. Ama vakumun boşaltılması ve içine hava sızmaması gerekir."

"Bu, Bakım Bölümü için söz konusu. Ama Birinci Kattan sonra her tarafa doğru sınırsız bir boşluk uzanıyor."

Wenda bir süre düşündü. "Şimdiye dek oraya çıkan olmuş mu?"

"Olamaz. Ama elimizde kayıtlar var."

"Belki de kayıtlar yanlış."

"İmkânsız. Ne kadar büyük bir boşluğu aşacağımı biliyor musun?"

Wenda'nın düşünce selinde müthiş bir "Hayır" sözcüğü belirdi.

Roi, "Herhalde ışık hızını biliyorsun," dedi.

Wenda hemen, "Tabii biliyorum," diye cevap verdi. Bu evrensel bir değişmezdi. "Bir saniyede mağaranın uzunluğunu dokuz yüz kırk dört kez aşıyor ve geri dönüyor."

Roi, "Doğru," dedi. "Ama ışık benim aşacağım mesafede ilerleseydi, on yıl sürerdi."

Wenda başını salladı. "Benimle alay ediyorsun. Beni korkutmaya çalışıyorsun."

"Seni neden korkutayım?" Delikanlı ayağa kalktı. "Artık burada fazla kaldım..."

Roi'nin altı tutucu kollarından biri uzandı. Kadının elini özel bir duygu içermeyen, tarafsız bir dostlukla yakaladı. Wenda mantıksız bir isteğe kapıldı. Oğlunun elini sıkıca tutmak, onun gitmesine engel olmak istedi.

Ama o anda korkuya kapıldı. Roi konuşma düzeyini aşarak kafasının derinliklerine bakabilirdi. O zaman midesi bulanır ve bir daha Wenda'yi görmek bile istemezdi. Hatta onun tedavi görmesi için ilgililere haber verirdi. Wenda sonra rahatladı. Roi normal bir insandı, onun gibi hasta değildi. Sorun ne olursa olsun, arkadaşının kafasındaki konuşma düzeyini aşarak daha derinlere girmeyi aklından bile geçirmezdi.

Roi uzaklaşırken Wenda onun çok yakışıklı olduğunu düşündü. Tutucu kolları düzgün ve güçlüydü. İstediği gibi kullanabildiği esnek bıyıkları gür ve zarifti. Göz lekeleri Wenda'nın o zamana kadar gördüklerinden daha yanardönerliydi.

Üç

Laura koltuğuna yerleşti. Yumuşak ve rahattı bu koltuklar. Uçakların içleri çok hoş oluyor ve insanı korkutmuyordu; sert ve ışıltılı dışından ne kadar farklıydı.

Genç kadın bebeğin beşiğini yanındaki koltuğa koymuştu. Çocuğun üzerine battaniye örtmüş, başına da küçücük kırmalı bir başlık geçirmişti. Walter mışıl mışıl uyuyordu. Bebeklere özgü yuvarlak, yumuşak yüzü ifadesizdi. Göz kapakları kenarı püsküllü iki yarım aya benziyordu. Bebeğin alnına bir tutam açık kumral saç düşmüştü. Laura büyük bir dikkatle perçemi tekrar çocuğun başlığının altına soktu.

Biraz sonra Walter'ın mama zamanı gelecekti. Genç kadın oğlunun bu değişik çevreden korkmayacak kadar küçük olduğunu düşünüyordu. Hostes de çok iyiydi. Hatta Walter'ın biberonlarını küçük bir buzdolabına koymuştu. Ah, uçakta buzdolabı bile vardı!

Karşı taraftaki koltuklarda oturan yolcular ona ilgiyle bakıyorlardı. Tavırlarından bir bahane buldukları takdirde onunla konuşacakları ve bunun da çok hoşlarına gideceği anlaşılıyordu.

Yaşlıca çift, Laura bebeği sepetinden aldığı zaman aradıkları fırsatı buldu. Genç kadın beyaz pamukluya sarılı pespembe çocuğu kucağına aldı.

Bir bebek, konuşmak isteyen yabancılar için her zaman bir fırsat sayılır.

Yaşlıca kadın o hep duyulan sözleri söyledi. "A, ne güzel bir bebek! Kaç aylık, yavrum?"

Laura dudaklarının arasına çengel iğneleri sıkıştırmıştı. Battaniyeyi kucağına yaymış, Walter'ın altını değiştiriyordu. "Gelecek hafta dört aylık olacak."

Walter gözlerini açmıştı. Yaşlıca kadına gülümserken ıslak diş etleri ortaya çıktı.

Yaşlıca kadın, "Bak nasıl da gülüyor, George," diye bağırdı.

Adam da bebeğe gülerek, başparmaklarını birbirinin etrafında döndürdü. "Guuu..."

Walter hıçkırırmış gibi tiz bir sesle kahkaha attı.

Yaşlıca kadın, "Adı nedir, yavrum?" diye sordu.

Laura, "Walter Michael," dedi. Sonra da ekledi. "Ona babasının adını verdik."

Böylece konuşmaya başladılar. Yaşlıca çiftin adı George ve Eleanor Ellis'ti. Tatile çıkmışlardı. Üç çocukları vardı. İki kız, bir erkek. Üçü de büyümüşlerdi artık. Kızlar evliydiler. Birinin iki çocuğu olmuştu.

Laura ince yüzünde memnun bir ifadeyle Ellisler'i dinledi. Kocası her zaman, "İnsanı çok dikkatle dinliyorsun," derdi. "Zaten seninle ilk defa bu yüzden ilgilendim."

Küçük Walter huysuzlaşmaya başlıyordu. Laura çocuğun kollarını açtı. Onun kollarını sallayarak rahatlamasını istiyordu.

Genç kadın Ellislerin meraklı, ama dostça sorularını yanıtlayarak bebeğin günde kaç kez mama yediğini ve bu yüzden pişiği olmadığını açıkladı.

Sonra da endişeyle, "Bugün küçücük midesinin bozulmayacağını umarım," diye ekledi. "Yani uçağın hareketi yüzünden."

Bayan Ellis, "Ah," dedi. "Bundan etkilenmeyecek kadar küçük. Ayrıca büyük uçaklar harika oluyor. Pencereden bakmadıkça havada olduğumu anlamıyorum. Sen de öyle düşünmüyor musun, George?"

Bay Ellis dobra dobra konuşan bir adamdı. "Bu kadar küçük bir bebeği uçağa bindirmenize hayret ediyorum."

Bayan Ellis ona bakarak kaşlarını çattı.

Laura, Walter'ı omzuna dayayarak sırtına usulca vurdu. Çocuk küçük parmaklarını annesinin sarı saçlarına sokarken küçük çığlıkları kesildi. Walter annesinin ensesindeki gevşek topuzu çekiştirmeye başladı.

Genç kadın, "Bebeği babasına götürüyorum," diye açıkladı. "Walter oğlunu henüz görmedi."

Bay Ellis şaşırdı, tam bir şey söyleyecekken karısı hemen atıldı. "Herhalde kocanız asker."

"Evet, öyle."

Bay Ellis sessizce, "O," dermiş gibi ağzını açtı.

Hostes bebeğin biberonunu getirmeden önce Ellisler, Laura'nın kocasının İaşe Kıtasında başçavuş olduğunu öğrendiler. Orduya gireli dört yıl olmuştu. Michaellar iki yıl önce evlenmişlerdi. Adam yakında terhis olacaktı. Karı koca San Francisco'ya dönmeden önce uzun bir balayı geçireceklerdi.

Laura bebeği sol kolunun üzerine yatırarak biberonu ona doğru uzattı. Şişenin emziği bebeğin dudaklarının arasından kaydı. Walter onu diş etleriyle yakaladı. Sütte yukarıya doğru çıkan hava kabarcıkları belirdi. Bebek mavi gözlerini annesine dikerek sıcak biberona küçücük elleriyle vurdu.

Laura küçük Walter’ı hafifçe göğsüne bastırdı. Tüm güçlüklerine ve ufak tefek sorunlarına rağmen insanın böyle küçücük bir bebeği olması harika bir şey, diye aklından geçirdi.

Dört

Gan, kuramlar, diye düşündü. Her zaman kuramlar. Yüzeydeki insanlar bir milyon yılda ya da daha uzun bir süre önce Evreni görebiliyorlardı. Onu doğrudan doğruya algılayabiliyorlardı. Ama Irkımızın tepesinde sekiz yüz mil kalınlığında bir kaya tabakası var. Bu yüzden ancak aygıtlarımızın titreşen ibrelerinden sonuçlar çıkarabiliyoruz.

Beyin hücrelerinin normal elektrik potansiyeline ek olarak başka tür bir enerji yayınladığı da sadece bir kuram. Bu enerji elektro-manyetik değil. Bu nedenle de ışık gibi sürünürcesine yavaş ilerlemiyor. Bu enerji beynin en yüksek fonksiyonlarına bağlı. Onun için de mantık dizisi kurabilen, zeki yaratıklarda görülüyor.

Mağaramıza sızan bu tür enerji alanını sadece titreyen bir ibre keşfetti. Öteki ibrelerse alanın yayıldığı noktanın yönünü ve on ışık yılı uzaklıkta olduğunu açıkladılar. Yüzeydeki insanlar en yakın yıldızın beş yüz ışık yıl ötede olduğunu hesaplamışlardı. Herhalde ondan sonra en aşağı bir güneş dünyaya iyice yaklaştı. Yoksa bu kuram yanlış mı?

Gan herhangi bir uyarıda bulunmadan birden konuşma düzeyine çıkınca, Roi'nin zihin düzeyini etkilerken kafasında uğultu yarattı. "Korkuyor musun?"

Roi, "Bu büyük bir sorumluluk," dedi.

Gan, diğerleri de sorumluluktan söz ediyorlar, diye düşündü. Sürüyle Baş-Teknisyen birbiri ardına Titretici ve Alıcı İstasyon üzerinde çalışmış ve nihayet onun zamanında son adım atılmıştı. Başkaları sorumluluktan ne anlıyorlardı ki?

Sonra, "Evet, öyle," dedi. "Sık sık Irkın ortadan kalkmasından söz ediyoruz. Ama bunun şimdi değil, ileride bir gün olacağını düşünüyoruz. Bizim zamanımızda olmayacağını. Ama olacak. Anlıyor musun? Olacak. Bugün yapacağımız şey toplam enerjimizin üçte ikisini yutacak. Bunu yeniden denemek için yeterli enerji kalmayacak. Enerji bu kuşağın normal bir yaşam sürerek ölmesi için yeterli olmayacak. Ama emirleri yerine getirirsen bunun da önemi kalmaz. Kuşaklar boyunca her ayrıntıyı düşündük."

Roi, "Bana söylenileni yapacağım," dedi.

"Düşünce alanın uzaydan gelenlerle birleşecek. Her düşünce alanı kişiye özgüdür. Genelde bir düşünce alanını taklit etmek pek mümkün değildir. Ama tahminimize göre uzaydan gelen alanların sayısı milyarları buluyor. Yani senin düşünce alanının onlardan birine uyma olasılığı çok fazla. Bu nedenle Titreticimiz çalıştığı sürece bir rezonans sağlanacak. Bununla ilgili prensipleri biliyor musun?"

"Evet, efendim."

"O halde şunu da biliyorsun: Titreşim sırasında zihnin X gezegeninde düşünce alanı seninkine benzeyen yaratığın beyninde, X merkezinde olacak. Bu enerji harcayan bir işlem değil. Alıcı İstasyon kütlesinin de katandaki titreşime uymasını sağlayacağız. Kütleyi bu yoldan nakletme yöntemi problemin en son çözülen bölümüydü. Ve bu işlem Irkın bu yüz yılda kullandığı enerjiyi harcayacak."

Gan, "Alıcı istasyon" diye tanımladığı siyah küpü alıp sıkıntıyla baktı. Daha önceki üç kuşak gerekli bütün nitelikleri olan yirmi metreküplük bir istasyonun yapılamayacağına inanmışlardı. Ama bu iş de başarılmıştı. Bu istasyon Gan'ın yumruğu kadardı.

Gan, "Zeki bir yaratığın beyin hücrelerinin düşünce alanı sadece çok belirli bazı çizgileri izleyebilir," diye konuşmasını sürdürdü. "Bütün canlılar, hangi gezegende gelişmiş olurlarsa olsunlar, protein temeline ve oksijen-su kimyasına sahiptirler. Dünyaları onların yaşamasına uygunsa, bizim için de uygun demektir."

Gan kafasının daha derinlerinde, kuram, diye düşündü. Her zaman kuram.

Sonra sözlerine devam etti. "Bu, kendini içinde bulacağın bedenin, onun düşünce ve duygularının sana tümüyle yabancı olacağı anlamına gelmiyor. Alıcı İstasyonu çalıştırmak için üç yöntem geliştirdik. Kolların güçlüyse küpün herhangi bir yüzeyine iki yüz kiloluk bir baskı uygulaman yeterli olacak. Güçsüzse o zaman sadece bir düğmeye basacaksın. Bu düğmeye, küpün tek açık olan yerinden erişebileceksin. Kolların yoksa, konak beden felce uğramışsa ya da başka bir nedenle aciz durumdaysa, o zaman İstasyonu sadece kafa gücüyle çalıştırabileceksin. İstasyon harekete geçtiği zaman bir değil, iki kontrol noktamız olacak. Ve Irk olağan 'teleportasyon' yoluyla X gezegenine nakledilecek:"

Roi, "Bu, elektro-manyetik güç kullanacağımız anlamına geliyor," dedi.

"Ve?"

"Nakil on yıl sürecek."

"Ama bu sürenin farkında olmayacağız."

"Bunu biliyorum, efendim. Ama bu durumda İstasyon on yıl X gezegeninde kalacak demektir. Ya İstasyon o arada bir zarara uğrarsa?"

"Biz bunu da düşündük. Her olasılığı göz önüne aldık biz. İstasyon çalıştırıldığı zaman bir benzer kütle alanı oluşturacak. Bu, çekici gücün yönünde ilerleyecek ve normal maddenin içinden kayıp geçecek. Daha yoğun maddenin sürtünmesi nedeniyle sonunda duracak. Buna altı metre kalınlığındaki bir kaya tabakası neden olacak. Yoğunluğu daha az maddeler İstasyonu etkilemeyecek. On yıl yerin altı metre altında kalacak. Sonra karşıt alan onu yüzeye çıkaracak. Ve Irk da birer birer belirecek."

"Öyleyse neden İstasyon otomatik olarak çalışmıyor? Zaten pek çok otomatik ayrıntısı var..."

"Sen bu konuyu iyice düşünmemişsin, Roi. Biz düşündük. X gezegeninin yüzeyindeki bazı yerler uygun olmayabilir. Oranın yerlileri güçlüyse ve ileri bir tekniğe sahipseler o zaman İstasyon için dikkati çekmeyecek bir yer bulman gerekir. Irkın bir kentin alanında ortaya çıkması hiç de iyi olmaz. Ve çevrenin başka bakımlardan tehlikeli olup olmadığını iyice anlamalısın."

"Hangi bakımlardan, efendim?"

"Bilmiyorum. Yüzeyle ilgili eski kayıtlarda artık anlayamadığımız çok şey var. O kitaplarda açıklamalar da yok. Çünkü eskiler bütün o bilgileri sıradan şeyler sayarlarmış. Ama biz yüzeyden ayrılalı beri hemen hemen yüz bin kuşak yaşadı ve öldü. Bu nedenle o yazılar bizi şaşırtıyor. Teknisyenlerimiz yıldızların fiziksel niteliği konusunda bile anlaşamıyorlar. Oysa o kayıtlarda yıldızlardan sık sık söz ediliyor, açıklamalar yapılıyor. Ama fırtına, deprem, yanardağ, kasırga, tipi, erozyon, sel, şimşek nedir? Buna benzer sürüyle şey. Bütün bu terimler yüzeydeki tehlikeli fenomenlerle ilgili. Ama onların ne olduklarını bilmiyoruz. Onlara karşı nasıl korunacağımızı da. Ama konağının beyni yoluyla gerekli şeyleri öğrenir ve uygun bir biçimde davranabilirsin."

"Ne kadar zamanım olacak, efendim?"

"Titretici on iki saatten daha fazla çalışamaz. Ben senin işini iki saatte tamamlamanı tercih edeceğim. İstasyon harekete geçirilir geçirilmez sen de otomatik olarak buraya döneceksin. Hazır mısın?"

Roi, "Hazırım," dedi. . Gan onu buzlu camları olan bir kabine götürdü. Roi oturdu. Kollarını uygun bir biçimde koydu. Bıyıkları iyi iletişim için cıvaya batırılmıştı.

Delikanlı birdenbire, "Ya kendimi ölmek üzere olan bir bedenin içinde bulursam?" diye sordu.

Gan kontrolleri ayarlıyordu. "Bir insan ölüme yaklaşırken düşünce alanı da çarpılır. Seninki gibi normal bir düşünce alanı onunla aynı titreşimi yapamaz."

Roi, "Ya o insan kazara ölmek üzereyse?" dedi.

Gan, "Biz bunu da düşündük," diye cevap verdi. "Buna karşı bir önlem alamıyoruz. Ölüm çok ani olacağı için kafa gücünle İstasyonu çalıştırmak için zaman bulamayacağını düşünüyorsun. Ama bu olasılık ancak yirmi trilyonda bir. Tabii yüzeydeki o esrarlı tehlikeler sandığımızdan daha öldürücüyse o başka... Bir dakikan var."

Roi nedense son anda Wenda'yı düşündü.

Beş

Laura ansızın irkilerek uyandı. Ne olmuştu? Genç kadına biri sanki vücuduna birdenbire bir iğne batırmış gibi gelmişti.

Akşam güneşi yüzüne geliyordu. Laura parlak ışıklar yüzünden gözlerini kırpıştırdı. Perdeyi indirirken aynı anda dönüp Walter'a baktı.

Bebeğin gözlerinin açık olduğunu görünce biraz şaşırdı. Walter bu saatte uyanmazdı. Laura bileğindeki saate baktı. Hayır, bebeğin bu saatte uyanık olmaması gerekiyordu. Mama vaktine de daha bir saat vardı. Genç kadın, "beslenmeyi isteme" ya da "ağlarsan karnın doyurulur" sistemini uyguluyordu. Ama Walter genellikle saatlere iyi uyum sağlıyordu.

Laura oğluna bakarak burnunu kırıştırdı. "Acıktın mı, bebeğim?"

Walter hiç tepki vermeyince Laura biraz düşkırıklığına uğradı. Oğlunun gülmesini istiyordu. Aslında istediği, bebeğin kahkahalar atarak boynuna sarılması ve "Anne," demesiydi. Ama Walter'ın henüz bunların hiçbirini yapamayacağını biliyordu. Yalnızca gülümseyebiliyordu.

Laura parmağıyla usulca çocuğun çenesine vurdu. "Gu gu gu gu." Walter böyle yapıldığında hep gülümserdi.

Ama şimdi genç kadına bakarak sadece gözlerini kırpıştırdı. Laura, "Hastalanmadığını umarım," diyerek endişeyle Bayan Ellis'e baktı.

Yaşlı kadın elindeki dergiyi bıraktı. "Bir şey mi var, yavrum?"

"Bilmiyorum. Walter burada öylece yatıyor."

"Zavallı yavrucuk. Herhalde yoruldu."

"Öyleyse uyuması gerekmez mi?"

"O şimdi yabancı bir çevrede. Neler olduğunu anlamaya çalışıyordur." Bayan Ellis yerinden kalktı, Walter'a bakmak için Laura'nın üzerinden eğildi. "Herhalde neler olduğunu düşünüyorsun, küçük bebecik. Evet, öyle ya! Kendi kendine, 'Nerede benim beşiğim?' diyorsun. 'Duvarlarında komik resimler olan odam?'" Sonra çocuğa bakarak hırıltılı sesler çıkardı.

Walter bakışlarını annesinden yaşlı kadına kaydırdı ve ciddi bir ifadeyle onu seyretmeye başladı.

Bayan Ellis birdenbire doğruldu. Canı yanmış gibiydi. Elini bir an başına götürerek, "Tanrım!" diye mırıldandı. "Ne garip bir ağrı."

Laura sordu. "Sizce acıkmış olabilir mi?"

Bayan Ellis'in yüzündeki endişeli ifade kayboldu. "Tanrım! Bebekler acıkınca bunu hemen belli ederler. Bebeğin bir şeyi yok. Benim üç çocuğum oldu, yavrum. Böyle şeyleri bilirim."

"Hostese bir biberonu daha ısıtmasını söyleyeceğim."

"Eh, içinizi rahatlatacaksa..."

Hostes şişeyi getirdi. Laura, Walter'ı sepetinden aldı. "Şimdi sütünü iç. Ondan sonra da altını değiştiririm ve..."

Bebeğin başını dirseğinin içine yerleştirdi. Eğilerek onu yanağından çabucak öptü. Biberonu Walter'ın ağzına götürürken onu göğsüne hafifçe bastırdı.

Walter bir çığlık attı!

Ağzını açtı. Kollarını ileri doğru uzattı. Parmakları gerilmişti. Küçük vücudu tatanoz olmuş gibi kaskatı kesilmişti. Hâlâ çığlıklar atıyordu. Sesi bütün kompartımanda yankılanıyordu.

Laura da haykırdı. Biberonu düşürdü. Şişe kırılarak içindeki süt etrafa yayıldı.

Bayan Ellis irkildi. Altı kadar yolcu da öyle. Uyuklayan Bay Ellis doğruldu.

Bayan Ellis şaşkın şaşkın, "Ne oldu?" diye sordu.

"Bilmiyorum. Bilmiyorum." Laura, Walter’ı telaşla sarstı. Onu omzuna dayayarak sırtına vurdu. "Bebeğim, ağlama, bebeğim. Yavrum, ne var? Bebeğim."

Hostes koltukların arasından koşarak yaklaşıyordu. Ayağı Laura'nın koltuğunun altındaki küpe iyice yaklaştı.

Walter şimdi şiddetle çırpınıyor, tiz bir sesle haykırıp duruyordu.

Altı

Roi'nin kafasının içini bir şok doldurdu. Bir an önce koltukta kayışları bağlı olarak oturuyordu. Gan'ın berrak kafasıyla bağlantı halindeydi. Sonra birdenbire kendini garip, barbarca ve kesik düşüncelerin arasında buldu. Aradaki geçişi de bilinçli olarak algılayamadı.

Delikanlı kafasını tümüyle kapattı. Titreşimin etkisini artırmak için zihnini iyice açmıştı. Ve yabancının ilk dokunuşu.

Hayır, acı verici değildi. Baş döndürücü, mide bulandırıcı? Hayır, öyle olduğu da söylenemezdi. Durumu anlatacak söz yoktu.

Kapalı kafasının derin sessizliğinde kendini toparladı ve durumu düşündü. Kafa bağlantısı kurduğu Alıcı İstasyonun hafif dokunuşunu hissetti. O da kendisiyle birlikte gelmişti. İyi!

Roi o ara konağıyla ilgilenmedi. Daha sonraki şiddetli manevralar için ona ihtiyacı olabilirdi. Bu nedenle şu ara onun kuşkularını uyandırmak istemiyordu.

Roi etrafı araştırdı. Gelişigüzel bir kafaya girdi ve içine yayılmış olan duyu izlenimlerini inceledi. Yaratık havadaki titreşimlere ve elektro-manyetik spektrumun bazı kısımlarına duyarlıydı. Tabii vücutların dokunuşlarına da. Yaratığın belirli bazı yerlerinde kimyasal duyular vardı.

Hepsi o kadar. Roi hayretle tekrar baktı. Bu kafada ne doğrudan doğruya kitle duyusu vardı, ne de elektro-potansiyel duyusu. Bu yaratık Evreni gerçekten ince bir biçimde yorumlayan kimselere benzemiyordu. Kafası kimseyle bağlantı halinde değildi.

Yaratığın kafası tümüyle soyutlanmış durumdaydı.

O halde bu yaratıklar birbirleriyle nasıl iletişim kuruyorlardı? Roi konuyu daha yakından inceledi. Kontrollü hava titreşimleriyle ilgili karmaşık bir yöntemleri var...

Roi zihin dokunaçlarıyla etrafındaki kafalara sızdı. Bir teknisyen arıyordu. Ya da bu yarı zeki sakat yaratıkların Teknisyen saydıkları birini. Kendini taşıtların kontrolcüsü olduğunu düşünen bir kafayı buldu. Roi'nin zihnine bir bilgi yayıldı. Havada uçan bir taşıttaydı.

Demek kafa bağlantısı olmadan ilkel, mekanik bir uygarlık kurabiliyor. Yoksa bu gezegende başka bir yerde olan gerçek zekâların hayvan-araçları mı bunlar? Hayır... Kafaları, "Hayır," diyor.

Roi, Teknisyenin zihninin derinliklerini inceledi. Çevre nasıldı? Eskilerin umacılarından korkulması mı gerekiyordu? Bu daha çok bir yorum meselesiydi. Çevredeki tehlikeler hâlâ vardı. Havanın hareketi. Isı değişiklikleri. Havadan düşen su damlaları. Ya da buz parçacıkları. Elektrik patlamaları. Bu fenomenlerin her biri için belirli bir titreşim vardı. Ama onların bir anlamı da yoktu. Yüzeyde yaşayan eski insanların bu fenomenlere verdikleri adlarla bu olayların arasında bir bağ olup olmadığı belli değildi.

Neyse... Şimdi tehlike var mı? Burada tehlike olabilir mi? Korku ya da endişe için bir neden var mı?

Hayır. Teknisyenin kafası, "Hayır," diyor.

Bu da yeterliydi. Roi konağının beynine döndü. Bir an dinledi. Sonra da ihtiyatla yayıldı...

Hiç!

Konağının zihni bomboştu. En çok, pek hafif bir sıcaklık duygusu ve temel uyarıya karşı yönü olmayan belirsiz bir tepki vardı.

Yoksa konağı ölüyor muydu? Ya da düşünme yeteneği yok muydu? Veya beynini mi çıkarmışlardı?

Roi çabucak en yakındaki beyne geçti. Bu zihni konağı konusunda bilgi almak için inceleyince aradığını buldu.

Konağı bu türün bir yavrusuydu.

Bebek? Normal bir bebek mi? Ve hiç gelişmemiş mi?

Roi zihninin konağının beynine gömülmesine ve onunla bir an birleşmesine izin verdi. Beynin motor bölgelerini aradı ve onları zorlukla buldu. İhtiyatlı bir uyarı konağın kollarını biçimsizce oynatmasına neden oldu. Roi onu daha incelikle kontrol etmeye çalıştıysa da başaramadı.

Roi öfkelendi. Gerçekten de her şeyi düşündüler mi? Kafa bağlantısı kurmayan zeki yaratıklar olabileceğini tahmin ettiler mi? Hâlâ yumurtanın içindeymiş gibi hiç gelişmemiş genç yaratıklar olabileceğini?

Bu, konağını yöneterek Alıcı İstasyonu çalıştırmasının imkânsız olduğu anlamına geliyordu. Bu küçük yaratığın kafası ve kasları Gan'ın açıkladığı üç yöntemden birini uygulayamayacak kadar zayıftı.

Roi derin derin düşündü. Konağının beyin hücrelerini bir noktaya yöneltmesi olanaksızdı. Bu nedenle fazla kütleyi etkileyemeyecekti. Ama ya olgun birinin beyniyle dolaylı yoldan etki yapmak? Doğrudan doğruya yapılacak fiziksel etki çok hafif olacaktı. Bu yöntem uygun adenosin trifosfat ve asetilokolin moleküllerinin parçalanması demekti. Ondan sonra yaratık kendi başına hareket edecekti.

Roi bu yöntemi deneme konusunda kararsızdı. Başarısızlığa uğramaktan korkuyordu. Sonra, korkak, diye kendi kendini azarladı. Yeniden en yakındaki kafaya girdi. Bu o türün bir cuşişiydi. Roi'nin diğerlerinde fark ettiği o geçici çekilme onda da vardı. Roi'yi şaşırtmadı bu. Böyle ilkel kafaların zaman zaman dinlenmeleri gerekiyordu.

Roi uyarıya karşılık verecek noktaları aradı. Bir yeri seçip oraya baskı yaptı. Ve bilinçli yerler hemen hemen aynı anda canlandılar. Duyu izlenimleri beyne doldu. Düşünce düzeyi hızla yükseldi.

İyi.

Ama yeterli değildi. Bu sadece bir dürtme, bir çimdikti. Belirli bir hareketin yapılması için verilmiş bir emir sayılmazdı.

Roi duygular üzerine bir çağlayan gibi dökülürken sıkıntıyla kımıldandı. Bu duygu seli demin uyardığı kafadan geliyordu. Ve odak noktası da tabii kendisi değil, konağıydı. Bu ilkel ve kaba duyular Roi'yi sinirlendirdi. Bunun üzerine kafasını kadının açığa çıkan o kötü sıcaklığına karşı kapattı.

İkinci bir kafa da konağıyla ilgilenmeye başlamıştı. Roi cisim halinde olsaydı ya da işine yarayan bir konağı kontrol altında tutabilseydi, öfkesinden bu konağa vururdu.

Ulu mağaralar! Dikkatimi o çok önemli işime vermeme izin yok mu?

Roi ikinci kafayı sertçe saldırarak rahatsızlık merkezlerini harekete geçirdi, ikinci yaratık uzaklaştı.

Böyle olması delikanlının hoşuna gitti. Basit, belirsiz uyarıdan daha öte bir şeydi bu; etkili de olmuştu. Böylece Roi zihin atmosferini temizlemişti.

Sonra aracı kontrol eden Teknikere döndü. Üzerinden geçtikleri yüzeyin ayrıntılarını ondan öğrenecekti.

Su mu? Roi bilgiyi hemen düzene soktu.

Su! Ve daha fazla su!

"Ölümsüz Katlar adına! Artık "okyanus" sözcüğünün anlamı anlaşılıyor. O eski,, geleneksel "okyanus" sözcüğünün. Bu kadar çok su olabileceği kimin aklına gelirdi?

Ama... bu "okyanus"sa o zaman geleneksel "ada" sözcüğünün çok önemli olduğu besbelli. Roi bütün kafasını coğrafya bilgisi toplamaya verdi. "Okyanus"ta benek benek topraklar vardı. Ama ona kesin.

Roi ani bir hayretle durakladı. Konağı havada uçmuş ve yanındaki dişinin gövdesine bastırılmıştı.

Coğrafya konusunda dalmış olan Roi'nin kafası açık ve savunmasızdı. Ve dişinin duyguları olanca yoğunluğuyla ona yüklendi.

Roi irkildi. Bu hayvanca duyuları ortadan kaldırmak için konağının, bu çiğ duyguların aktığı kafasını iyice kontrolüne aldı.

Bunu çok çabuk ve şiddetle yaptı. Konağın kafası yoğun bir acıyla doldu. Ve Roi'nin erişebildiği hemen her beyine bu olayın neden olduğu hava titreşimlerine tepki gösterdi.

Kaygılanan Roi acıyı örtmeye çalıştı ama sadece daha da artmasına neden oldu.

Konağının ona yapışan zihinsel acı sislerinin arasında, Teknisyenin kafasını araştırdı. Bağlantı açısının kaymaması için elinden geleni yapıyordu.

Roi'nin kafası birdenbire, "en büyük şansı" şimdi yakalayacaktı. Sadece yirmi dakikası kalmıştı. Daha sonra eline başka fırsatlar da geçecekti. Ama bunun kadar harikası değil. Ancak delikanlı konağının kafası iyice düzensizleştiği için bir başkasının hareketlerini kontrol etmekten çekiniyordu.

Roi çekilip içine kapandı. Şimdi konağının omur hücreleriyle pek hafif bir bağlantısı vardı. Delikanlı bekledi.

Dakikalar geçti. Roi yavaş yavaş bağı güçlendirdi.

Beş dakikası kalmıştı. Roi birini seçti.

Yedi

Hostes, "Zavallı yavrucuk," dedi. "Galiba kendini daha iyi hissetmeye başladın."

Laura neredeyse ağlayacaktı. "Şimdiye kadar hiç böyle yapmamıştı. Asla."

Bayan Ellis, "Belki üzerindekiler fazla geldi," diye fikrini açıkladı.

Hostes başını salladı. "Olabilir. Burası sıcak."

Laura battaniyeyi açtı. Geceliği kaldırdığı zaman bebeğin kabarıp inen, şişkin ve pembe karnı ortaya çıktı. Walter hâlâ hıçkırıyordu,

Hostes, "İsterseniz altını ben değiştireyim," diye önerdi. "Altı iyice ıslanmış."

"Ah, çok teşekkür ederim."

En yakındaki yolcuların çoğu yerlerine dönmüşlerdi. Daha uzaktakiler ise artık dönüp dönüp bakmıyorlardı.

Bay Ellis koltukların arasındaki geçitte, karısının yanında duruyordu. "Ah, bakın," dedi.

Laura'yla hostes onunla ilgilenmeyecek kadar bebeğe dalmışlardı. Bayan Ellis'se kocasını dinlememeye çoktan alışmıştı.

Bay Ellis de karısının bu tavırlarına alışıktı. Zaten laf olsun diye yüksek sesle konuşmuştu. Eğilip koltuğun altındaki kutuyu çekiştirdi.

Bayan Ellis başını eğerek sabırsızca ona baktı. "Tanrım George! Başkalarının eşyalarını öyle çekiştirip durma. Haydi, otur. Herkese engel oluyorsun."

Bay Ellis şaşkın şaşkın doğruldu.

Laura hâlâ ağlamaklıydı, gözleri de kızarmıştı. "O benim değil. Hatta koltuğun altında öyle bir kutu olduğundan bile haberim yoktu."

Hostes inleyen bebekten başını kaldırdı. "Nedir o?"

Bay Ellis omzunu silkti. "Bir kutu."

Karısı, "Tanrı aşkına," diye söylendi. "Onu ne yapacaksın?"

Bay Ellis bir neden bulmaya çalıştı. O kutuyu ne yapacaktı gerçekten? Sonunda, "Sadece merak ettim..." diye mırıldandı.

Hostes, "İşte," dedi. "Bebecik tertemiz oldu, altı da kuru. İki dakika sonra keyfinin yerine geleceğinden eminim. Hı? Öyle değil mi, küçük bebek?"

Ama küçük bebek hâlâ hıçkırıyordu. Biberonu uzatırlarken başını hızla yana çevirdi.

Hostes, "Ben onu biraz ısıtayım," dedi. Biberonu alıp uzaklaştı.

Bay Ellis kararını verdi. Kesin bir tavırla kutuyu alıp koltuğunun kol dayanılan yerine koydu. Karısının kaşlarını çatmasına da aldırmadı. "Kutuya bir zarar verdiğim yok ki. Sadece bakıyorum. Neden yapılmış sahi?"

Eklemlerinin üstünü kutuya vurdu. Diğer yolcuların kutuyla ilgilendikleri yoktu. Ne Bay Ellis'e bakıyorlardı, ne de kutuya. Sanki biri onların bu konuya ilgi duymalarını engelliyordu. Hatta Laura'yla konuşan Bayan Ellis bile kocasına arkasını dönmüştü.

Bay Ellis kutuyu eğdi ve açık yeri buldu. Kutunun açık bir yeri olduğunu biliyordu zaten. Bu delik parmağını sokabileceği kadar genişti. Ama tabii bilmediği bir kutuya parmağını sokması için bir neden yoktu.

Bay Ellis parmağını dikkatle uzattı. Dipte siyah bir düğme vardı. Ona dokunmayı çok ama çok istiyordu. Ve düğmeye bastı. Kutu titredi ve birdenbire yaşlı adamın ellerinin arasından fırladı. Koltuğun kol dayanılan yerinin içinden geçti.

Bay Ellis kutunun zemine daldığını gördü. Sonra geride düzgün zemin kaldı. Görünürde başka bir şey yoktu. Bay Ellis yavaşça ellerini açarak hayretle avuçlarına baktı. Sonra dizüstü çöküp yeri araştırdı.

Biberonla dönen hostes nazik nazik, "Bir şey mi kaybettiniz?" diye sordu.

Bayan Ellis kocasına baktı. "George!"

Bay Ellis zorlukla doğrulup kalktı. Kızarmış ve şaşalamıştı. "Kutu..." dedi. "Kaydı ve aşağıya doğru indi..."

Hostes ona baktı. "Hangi kutu, efendim?"

Laura, "Biberonu bana verir misiniz?" dedi. "Walter artık ağlamıyor."

"Ah, iyi. Buyrun."

Walter ağzını hevesle açtı. Emziği diş etlerinin arasına sıkıştırdı. Yutkunurken hafif sesler çıkardı. Biberonun içinde hava kabarcıkları yukarıya doğru yükseldiler.

Laura sevinçle başını kaldırdı. "Artık iyi gibi gözüküyor. Teşekkür ederim, Bayan Ellis." Hostese baktı. "Size de. Bana bir an sanki o benim küçük bebeğim değilmiş gibi geldi."

Bayan Ellis, "Artık kendine geldi," dedi. "Belki de onu uçak tuttu. Haydi, otur George."

Hostes, "Bana ihtiyacınız olursa hemen çağırın," dedi.

Laura tekrarladı. "Teşekkür ederim."

Bay Ellis, "Kutu..." diye başladı, sonra da duraksadı.

Ne kutusu? Kutu filan anımsamıyordu.

Ama uçaktaki bir kafa rüzgâr ya da havanın karşı koyma gücünün engelleyemediği siyah kutunun bir parabol çizerek düştüğünü izleyebildi. Kutu gaz moleküllerinin arasından aşağıya doğru indi.

Daha aşağıda bir mercan adası geniş bir hedef tahtasının ortasındaki daireye benziyordu. Bir zamanlar, yani savaş sırasında, adaya küçük bir havaalanı ve barakalar yapılmıştı. Ama barakalar çoktan yıkılmıştı. Havaalanı otların arasında kayboluyordu. Ve mercan adası boştu.

Küp, bir palmiyenin tüy tüy yapraklarına çarptı, ama bir tek yaprak bile kımıldamadı. Kutu, ağacın gövdesinden geçerek mercanlara kadar indi. Gezegene gömüldü. En ufak bir toz bulutu bile kalkmadı.

Toprak yüzeyinin altı metre altında duran kutu kayanın atomlarına karıştı. Ama yine de onlardan farklıydı.

Hepsi bu kadar. Geceydi. Sonra gündüz oldu. Yağmur yağdı, rüzgâr esti. Pasifik'in dalgaları köpükler saçarak beyaz mercanlara çarptı. Ve hiçbir şey olmadı.

Daha on yıl hiçbir şey olmayacaktı.

Sekiz

Gan, "Başarılı olduğun haberini yayınladık," diye açıkladı. "Bence artık dinlenmelisin."

Rio, "Dinlenmek mi?" dedi. "Şimdi mi? Sağlam kafaların arasına döndüğün an mı? Teşekkür ederim ama hayır. Fazla sevinçliyim."

"Bu durum seni çok mu rahatsız etti? Kafa bağı kuramayan zeki yaratıklar?"

Roi kısaca cevap verdi. "Evet." Düşünceleri kafasının derinliklerine inerken Gan da incelik göstererek onları izlemedi.

Onun yerine, "Ve yüzey?" diye sordu.

Roi, "Çok korkunç," dedi. "Eskilerin 'Güneş' dedikleri şey yukarıdaki dayanılamayacak kadar parlak bir leke. Onun ışık kaynağı olduğu anlaşılıyor. Düzenli bir biçimde de değişiyor. Yani 'gündüz' ve 'gece' oluyor. Ayrıca önceden tahmin edilemeyen değişiklikler de görülüyor."

Gan, "Belki de onlar 'bulut'," diye düşüncesini açıkladı.

"Neden 'bulut'?"

"O geleneksel sözleri biliyorsun: 'Bulutlar güneşi örttü'."

"Öyle mi düşünüyorsunuz? Evet, olabilir."

"E, devam et."

"Durun bakalım... Evet, 'okyanus'la 'ada'yı anlattım. Yağmur havadaki ıslaklıkla ilgili. Sular damlalar halinde dökülüyor. 'Rüzgâr' büyük hava kütlelerinin hareketi demek. 'Gökgürültüsü' müthiş bir ses. Yıldırım da 'havadaki statik boşalma.' Tipi yere düşen buz parçacıkları."

Gan şaşırdı. "Bu çok garip. Buz nereden aşağıya düşüyor? Nasıl? Niçin?"

"Bu konuda hiçbir fikrim yok. Her şey çok değişken. Bazen yağmur yağıyor, bazen de yağmıyor. Yüzeyde her zaman soğuk olan yerler olduğu anlaşılıyor. Çok sıcak yerler de. Bazı yerlerdeyse kâh soğuk oluyor, kâh sıcak."

"Hayret edilecek bir şey! Sence bunun ne kadarı o yabancı kafaların çarpıtması? Ya da yanlış yorumu?"

"Yanlış yorum yok. Her şey çok açıktı. Onların acayip kafalarını incelemek için yeterli zamanım vardı. Fazla zamanım."

Düşünceleri yine kafasında o özel yere kaydı.

Gan, "Bu çok iyi," dedi. "Ben her zaman yüzeydeki atalarımızın 'Altın Çağ' diye tanımlanan devirlerini fazla romantikleştirdiğimizden tâ başından beri kuşkulanıyordum. Grubumuzun üyelerinin yüzeyde yeni bir yaşama başlamayı çok isteyeceklerini düşünüyordum."

Roi telaşlandı. "Olmaz!"

"Evet, bunun olamayacağı belli. İçimizden en sağlamlarımız bile senin tarif ettiğin gibi bir çevrede bir gün bile yaşamak istemezler. Yağmurlar, gündüz, gece. Çevredeki önceden bilinemeyen, iğrenç değişiklikler." Gan'ın düşünceleri mutluluk doluydu. "Yarın nakil işlemine başlıyoruz. Adaya ulaşınca... Orada hiç kimse olmadığını söylüyorsun..."

"Adada bir tek canlı bile yok. Hava taşıtının üzerinden geçtiği bu tür tek adaydı o. Teknisyenin ayrıntılı bilgisi vardı."

"İyi. Operasyonlara başlayacağız. Bu iş kuşaklar boyu sürecek Roi. Ama sonunda yepyeni, sıcak bir âlemin derinliklerinde olacağız. Güzel mağaralarda. Kontrollü çevre sayesinde her kültür ve sanat gelişecek."

Roi, "Ve," diye ekledi. "Yüzeydeki yaratıklarla da hiçbir ilişkimiz olmayacak."

Gan, "Neden?" diye sordu. "Evet, onlar ilkel yaratıklar, ama mağaralarımıza yerleştikten sonra bize yardım edebilirler. Havada uçabilen bir taşıt yapan bir ırkın bazı yetenekleri olmalı."

"Sorun bu değil. Onlar kavgacı yaratıklar, efendim. Her zaman hayvanca bir şiddetle saldırıyorlar ve..."

Gan, delikanlının sözünü kesti. "Yabancılardan söz ederken düşüncelerinin etrafını saran psiko-karanlık beni rahatsız ediyor. Gizlediğin bir şey var."

Roi, "Ben de başlangıçta onlardan yararlanabileceğimizi düşündüm," diye açıkladı. "Dost olmamıza izin vermeseler bile onları kontrolümüz altına alabilirdik. İçlerinden birinin küpün düğmesine basmasını sağladım. Ama bu zor oldu. Çok zor. Kafaları temelde bizimkinden çok farklı."

"Ne bakımdan?"

"Bunu tanımlayabilseydim aradaki fark o kadar önemli olmazdı. Ama size bir örnek verebilirim. Bir bebeğin kafasına girdim. Yüzeydekilerin 'olgunlaşma hücreleri' yok. Bebekler belirli bir yaratığa teslim ediliyorlar. Konağımla ilgilenen yaratık..."

"Evet?"

"Bir dişiydi. Ve bebekle arasında özel bir bağ vardı. Bir sahip olma, bir akrabalık duygusu. Bu, toplumu ilgilendirmiyordu. Bir adamı bir iş arkadaşı ya da dostuna bağlayan duyguyu belli belirsiz fark ettim. Ama bu dişinin duyguları daha yoğun ve güçlüydü."

Gan, "Eh," dedi. "Kafaları arasında bağ kuramıyorlar. Bu nedenle herhalde onlarda gerçek bir toplum kavramı yok ve ikincil ilişkiler görülüyor. Yoksa bu patolojik bir şey miydi?"

"Hayır, hayır. Evrensel bir şeydi bu. Bebeğe bakan dişi onun annesiydi."

"İmkânsız! Bebeğin annesi mi?"

"Böyle olması gerekli. Bebek varlığının ilk evresini annesinin içinde geçiriyor. Fiziksel bakımdan. Yaratığın yumurtaları vücudunun içinde. Döllenme yine vücudun içinde oluyor. Bebek de dişinin içinde büyüyor ve canlı olarak dışarı çıkıyor."

Gan, "Ulu Mağaralar..." diyebildi. Müthiş bir tiksinti duyuyordu. "Yani her yaratık çocuğunun kim olduğunu biliyor. Her çocuğun belirli bir babası var..."

"Ve çocuk da onu biliyor. Anladığım kadarıyla dişi, konağımı beş bin mil öteye götürüyordu. Babasının onu görmesi için."

"İnanılacak gibi değil!"

"Onlarla asla anlaşamayacağımızı açıklamak için başka örneklere gerek var mı? Aramızdaki fark çok önemli. Bu onların yaradılışlarında var."

Üzüntü Gan'ın düşünce akımını sarartıp sertleştirdi. "Bu korkunç bir şey olur! Ben de sandım ki..."

"Ne sandınız, efendim?"

"Tarihimizde ilk kez iki tür zeki canlının birbirlerine yardım edebileceklerini düşündüm. Birlikte, daha fazla ilerleyebileceğimize inandım. Onlar teknoloji bakımından ilkeller. Ama teknoloji de her şey demek değil. Buna rağmen onlardan pek çok şey öğreneceğimizi umuyordum."

Roi kabaca, "Ne öğrenecektik?" diye sordu. "Anne babalarımızın kim olduğunu ve çocuklarımızla dostluk kuracağımızı mı?"

Gan, "Hayır, hayır," dedi. "Çok haklısın. Aramızdaki engel sonsuza dek kalkmamalı. Yüzey onların olsun. Derinlikler de bizim. İşte o kadar."

Roi laboratuvarın dışında Wenda'yla karşılaştı.

Kadının düşüncelerine yoğun bir mutluluk hâkimdi. "Döndüğün için seviniyorum."

Roi'nin düşünceleri de mutluydu. Bir dostla temiz bir zihinsel ilişki kurmak insanı dinlendiriyordu.

UZAYIN BEKÇİLERİ

Isaac Asimov'un "Uzayın Bekçileri - Youth" öyküsü Space Science Fiction dergisinin 1952 Mayıs sayısında yayınlanmış, daha sonra 1955 tarihli The Martian Way and Other Stories toplamasında yer almıştır. Uzayın Bekçileri; Asimov'un uzaylı (alien) karakterlere yer verdiği ender öykülerdendir.

Bir

Çakıltaşı cama çarpınca çocuk uykusunda kımıldandı. İkinci taşta çocuk uyandı.

Uykulu bir hareketle yatakta doğrulup oturdu. Ancak birkaç saniye sonra nerede olduğunu anımsadı. Kendi evinde değildi. Kırların arasındaki bir evdeydi. Hava olması gerektiğinden daha soğuktu. Ve pencerelerden yeşillikler gözüküyordu.

"İnce!"

Biri boğuk bir sesle, telaşla bu adı fısıldamıştı. Çocuk açık pencereye koştu.

Asıl adı İnce değildi. Ama bir gün önce tanıştığı yeni arkadaşı ince gövdesine bakar bakmaz ona bu adı takmıştı. "Sen İnce'sin." Bir an durmuş, sonra da açıklamıştı. "Ben de Kızıl'ım."

Onun da asıl adı Kızıl değildi. Ama bu adın ona çok uygun olduğu da kesindi. İki çocuk hemen, hiç soru sormadan dost olmuşlardı. Henüz buluğ çağına erişmemiş olan çocuklara özgü bir şeydi bu. Olgunlaşmalarına daha çok vardı.

İnce, "Merhaba, Kızıl!" diye bağırarak elini salladı. Gözlerini kırpıştırarak uykusunu dağıtmaya çalışıyordu.

Ama Kızıl yine o boğuk fısıltıyla konuştu. "Sus! Birilerini uyandırmak mı istiyorsun?"

İnce o anda güneşin alçak tepeleri henüz aşmamış olduğunu fark etti. Gölgeler uzun ve yumuşak hatlı, çimenler de ıslaktı.

Çocuk daha hafif bir sesle, "Ne var?" diye sordu.

Kızıl sadece ona dışarı gelmesini işaret etti.

İnce çabucak giyindi. Üzerine biraz ılık su dökerek, sabah yıkanmasını memnunlukla geçiştirdi. Dışarı koşarken rüzgâr vücudunun açıkta kalan kısımlarını kuruttu. Ama çiy düşmüş otlar cildini yine ıslattı.

Kızıl, "Sessiz olmalısın," dedi. "Annem ya da babam, senin baban, hatta burada çalışanlardan biri uyanırsa işimiz bitiktir. 'Hemen içeri girin!' diye bağırırlar. 'Islak otların arasında yarı çıplak dolaşarak soğuk alacaksın!'"

Ses tonu büyüklerinkine o kadar benziyordu ki, İnce güldü. Kızıl'dan daha komik bir çocuk olamaz, diye de düşündü. Sonra da heyecanla sordu. "Sen her gün buraya geliyor musun, Kızıl? Böyle erkenden? Etrafta hiç kimse yokken?" Arkadaşı onun bu özel dünyaya girmesine izin verdiği için gururlanmıştı.

Kızıl ona yan yan bakarak umursamaz bir ifadeyle, "Ben saatler önce kalktım," dedi. "Dün geceki gürültüyü duymadın mı?"

"Neyi? Neyi?"

"Gök gürültüsünü!"

"A, gök gürleyip yağmur mu yağdı?" İnce şaşırmıştı. Çünkü o güne dek gök gürlerken hiç uyumamıştı.

"Pek sanmıyorum. Ama gök gürültüsüne benzeyen bir ses duydum. Hemen pencereye gittim. Ama yağmur yağmıyordu. Gökyüzü yıldız doluydu. Rengi yavaş yavaş griye dönüşmeye başlıyordu. Ne demek istediğimi anlıyorsun değil mi?"

İnce gökyüzünün grileştiğini hiç görmemişti, ama yine de, "Evet," dermiş gibi başını salladı.

Kızıl ekledi. "O yüzden dışarı çıktım."

Beton yolun yanındaki çim alanda ilerlemeye başladılar. Yol kırları tam ortadan ikiye bölüyor ve uzaktaki tepelerin arasında gözden kayboluyordu. Yol o kadar eskiydi ki, Kızıl'ın babası bile ne zaman yapıldığını bilmiyordu. Betonda ne bir çatlak vardı, ne de bir çukur.

Kızıl, "Sen sır saklayabilir misin?" diye sordu.

"Tabii Kızıl! Ne tür bir sır bu?"

"Bir sır işte! Bunu sana belki açıklarım, belki de açıklamam. Henüz bilmiyorum." Kızıl önünden geçtikleri eğreltiotunun uzun, esnek dallarından birini kopardı. Yaprakçıkları da temizleyerek dalı kırbaç gibi salladı. Bir an vahşi bir ata bindiğini düşledi. Hayvan onun demir gibi kontrolü altında eşiniyordu. Sonra bu düşten bıkıp kamçıyı bir yana attı. Hayvanı da ilerde yararlanmak için belleğinin bir köşesine yerleştirdi.

"Yakında sirk gelecek," dedi.

İnce, "Bu bir sır değil ki," diye itiraz etti. "Babam bunu bana biz daha buraya gelmeden söyledi..."

"Sırrım bu değil ki! Ne de sır ama! Sen hiç sirke gittin mi?"

"Ah, tabii. Hiç gitmez olur muyum?"

"Sirkten hoşlandın mı?"

"Ah, sirk kadar hoşlandığım başka hiçbir şey yok!"

Kızıl yine ona yan yan bakıyordu. "Bir sirke katılmayı hiç düşündün mü? Yani hep oradakilerle beraber olmayı?"

İnce düşündü. "Hayır, sanmıyorum. Ben de babam gibi bir astronom olmak istiyorum. O da bunu istiyor sanırım."

Kızıl, "Hıh," dedi. "Bir astronom!"

İnce girdiği yeni ve özel dünyanın kapılarının suratına kapandıklarını hissetti. Artık astronomi ölü yıldızlarla ilgili bir şeye dönüşmüştü.

Çocuk arkadaşını yatıştırmak istercesine, "Sirk daha eğlenceli olur," diye mırıldandı.

"Bunu laf olsun, diye söylüyorsun."

"Hayır, çok ciddiyim."

Kızıl tartışır gibi, "Hemen bugün bir sirke katılma imkânın olsaydı," diye sordu. "Ne yapardın?"

"Ben... ben..."

"Gördün mü?" Kızıl arkadaşını aşağılıyormuş gibi güldü.

İnce alındı. "Sirke katılırdım."

"Haydi oradan."

"Beni bir dene."

Kızıl hızla İnce'ye döndü. Garip, heyecanlı bir hali vardı. "Ciddi misin? Benimle sirke girer misin?"

"Ne demek istiyorsun?" İnce biraz geriledi.

"Elimde sirke girmemizi sağlayacak bir şey var. Belki ilerde bir gün kendi sirkim bile olabilir. Dünyanın en ünlü sirkçileri olabiliriz. Tabii benimle gelmek istiyorsan. Ama istemiyorsan... Eh, bunu yalnız başıma da yapabilirim sanırım. Ben sadece, 'Bizim İnce'ye bir fırsat vereyim,' dedim."

Bu dünya gizemli ve çekiciydi. İnce, "Tabii, Kızıl," diye cevap verdi. "Bu işte ben de varım. Şimdi söyle, Kızıl? Ne oluyor?"

"Tahmin et. Bir sirkteki en önemli şey nedir?"

İnce şöyle bir düşündü. Doğru yanıtı vermek istiyordu. Sonunda, "Akrobatlar," dedi.

"Haydi oradan! Ben akrobatları seyretmek için bir adım bile atmam!"

"Öyleyse bilmiyorum."

"Hayvanlar! İşte önemli olanlar onlardır. En güzel gösteriler hangisidir? Kalabalık en çok nereye toplanır? Ana çadırda bile en güzel gösteriler hayvanlarla ilgilidir."

"Sen öyle mi düşünüyorsun?"

"Herkes öyle düşünüyor. İstediğine sor. Her neyse... Ben bu sabah hayvanlar buldum. İki hayvan."

"Ve onları yakaladın, öyle mi?"

"Tabii. İşte sır da bu. Bunu başkalarına söyleyecek misin?"

"Hiç söyler miyim?"

"Tamam öyleyse. Hayvanları ahıra kapattım. Onları görmek ister misin?"

İki çocuk ahıra yaklaşmışlardı. Kocaman ahır kapıları açıktı. İnce birdenbire durdu.

Kaygısını belli etmemeye çalışarak, "Onlar çok mu büyük?" diye sordu.

"Koskocaman olsalardı onları yakalayabilir miydim? Bu hayvanlar sana zarar veremezler. Boyları ancak şu kadar. İkisini de bir kafese kapattım."

Ahıra girdiler. İnce tavandaki bir çengele asılmış olan büyük kafesi gördü. Üzerine sert branda bezinden bir örtü örtülmüştü.

Kızıl, "Eskiden o kafeste kuş vardı," diye açıkladı. "Ya da öyle bir şey. Neyse... O hayvanlar kafesten kaçamazlar. Haydi gel, yukarı, samanlığa

çıkalım."

Tahta merdivenden çıktılar. Kızıl ucu çengelli bir sopayla kafesi onlara doğru çekti.

İnce, "Branda bezinde delik gibi bir şey var," diye işaret etti.

Kızıl'ın kaşları çatıldı. "O delik de nereden çıktı?" Örtüyü kaldırıp kafesin içine baktı. Sonra da rahatladı. "Hâlâ oradalar."

İnce endişelenmişti. "Örtü yanmış gibi..."

"Bakmak istiyor musun, istemiyor musun?"

İnce başını yavaşça, "Evet," der gibi salladı. Aslında bakmak istediğinden pek de emin değildi. Ne de olsa o hayvanlar...

Kızıl örtüyü çekiverince hayvanlar ortaya çıktı. Kızıl'ın dediği gibi iki taneydi. Küçüktüler. Ve görünüşleri de iğrençti. Hayvanlar örtü kaldırılırken hızla hareket etmişlerdi. Şimdi çocukların bulundukları taraftaydılar. Kızıl onları parmağıyla ihtiyatla dürttü.

İnce telaşla, "Dikkatli ol," dedi.

Kızıl, "Onlar zararsız," diye arkadaşını yatıştırdı. "Hiç böyle hayvanlar gördün mü?"

"Hayır, görmedim."

"Bir sirk bu hayvanları almaya can atar. Ne demek istediğimi anlıyorsun değil mi?"

"Belki de sirk için çok küçükler."

Kızıl sinirlendi. Kafesi bıraktı. Kafes bir sarkaç gibi öne arkaya sallanmaya başladı. "Sen vazgeçtin değil mi?"

"Hayır, geçmedim. Ama..."

"Onlar fazla küçük sayılmaz. Ama şu ara benim bir tek sorunum var."

"Neymiş o?"

"Sirk gelinceye kadar onları yaşatmam gerekiyor, öyle değil mi? Bu hayvanlara ne yedireceğimi düşünmeliyim."

Kafes hâlâ sallanıyordu. İçindeki küçük yaratıklar çubuklara sıkıca tutunmuşlardı. Çocuklara bakarak ani, garip hareketler yapıyorlardı... sanki zekiymişler gibi.

İki

Astronom yemek odasına nazik bir tavırla girdi. Orada bir konuk olduğunu unutmuyordu.

Astronom, "Çocuklar nerede?" diye sordu. "Oğlum odasında değil."

Sanayici güldü. "Saatlerden beri dışarıdalar. Ama kadınlar bir süre önce onlara zorla kahvaltı yaptırdılar. Onun için merak edecek bir şey yok. Çocukluk, doktor, çocukluk!"

"Çocukluk!" Bu söz astronomu sıkmış gibiydi.

İkisi de sessizce kahvaltılarını ettiler.

Sonra sanayici bir ara, "Siz gerçekten onların geleceklerini düşünüyor musunuz?" diye sordu. "Bugün öyle...öyle normal gözüküyor ki."

Astronom kısaca, "Gelecekler," dedi.

Hepsi o kadar.

Daha sonra sanayici, "Bağışlayın," diye mırıldandı. "Sizin böyle ayrıntılı bir oyun oynayabileceğinizi hiç sanmıyorum ama... onlarla gerçekten konuştunuz mu?"

"Sizinle konuştuğum gibi. Daha doğrusu, bir bakıma. Onlar düşüncelerini kafanıza yollayabiliyorlar."

"Mektubunuzdan böyle bir şey olduğunu anlamıştım. Acaba bu işi nasıl başarıyorlar?"

"Bu konuda bir şey söyleyemem. Bunu onlara da sordum. Kesin bir yanıt vermediler. Ya da ben ne dediklerini anlayamadım. Bunun için düşünceyi bir noktada toplamayı sağlayan bir tür verici gerekiyor. Vericinin de alıcının da bilinçli bir biçimde bu işlemle ilgilenmeleri de. Ben ancak bir süre sonra düşüncelerini kafama sokmaya çalıştıklarını kavrayabildim. Belki de bu tür düşünce vericileri bize açıklayacakları bilimlerinin bir bölümü."

Sanayici, "Belki," dedi. "Ama bunun bir toplantıda yaratacağı değişiklikleri düşünün. Bir düşünce vericisi!"

"Neden olmasın? Bence değişiklik bizim için yararlı olur."

"Hiç sanmıyorum."

Astronom, "Ancak yaşlı insanlar değişikliklerden hoşlanmazlar," dedi. "Ve ırklar da kişiler kadar yaşlı olabilirler."

Sanayici pencerenin dışını işaret etti. "O yolu görüyor musunuz? Savaştan önce yapıldı'. Tam tarihi bilmiyorum. İlk yapıldığı günkü gibi yepyeni. Bugün onun aynısını yapmamız olanaksız. O yol yapıldığı sırada ırkımız gençti, öyle değil mi?"

"O günlerde mi? Evet! Hiç olmazsa onlar yeni şeylerden korkmuyorlardı."

"Öyle: Ama keşke korksalardı. Savaştan önceki toplum nerede? Mahvoldu, doktor! Gençliğin ve yeni şeylerin ne yararı oldu? Şimdi durumumuz daha iyi. Dünya barış içinde. Yaşam sürüp gidiyor. Irkın ilerlediği yok, ama zaten artık ulaşılacak bir hedef de kalmadı. Onlar bunu kanıtladılar! Yani şu yolu yapanlar. Kabul ettiğim gibi ziyaretçilerinizle konuşacağım. Tabii gelirlerse. Ama sanırım onlara sadece gitmelerini söyleyeceğim."

Astronom içtenlikle, "Irkımız ilerlemiyor değil," dedi. "Ama yok olmaya doğru gidiyor. Üniversitemde her yıl öğrenci sayısı giderek azalıyor. Daha az kitap yazılıyor. Daha az iş yapılıyor. Bir ihtiyar güneşte uyuklar. Günleri hep aynıdır ve huzur doludur. Ama her yeni gün yine de onu ölüme yaklaştırır."

Sanayici, "Ya..." diye mırıldandı.

"Hayır, bu konuyu hemen kapatmayın. Size mektup yazmadan önce gezegen ekonomisindeki yerinizi inceledim."

Sanayici gülerek astronomun sözünü kesti. "Ve iflasın eşiğinde olmadığımı da anladınız, öyle mi?"

"Şey, evet. Ah, anlıyorum. Bana takılıyorsunuz. Ama... belki de şakanız gerçeğe çok yakın. Babanızın durumu sizinkinden daha iyiydi. Babasının durumu da onunkinden daha iyi olduğu gibi. Belki de oğlunuz iflasın eşiğine gelecek. Gezegenin hâlâ var olan endüstrileri bile desteklemesi önemli bir dert halini aldı. Ama tabii onlar da savaştan önceki sanayilerin yanında devede kulak kalıyor. Sonunda köy ekonomisine döneceğiz. Ya sonra? Mağara devri mi başlayacak?"

"Toplumumuza yeni teknolojiler katmak bütün bunları değiştirecek mi?"

"Sadece yeni bilgi değil. Bütün bu değişikliklerin tüm etkisi, ufuklarımızın genişlemesi olacak. Beni dinleyin, bu olayda size yaklaşmayı tercih ettim. Sadece zengin ve hükûmet çevrelerinde sözünüz geçtiği için değil. Bugün için olağanüstü bir ününüz olduğundan. Siz törelerle bağlarınızı koparma cesaretini gösteriyorsunuz. İnsanlarımız değişikliğe karşı gelecekler. Siz onları nasıl etkileyeceğinizi biliyorsunuz. Böylece... böylece..."

"Irkın gençleşmesini sağlayabileceğim, öyle mi?"

"Evet."

"Atom bombalarıyla mı?"

Astronom, "Atom bombasının uygarlığı sona erdirmesi gerekmez," diye cevap verdi. "Benim ziyaretçilerimin de kendi dünyalarında atom bombaları varmış. Ya da ona benzer bir şey. Ama yine de sağ kalmayı başarmışlar. Çünkü mücadeleden vazgeçememişler. Anlamıyor musunuz? Bizi yenen bomba değil, bunun neden olduğu şoktu. Bu işlemi tersine döndürmek için belki de bu son şansımız."

Sanayici, "Bana söyleyin," dedi. "Uzaydan gelen bu dostlar karşılığında ne istiyorlar?"

Astronom bir an durakladı. Sonra, "Sizinle açık konuşacağım," dedi. "Onlar daha yoğun bir gezegenden geliyorlar. Bizimki hafif atomlar bakımından daha zengin."

"Yani onlar magnezyum mu istiyorlar? Ya da alüminyum?"

"Hayır, efendim. Karbonla hidrojen istiyorlar. Yani kömürle petrol."

"Sahi mi?"

Astronom hemen atıldı. "Şimdi uzay yolculuğunu başarabilen, yani atom gücünü elde etmesini bilen yaratıkların kömür ve petrolü neden istediğini soracaksınız. Açıkçası bu soruyu cevaplayamam."

Sanayici güldü. "Ama ben cevaplayabilirim. Bu hikâyenizin doğru olduğunun en sağlam kanıtı. İlk bakışta atom gücü olan bir yerde kömür ve petrole gereksinim duyulmayacağı düşünülebilir. Ancak, bunların yanmasından elde edilen enerji bir yana, bunlar bütün organik kimyanın temel hammaddeleridir. Hep de öyle kalacaklardır. Plastikler, boyalar, ecza

maddeleri ve eriticiler. Bu maddeler olmazsa endüstri atom çağında bile var olamaz. Şimdi bu yaratıklar bize ırk gençliğiyle ilgili dertlerini ve üzüntülerini satacak, buna karşılık da kömür ve petrol gibi az bir ücret isteyecekler. Ama bana sorarsanız, bunları bedava da verseler bence bedel yine de yüksek sayılır."

Astronom içini çekti. "İşte çocuklar orada!"

İki çocuk açık pencereden görülebiliyordu. Çayırda durmuş, heyecanlı heyecanlı konuşuyorlardı. Sonra sanayicinin oğlu emir veriyormuş gibi eliyle işaret etti. Astronomun oğlu başını salladı ve eve doğru hızla koşmaya başladı.

Sanayici, "İşte sözünü ettiğiniz gençlik," dedi. "Irkımızın eskisi kadar gençleri var."

"Evet ama onları çabucak yaşlandırıyor ve kalıplara döküyoruz."

İnce hızla odaya girdi. Kapı arkasından çarparak kapandı.

Astronom biraz hoşnutsuzca, "Ne oluyor?" dedi.

İnce hayretle başını kaldırarak durakladı. "Özür dilerim. Burasının boş olduğunu sanıyordum. Konuşmanızı yarıda kestiğim için bağışlayın." Kelimeleri dikkatle hece hece söylüyordu.

Sanayici, "Önemli değil, delikanlı," dedi.

Ama astronom aynı fikirde değildi. "Boş odaya girsen bile kapıyı çarpmamalısın, oğlum."

Sanayici, "Önemli değil," diye ısrar etti. "Delikanlı kimseye bir zarar vermedi ki. Siz onu sadece genç olduğu için azarlıyorsunuz. Görüş açınızı unuttunuz mu?" İnce'ye baktı. "Buraya gel, delikanlı."

Çocuk ona ağır ağır yaklaştı.

"Kırlar hoşuna gitti mi?"

"Çok hoşuma gitti, efendim, teşekkür ederim."

"Oğlum sana etrafı gezdirdi değil mi?"

"Evet, efendim. Kızıl... yani..."

"Hayır, hayır. Sen onu yine Kızıl diye çağır. Ben de öyle yapıyorum. Şimdi bana söyle bakalım. Siz ikiniz ne işler karıştırıyorsunuz?"

İnce bakışlarını ondan kaçırdı. "Şey... etrafı araştırıyoruz, efendim."

Sanayici, astronoma döndü. "Gördünüz mü? Gençlere özgü merak ve macera ateşi. Irkımız henüz bunları kaybetmedi."

İnce, "Efendim?" diye mırıldandı.

"Evet, delikanlı?"

Çocuk ancak bir süre sonra ne istediğini açıklayabildi. "Kızıl beni yiyecek güzel bir şeyler almam için gönderdi. Ama ben onun tam olarak ne demek istediğini bilmiyorum. Bunu Kızıl'a açıkça sormak da istemedim."

"Neden aşçıya sormuyorsun?"

"Ah, bizim için istemedim, efendim. Hayvanlar için yiyecek gerekiyor."

"Hayvanlar için mi?"

"Evet, efendim. Hayvanlar ne yer?"

Astronom söze karıştı. "Korkarım oğlum kentte büyüdü."

Sanayici, "Eh," dedi. "Bu kötü bir şey değil. Beslemek istediğiniz nasıl bir hayvan, delikanlı?"

"Küçük bir şey, efendim."

"Öyleyse ona yaprak ve ot verin. Onları yemezse belki fındık, ceviz ya da böğürtlen gibi şeyler işe yarayabilir."

"Teşekkür ederim, efendim." İnce odadan fırladı, ama kapıyı arkasından sessizce kapattı.

Astronom, "Acaba bir hayvanı canlı canlı tuzağa mı düşürdüler?" diye sordu. Endişelendiği belliydi.

"Bu çok görülen bir şey. Topraklarımda hayvanların vurularak öldürülmelerine izin vermem. Zaten burada vahşi hayvanlar da yok. Kemiriciler ve küçük yaratıklar. Kızıl eve her zaman şu ya da bu tür bir hayvan getirir. Evcilleştirmek için. Ama hevesi çabuk geçiyor." Sanayici duvardaki saate baktı. "Dostlarınız şimdiye kadar gelmiş olmalıydılar. Öğle değil mi?"

Üç

Kafesin sallanması durmuştu. Etraf karanlıktı. Kâşif yabancı havadan biraz rahatsızdı. Çorba kadar yoğundu hava. Kesik kesik solumak zorunda kalıyordu. Ama yine de...

Dostluğa ihtiyacı olduğu için elini uzattı. Parmakları tüccarın sıcak gövdesine dokundu. Adam hırıltılı hırıltılı soluyor, bazen bütün vücudu sarsılıyordu. Uyuduğu belliydi. Kâşif durakladı, sonra da onu uyandırmamaya karar verdi. Bu işe yaramayacaktı.

Tabii kimse onları kurtarmaya gelmeyecekti. İşte sınırsız rekabetin sağlayacağı büyük kazançların cezasıydı bu. Tüccar yeni bir gezegen bulursa bu dünyanın ticareti on yıl boyunca onun tekelinde olacaktı. Belki bundan yalnızca kendisi yararlanacaktı, belki de yeni gelenlere gerekli şeyleri fahiş fiyatla kiralayacaktı. Bu daha akla yakındı. Böyle bir kazanç umuduyla gezegenler gizlice araştırılıyordu. Özellikle bilinen ticaret yollarından uzakta olanlar. Bu nedenle şimdiki gibi bir olayda başka bir geminin onların alanına girmesi olasılığı çok azdı ya da hiç yoktu. Böyle bir rastlantı olamazdı. Kendi gemilerinde de olsalardı... Yani bu... bu kafeste değil de orada olsalardı yine de bir kurtarıcının gelmesini bekleyemezlerdi.

Kâşif kafesin kalın çubuklarını kavradı. Aslında bu çubukları eritebilirlerdi. Ama çok yüksekte oldukları için yere arayamazlardı.

Durum çok kötüydü. Araştırma gemisiyle gezegene daha önce iki kez inmiş, yerlilerle temas kurmuşlardı. Onlar biçimsiz ve dev gibi yaratıklardı. Ama saldırgan değillerdi. Uysaldılar. Bir zamanlar ileri bir teknolojiye sahip oldukları da anlaşılıyordu. Ama bu tür bir teknolojinin vereceği sonuçları hesaba katmamışlardı. Aslında burası harika bir pazar olabilirdi.

Ve dünya çok büyüktü. Özellikle tüccar çok şaşırmıştı. Gezegenin çevre hesabını biliyordu. Ama iki ışık saniyesi uzaklıktalarken vizi-ekranın önünde durmuş ve "inanılacak gibi değil!" diye mırıldanmıştı.

Kâşif, "Bundan daha büyük dünyalar var,," demişti. Bir kâşifin hiçbir şeyden kolay kolay etkilenmemesi gerekirdi.

"Onlarda canlılar var mıydı?"

"Şey, hayır?"

"Ah, senin vatanın olan o gezegeni şu büyük okyanusa atabilirsin."

Kâşif gülmüştü. Onun vatanı Arctrus güneşinin gezegenlerinden biriydi. O gezegenlerin çoğundan da küçüktü. Tüccar da bunu kastediyordu. "O kadar da değil," demişti.

"Buradaki canlılar da dünyalarına oranla oldukça iriler, öyle mi?" Tüccarın bu durumdan eskisi kadar hoşlanmadığı anlaşılıyordu.

"Boylan hemen hemen bizimkinin on katı."

"Onların dost olduklarından emin misin?"

"Bunu söylemek zor. Yabancı zeki türler arasındaki dostluklar konusunda hiçbir tahminde bulunulamaz. Ama onlar bana tehlikeli değillermiş gibi geliyor. Atom savaşlarından sonra dengelerini bulamayan başka gruplarla da karşılaştık. Sonuçları biliyorsun. İçine kapanma. Gerileme. Ağır ağır yozlaşma ve gitgide artan bir yumuşaklık."

"O canlılar böyle ejderhalar olsalar bile mi?"

"Prensip her zaman aynıdır."

Kâşif tam o sırada motorların gürültüsünü fark etmiş ve kaşlarını çatarak, "Biraz hızlı iniyoruz," demişti.

Birkaç saat önce gezegene inmenin yaratabileceği tehlikeler konusunda tahminler yürütmüşlerdi. Gezegen bir oksijen-su dünyası için çok büyüktü. Tabii canlıların yaşayamayacağı hidrojen-amonyak gezegenleri büyüklüğünde değildi. Düşük yoğunluğu yüzey yer çekimini normale yakın bir derecede tutuyordu. Dünyadan uzaklaşırken yer çekiminin gücü azalıyordu. Kısacası, gezegenin yer çekimi potansiyeli yüksekti. Geminin hesap makinesi ise sıradan bir aygıttı. Ve o potansiyel uzaklıkta yere iniş eğrisini hesaplaması imkânsızdı. Bu nedenle pilotun gemiyi elle yönetmesi gerekiyordu.

Gemiye daha güçlü bir model koymaları akıllıca olurdu. Ama bunun için uygarlığın sınırındaki bir yere gitmeleri gerekecekti. Bu yüzden zaman kaybedeceklerdi... hatta belki de sırları da öğrenilecekti.

Tüccar şimdi kendini savunma gereğini duyuyordu. Kâşife öfkeyle, "Sence pilot işini bilmiyor mu?" diye sordu. "Seni daha öne gezegene iki defa sağ salim indirdi."

Kâşif, evet, diye düşündü. Küçük araştırma gemisiyle. Manevra yapılması olanaksız bu hantal şileple değil. Ama sesini çıkarmadı. Gözlerini vizi-ekrandan ayırmıyordu. Fazla hızlı iniyorlardı. Bunun kuşku götürecek yanı yoktu. Çok hızlı.

Tüccar aksi aksi, "Neden susuyorsun?" dedi.

"Eh, madem konuşmamı istiyorsun o halde söyleyeyim: Uçucunu bağla. Ve fırlatıcıyı hazırlamama yardım et."

Pilot gerçekten soylu bir mücadele verdi. Bu mesleğe yeni girmiş biri değildi. Atmosfer bu dünyanın yer çekimi yüzünden anormal denecek kadar yüksek ve yoğundu. Hava gemiyi sarsarak etrafında tutuştu. Ama son ana kadar pilotun bütün bunlara rağmen gemiyi yine de kontrol altına alabileceğine inandılar.

Hatta pilot çizilen rotayı bile izledi. Hedefleri olan kuzey kıtasına doğru çizilen tahmini hattın üzerinden ilerledi. Biraz daha şansı olsaydı, başka koşullarda bu hikâye tekrar tekrar anlatılırdı. Kötü koşulların kahramanca ve ustalıkla tersine çevrilmesiyle ilgili bir serüven sayılırdı. Ama pilot tam zafere yaklaştığı sırada bitkin vücudu ve yorgun sinirleri yüzünden bir kontrol kolunu biraz fazla indirdi. Hemen hemen düzelmiş olan geminin burnu tekrar yere doğru eğildi.

Son hatayı düzeltecek zaman yoktu. Sadece bir buçuk kilometre kalmıştı. Pilot inişi sağlamak için yerinde kaldı. Tek isteği çarpmanın şiddetini azaltmak ve geminin yine uzaya açılabilecek durumda kalmasını sağlamaktı. Pilot kazadan sağ çıkamadı. Çok yoğun atmosferde gemi sarsılırken ancak birkaç fırlatıcı çalıştırabilecekti. Onlardan ancak biri tam zamanında harekete geçebildi.

Kâşif daha sonra kendine gelerek ayağa kalktığında kendisi ve tüccar dışında hepsinin öldüğünü düşündü. Belki bu konuda da yanılıyordu. Uçucusu yere inmeden yandığı için kâşif yere düştüğü zaman kendinden geçmişti. Belki tüccarın şansı ona bu kadar bile yardım etmemişti.

Kâşifin etrafında ipe benzer kalın saplı otlardan oluşan bir dünya vardı. Uzaklardaysa ağaçlar görülüyor, kâşife doğduğu Arcturus gezegenindeki ağaçları anımsatıyordu. Ama buradakilerin alt dalları bile normal bir ağacın tepesinden daha yüksekti.

Kâşif seslendi. Sesi yoğun havada çok kalın çıkıyordu. Ve tüccar da ona cevap verdi. Kâşif kendisine engel olan kaba saplı otları iterek ona doğru gitti.

"Yaralı mısın?" diye sordu.

Tüccar yüzünü buruşturdu. "Galiba bir yerimi burktum. Yürürken canım çok acıyor."

Kâşif onu şöyle bir muayene etti. "Kırık olduğunu sanmıyorum. Canın acısa da yürümen gerekiyor."

"Önce dinlenemez miyiz?"

"Gemiyi bulmamız şart. Onarılıp uzaya açılabilecek durumdaysa o zaman yaşayabiliriz. Yoksa hayatta kalmamız olanaksız."

"Birkaç dakika dinlenelim. Doğru dürüst soluk alabilinceye kadar."

Kâşif de birkaç dakika dinlenmek istiyordu. Tüccarın gözleri kapanmıştı bile, O da gözlerini yumdu.

Sonra gürültüler duydu ve hemen gözlerini açtı. Kendi kendine boş yere, yabancı bir gezegende uyunmaması gerekir, dedi.

Tüccar da uyanmıştı. Dehşetle, boğuk boğuk bağırıyordu.

Kâşif ona, "O sadece bu gezegenin yerlisi," diye seslendi. "Sana zarar vermez."

Ama daha bu sözleri söylerken dev hızla eğildi. Bir dakika sonra onun elindeydiler. O korkunç iğrenç suratına doğru yaklaşıyorlardı.

Tüccar şiddetle çırpındı. Ama tabii bu da boşunaydı. Sonra, "Onunla konuşamaz mısın?" diye bağırdı.

Kâşif sadece başını salladı. "Ona vericiyle erişemem. Bizi dinlemiyor ki."

"Öyleyse onu öldür. Hemen öldür."

"Bunu yapamayız." Kâşif az kalsın bu cümlenin sonuna, "aptal" sözcüğünü ekliyordu. Sonra kontrolünü kaybetmemek için çabalamaya başladı. Ejderha hızla ilerlerken havada uçuyorlardı sanki.

Tüccar, "Neden?" diye haykırdı. "Yakıcına erişebilirsin. Onu kolaylıkla görebiliyorum. Yere düşmekten korkma."

"Olay bundan daha basit. Bu ejderhayı öldürürsek bu gezegenle hiçbir zaman ticaret yapamazsın. Hatta buradan ayrılamazsın bile. Belki aksamada çıkmazsın."

"Neden? Neden?"

"Çünkü bizi yakalayan yaratık bu türün yavrusu. Bir tüccar bir yerlinin yavrusunu kazara öldürdüğü zaman bile neler olduğunu bilmen gerekir. Ayrıca... inmemiz için seçilen yer buysa o zaman güçlü bir yerlinin topraklarındayız demektir. Hatta belki bu ejderha da onun yavrusu."

İşte böylece sonunda şimdi bulundukları hapishaneye kapatıldılar. Kafesin üzerindeki kalın ve sert örtünün bir yerini dikkatle yaktılar. Ve o zaman kafesin asılı olduğu yerden aşağıya atladıkları takdirde öleceklerini anladılar.

Şimdi de kafes birdenbire sarsılarak yukarıya doğru bir kavis çizdi. Tüccar yana doğru yuvarlanıp şaşkın şaşkın uyandı. Örtü kaldırılınca içeriye ışık doldu. Daha önce de olduğu gibi iki yavru gelmişti. Kâşif, aslında yetişkinlerden pek farklı değiller, diye düşündü. Ama tabii onlardan çok daha küçükler.

Kafesin çubuklarının arasına bir tutam, saz gibi ot sıkıştırıldı. Bitkilerin kokusu fena değildi, ama uçlarında toprak topakları vardı.

Tüccar uzaklaşarak boğuk bir sesle, "Ne yapıyorlar?" diye sordu.

Kâşif, "Bizi beslemeye çalışıyorlar sanırım," diye cevap verdi. "Bunlar bu gezegene özgü otlar olmalılar."

Kafesin örtüsü tekrar örtüldü. İki yolcu yine sallanmaya başladılar. Yiyecekleriyle birlikte.

Dört

İnce ayak seslerini duyunca irkildi. Ama gelenin Kızıl olduğunu anlayınca da sevindi.

"Etrafta hiç kimse yok," dedi. "Tabii hep tetikteydim." Kızıl, "Hişşş..." diye fısıldadı. "Dinle. Şunu alıp kafese at Benim hemen eve dönmem gerekiyor."

İnce istemeye istemeye uzandı. "Bu da nedir?"

"Kıyma! Sen ömründe hiç kıyma görmedin mi? Seni eve gönderdiğim zaman et getirmeliydin, o berbat otları değil."

İnce alındı. "Onların ot yemediklerini nereden bilecektim? Ayrıca kıyma böyle açıkta gelmez. Selofana sarılı olur. Rengi de böyle değildir."

"Tabii kentte öyledir. Biz burada kendi etimizi kıyarız. Rengi de pişinceye kadar böyledir."

"Yani bu kıyma çiğ mi şimdi?" İnce tiksintiyle geriledi.

Kızıl öfkeyle, "Sen hayvanların pişmiş et yediklerini mi sanıyorsun," dedi. "Haydi, al şu kıymayı! Seni ısırmaz, korkma. Sana fazla zamanım olmadığını söyledim."

"Neden? Evde ne var ki?"

"Bilmiyorum. Benim babamla seninki etrafta dolaşıyorlar. Belki de beni arıyorlar. Belki de aşçı onlara kıymayı aldığımı söyledi. Ne olursa olsun, onların peşimden buraya gelmelerini istemeyiz."

"Eti almadan önce aşçıyla konuşmadın mı?"

"Kiminle? O adi yaratıkla mı? Belki bana biraz su verirdi. O da babamdan korktuğu için. Haydi. Al şunu."

İnce kıymayı aldı. Ama ete dokununca tiksintiyle irkildi. Ahıra döndü. Kızıl da geldiği yöne doğru koşmaya başladı.

Babasıyla konuğu yaklaşırken Kızıl yavaşladı. Sakin bir tavır takınmak için birkaç kez derin derin soluk aldı. Sonra da kayıtsızca onların yanından geçti. Babasıyla konuğun ahıra doğru gittiklerinin farkındaydı. Ama tam hedefin orası olmadığı belliydi.

Çocuk, "Merhaba, baba," dedi. "Merhaba, efendim."

Sanayici, "Bir dakika Kızıl," diye seslendi. "Sana bir şey sormak istiyorum."

Kızıl ifadesiz bir suratla babasına baktı. "Evet, baba?"

"Annen bana bu sabah erkenden dışarı çıktığını söyledi."

"O kadar erken değildi, baba. Kahvaltıdan biraz önceydi."

"Annen, buna gece uyanmanın neden olduğunu söylemişsin."

Kızıl cevap vermeden önce bir an düşündü. Anneme gerçekten böyle söyledim mi? Sonra, "Evet, efendim," dedi.

"Uyanmana ne sebep oldu?"

Kızıl bu sorudan kuşkulanmadı. "Bilmiyorum, baba. Sanki gök gürültüsüne benziyordu. Biraz. Ya da bir çarpışmadan çıkan sese."

Sanayici konuğuna baktı. "Belki tepelere doğru gitmemiz iyi olur."

Astronom, "Ben hazırım," dedi.

Kızıl uzaklaşırken arkalarından baktı. Sonra döndü. İnce bir çitin dikenlerinin arasından ihtiyatla bakıyordu.

Kızıl ona el salladı. "Haydi gel."

İnce çitin arkasından çıkarak arkadaşına yaklaştı. "Et konusunda bir şey söylediler mi?"

"Hayır. Ondan haberleri yok sanırım. Tepeye gittiler."

"Neden?"

"Ne bileyim? Bana duyduğum gürültüyü sorup durdular. Söyle, hayvanlar eti yediler mi?"

İnce, "Şey," dedi. "Ete baktılar. Ya da onu kokladılar. İşte öyle bir şey."

Kızıl, "İyi," diye cevap verdi. "Herhalde eti yiyecekler. Ah, bir şeyler yemeleri şart! Gel, tepeye doğru gidelim. Bakalım senin babanla benimki ne yapıyorlar."

"Hayvanlar ne olacak?"

"Onlar güvende. Her dakika hayvanların başında bekleyemezsin ki. Onlara su verdin mi?"

"Tabii. Suyu içtiler."

"Ah, bak gördün mü? Haydi gel. Hayvanlara öğle yemeğinden sonra bakarız. Onlara meyve götürürüz. Her canlı meyve yer."

İki çocuk koşarak yamacı tırmandılar. Kızıl her zamanki gibi öndeydi.

Beş

Astronom, "O gürültüye yere inen gemileri mi neden oldu dersiniz?" diye sordu.

"Sizce böyle olamaz mı?"

"Eğer gemi yere çarptıysa hepsi ölmüş olabilirler."

"Belki de ölmemişlerdir." Sanayici kaşlarını çattı.

"Yere indilerse ve hâlâ yaşıyorlarsa... şimdi neredeler?"

"Bunu bir süre düşünün." Sanayicinin kaşları hâlâ çatıktı.

Astronom, "Ne demek istediğinizi anlayamadım," dedi.

"Onlar dost olmayabilirler."

"Ah, hayır! Ben onlarla konuştum. Onlar..."

"Onlarla konuştunuz. Belki de bu bir keşif gezisiydi. Şimdi bunu ne izleyecek? Gezegenin işgali mi?"

"Ama onların bir tek gemisi var, efendim."

"Size öyle söylediler. Belki de bir filoları var."

"Size onların boylarından söz ettim..."

"Bizimkilerden daha üstün el silahları varsa ufak tefek olmalarının önemi yok."

"Ben bunu kastetmedim."

Sanayici, "Daha başlangıçtan beri bu konuyu da düşünüyordum," diye konuşmasını sürdürdü. "İşte bu nedenle sizin mektubunuzu aldıktan sonra onlarla görüşmeye razı oldum. Olağandışı bir alışveriş için değil, onların gerçek maksatlarını anlamak için. Ama onların toplantıdan kaçacakları aklıma gelmemişti." İçini çekerek ekledi. "Neyse... Suç bizde değil. Ama bir tek bakımdan haklısınız. Dünyamız çok uzun bir süreden beri barış içinde yaşıyor. O sağlıklı kuşkuyu kaybettik."

Astronomun yumuşak sesi birdenbire garip bir biçimde yükseldi. "Şimdi de ben konuşacağım! Onların düşman olduklarını düşünmek için hiçbir neden yok. Evet, ufak tefekler. Ama bu sadece doğdukları dünyaların küçük

olması gerçeğini yansıtıyor. Bizim dünyamızın yer çekimi onlara göre normal. Ancak çok daha yüksek yer çekimi potansiyeli yüzünden atmosferimiz onlar için çok yoğun. Yani burada uzun süre rahatça yaşamaları imkânsız. Aynı nedenle bu dünyayı bazı malların alışverişi dışında, yıldızlar arası yolculuk için bir üs olarak kullanmaları ekonomik değil. Ayrıca topraklardaki temel farklılıklar yüzünden yaşam kimyasında da farklar var. Onların bizim yiyeceklerimizi yemeleri olanaksız. Bizim de onlarınkini."

"Ama bütün bu engeller herhalde aşılabilir. Kendi yiyeceklerini getirir, hava basıncı düşük kubbeli istasyonlar yaparlar. Özel gemiler de."

"Evet, bunları yapabilirler. Bir ırkın gençlik çağında çok kolay olan büyük başarılardan ne kadar rahatça söz ediyorsunuz! Aslında bunların hiçbirini yapmalarına gerek yok. Galakside bu ırka uygun milyonlarca dünya var. Onlar için hiç de uymayan bu gezegene gereksinimleri yok."

"Nereden biliyorsunuz? Bütün bunları da size yine onlar açıkladılar, değil mi?" .

"Ben ayrıca bu bilgiyi kontrol etmeyi başardım. Ne de olsa astronomum."

"Bu doğru. O halde böyle yürürken bana düşüncelerinizi açıklayın."

"Öyleyse, efendim, şunu düşünün: Bizim astronomlarımız uzun bir süre iki tür gezegen ve canlı olduğuna inandılar. Bir... yıldız çekirdeklerinden yeterince uzakta oluşan ve hidrojeni yakalayacak kadar soğuyan gezegenler. Bunlar hidrojen, amonyak ve metan bakımından zengin olan büyük gezegenler. Bizim dış gezegenlerimiz bunlara örnek olarak gösterilebilir. İki... yıldız merkezinin çok yakınında oluşan ve yüksek ısı yüzünden fazla hidrojen yakalayamayan gezegenler. Bu gezegenler daha küçük ve oksijen bakımından daha zengin. Bu türü çok iyi biliyoruz. Çünkü biz de böyle bir gezegende yaşıyoruz. Ancak bütün ayrıntılarını bildiğimiz tek güneş sistemi bizimki. Ve bu nedenle sadece iki tip gezegen olduğunu düşünmek bize mantıklı geliyordu."

"Yani bir üçüncü grup daha mı var?"

"Evet. Çok yoğun gezegenler. Bunlar daha da küçük. Ve hidrojen bakımından güneş sistemindeki iç gezegenlerden daha da fakirler. Bütün galakside hidrojen-amonyak gezegenleriyle onlarınki gibi su-oksijen dünyalarının oranı üçe bir. Yani onların bulup sömürgeleştirebilecekleri

birkaç milyon fazla yoğun dünya var. Galakside önemli örnekleri incelediklerini de unutmayın. Bizim böyle bir şeyi başarmamız imkânsız. Çünkü yıldızlar arasında yolculuk yapamıyoruz."

Sanayici mavi gökyüzüne ve aralarından geçtikleri yemyeşil taçlı ağaçlara baktı. "Ve bizimki gibi dünyalar?"

Astronom, "istedikleri türde gezegenler buldukları ilk güneş sistemi bizimki," diye açıkladı. "Anlaşılan bizim sistemimiz olağanüstü bir biçimde gelişmiş. Bilinen kurallara da uymuyormuş."

Sanayici bu sözleri düşündü. "Yani uzaydan gelen bu yaratıklar asteroidlerde yaşıyorlar."

"Hayır, hayır. Astereoidler de başka konu. Bana sekiz yıldır sisteminden ancak birinde oluştuklarını söylediler. Ama o gök cisimleri sözünü ettiğimiz gezegenlerden tümüyle farklı."

"Astronom olmanız, hâlâ desteklenmeyen açıklamaları tekrarlamanız gerçeğini nasıl değiştiriyor?"

"Ama onlar sadece bazı bilgiler vermekle yetinmediler. Bana yıldızların oluşumuyla ilgili bir kuramı da açıkladılar. Ve ben bunu kabul etmek zorunda kaldım. Bu kuram, bizim kendi astronomlarımızın geliştirdikleri her teoriden hemen hemen daha geçerli. Tabii savaştan önce bazı kuramlar geliştirilmiş olabilir, o da başka. Yalnız şuna işaret etmeliyim: Onların teorileri matematik yoluyla geliştirilmiş ve böyle bir galaksinin olabileceği formüllerle açıklanmış. Gördüğünüz gibi, onların istedikleri kadar dünya var. Dünyaya aç değiller. Özellikle bizim topraklarımızı da istedikleri yok."

"Mantık öyle olması gerektiğini söylüyor. Tabii anlattıklarınız doğruysa. Bazı yaratıklar zeki olabilirler, ama bu, aynı zamanda mantıklı oldukları anlamına gelmez. Atalarımız zekiymişler, ama mantıklı olmadıkları kesin. O müthiş uygarlıklarının önemli bir bölümünü tarihçilerimizin kesinlikle bilemedikleri nedenler yüzünden atom savaşlarıyla ortadan kaldırmaları mantıklı bir şey miydi?" Sanayici bir an bu acı gerçeği düşündü. "İlk atom bombasını Doğu Güneş Adalarına atmışlar. O adaların eski adını unuttum. Ve o atomu atar atmaz da sonuç belli olmuş. Bir tek sonuç. Ama yine de olayların o yönde gelişmesine izin vermişler." Sonra başını kaldırarak aceleyle sordu. "E, neredeyiz? Acaba buraya kadar boşuna mı geldik?"

Astronom biraz öndeydi. Boğuk bir sesle, "Boşuna gelmedik, efendim," dedi. "Şuraya bakın."

Altı

Kızıl'la İnce babalarını çocuklara özgü o ustalıkla izlediler. Onların dalgınlık ve endişeleri de çocuklara yardımcı oldu. Sanayiciyle astronomun aradıkları şey çocukların arkasına saklandıkları çalılar yüzünden iyice gözükmüyordu.

Kızıl, "Vay vay vay," dedi. "Şuna bak. Parlak gümüşten ya da öyle bir şeyden yapılmış."

Ama asıl İnce çok heyecanlıydı. Arkadaşını sıkıca tuttu. "Ben onun ne olduğunu biliyorum. Bir uzay gemisi o. Babam bu yüzden buraya geldi. O bu dünyanın en büyük astronomlarından biridir. Tabii baban da topraklarına bir uzay gemisi indiği için onu çağırdı."

"Sen neden söz ediyorsun? Babamın orada öyle bir şey olduğundan haberi bile yoktu. Ben gök gürültüsünün bu tepeden geldiğini söylediğim için şimdi burada. Ayrıca uzay gemisi, diye, bir şey de yoktur."

"Tabii var. Şuna baksana. O yuvarlak şeyleri görüyor musun? Onlar kapı. Roket tüpleri de buradan görülebiliyor."

"Bütün bunları nereden biliyorsun?"

İnce’nin yüzü kızarmıştı. "Kitaplarda okudum. Babamda uzay gemileriyle ilgili kitaplar var. Savaştan önce'den kalma eski kitaplar."

"Hıh! Bana masal anlattığını şimdi anladım. Savaştan önce'den kalma kitaplarmış!"

"O kitaplar babam için gerekli. Üniversitede ders veriyor. Bu onun işi."

İnce'nin sesi yükseliyordu. Kızıl onu çekiştirdi. Öfkeyle, "Sesimizi duymalarını mı istiyorsun?" diye çıkıştı.

"İşte oradaki bir uzay gemisi!"

"Buraya bak, İnce, yani başka bir dünyadan gelmiş bir gemi mi?"

"Öyle olması gerekir. Babama bak, geminin etrafında dönenip duruyor. Başka bir şey olsaydı babam bu kadar ilgilenmezdi."

"Başka dünyalar! Bu başka dünyalar nerede?"

"Her tarafta. Gezegenlere ne diyorsun? Onlardan bazıları bizimki gibi birer dünya. Ve başka yıldızların da gezegenleri var sanırım. Milyarlarca milyarlarca gezegen!"

Kızıl, İnce'nin kendisine üstün geldiğini düşünüyordu. "Sen çıldırmışsın!" diye homurdandı.

"Tamam! Sana göstereceğim!"

"Hey! Nereye gidiyorsun?"

"Aşağıya! Babama soracağım. Söylediklerimi onaylarsa artık ona inanırsın. Bir astronomi profesörünün..." İnce ayağa kalktı.

Kızıl, "Hey," dedi. "Bizi görmeleri iyi olmaz. Buraya gelmememiz gerekiyordu. Onların bize sorular sormalarını ve sonunda da o hayvanları öğrenmelerini mi istiyorsun?"

"Bana vız gelir. Bana çıldırdığımı söyledin."

"Kalleş. Bana o hayvanlardan kimseye bahsetmeyeceğine söz verdin."

"Kimseye bir şey söyleyecek değilim. Ama bu işi kendiliklerinden öğrenirlerse, suçlu sensin. Kavgayı sen başlattın, bana da deli olduğumu söyledin."

"Sözlerimi geri alıyorum."

"Alsan iyi olur."

İnce bir bakıma düş kırıklığına uğramıştı. Uzay gemisini yakından görmek istiyordu. Ama Kızıl'ın sırrını saklayacağına söz vermişti. Bundan dönemezdi. Üstelik artık hakarete uğradığını da iddia edemezdi.

Kızıl, "Bir uzay gemisi için çok küçük," dedi.

"Tabii. Bir keşif gemisi olmalı."

"Babamın o acayip şeyin içine giremeyeceğinden eminim."

İnce de bunun farkındaydı. Bu yüzden arkadaşına cevap vermedi.

Kızıl sıkılmış gibi bir tavırla ayağa kalktı. "Eh, artık gitsek iyi olur. Yapacak işimiz var. Bütün gün burada durup biçimsiz bir uzay gemisine ya da o acayip nesne neyse ona bakamam. Sirke katılacaksak o hayvanlara bakmamız gerekir. Sirkte çalışanların uydukları ilk kural budur.

Hayvanlarına özen göstermeleri gerekir. Ve..." Sözlerini kendinden emin bir tavırla tamamladı. "...Ben de zaten bunu yapmak niyetindeyim."

İnce, "Neden Kızıl?" diye sordu. "Onlara bol et verdik. Şimdi bizimkileri seyredelim."

"Seyretmek eğlenceli olmuyor ki! Zaten babamla seninki de artık gidiyorlar. Öğle yemeği zamanı geldi." Kızıl tartışmaya hazırlandı. "Beni dinle, İnce. Kuşku uyandıracak biçimde davranamayız. Yoksa ne olduğunu öğrenmeye kalkışırlar. Ah, sen hiç dedektif romanı okumaz mısın? Önemli bir işe girişip de yakalanmak istemezsen her zamanki gibi davranırsın. O zaman hiçbir şeyden şüphelenmezler. İlk yasa budur..."

"Aman tamam."

İnce öfkeyle ayağa kalktı. O anda sirk ona harika astronominin yerini alamayacak kadar bayağı ve zevksiz geliyor, Kızıl'ın o aptalca planına neden katıldım sanki, diye düşünüyordu.

Yamaçtan indiler. İnce yine arkadaydı.

Yedi

Sanayici, "Beni etkileyen işçilik," dedi. "Hiç öyle bir yapı görmedim."

Astronom acı acı, "Bunun artık ne yararı var?" diye sordu. "Geride hiçbir şey kalmadı. Gezegene ikinci kez inmeyecekler. Bu gemi gezegenimizde hayat olduğunu bir rastlantı sonucu öğrendi. Keşfe çıkan diğer gruplar güneş sistemimizde süperyoğun dünyalar olup olmadığını öğrenmek için biraz yaklaşacaklar, hepsi o kadar."

"İnişte kaza olduğu kesin."

"Gemi pek de zarar görmüşe benzemiyor. İçlerinden bir kişi kurtulabilseydi, belki gemi onarılabilirdi..."

"Kurtulmuş olsalardı bile yine de ticaret yapılamazdı. Onlar bizden fazla farklılar. Yabancıları görünce rahatsız olmamak imkânsız. Her neyse... bu iş artık sona erdi."

Eve girdiler. Sanayici karısına, "Yemek hazır mı, hayatım?" diye sordu.

"Korkarım hazır değil. Anlayacağın..." Kadın kararsızca astronoma baktı.

Sanayici meraklandı. "Bir terslik mi var? Neden bana açıklamıyorsun? Konuğumuzun aileyi ilgilendiren bir sorunu konuşmamıza sanırım bir itirazı yoktur."

Astronom, "Lütfen," diye mırıldandı. "Siz bana aldırmayın." Üzgün üzgün odanın diğer tarafına gitti.

Kadın alçak sesle, telaşlı telaşlı, "Hayatım, aşçı çok öfkeli," dedi. "Onu saatlerden beri yatıştırmaya çalışıyorum. Doğrusu, Kızıl'ın neden böyle davrandığını bilemiyorum."

"Ne yapmış?" Sanayici kızmamış, hatta biraz eğlenmiş gibiydi. O ve oğlu, annelerini çocuğa göre çok gülünç olan asıl adını değil de, "Kızıl"ı kullanmaya ikna etmek için aylar boyunca onunla tartışmışlardı.

Kadın, "Kızıl kıyılmış etin çoğunu almış," diye açıkladı.

"Onu yemiş mi?"

"Ah, yemediğini umarım. Kıyma çiğmiş."

"O halde kıymayı neden alsın?"

"Hiçbir fikrim yok. Kızıl'ı kahvaltıdan beri görmedim. Tabii aşçı öfkesinden çıldırıyor. Kızıl'ın mutfak kapısından fırladığını, etin durduğu kâsenin de bomboş olduğunu görmüş. O kıymayı öğle yemeği için pişirecekmiş. Bu nedenle öğle yemeği menüsünü değiştirmek zorunda kalmış. Bu da aşçı kadının çekilmez davranacağını gösteriyor. Artık bir hafta sürer bu hali. Kızılla konuşmalısın, hayatım. Ondan bir daha mutfaktaki yiyeceklere dokunmayacağına söz vermesini istemelisin. Aşçıdan özür dilemesi de iyi olur."

"Ah, yapma canım! Aşçı bizim için çalışıyor. Biz öğle yemeği menüsünün değişmesinden şikâyet etmiyorsak, ona ne demek düşer?"

"Çünkü kadın iki misli çalışmak zorunda kaldı. İşi bırakacağından söz ediyor. İyi aşçı bulmak kolay değil. Ondan öncekini hatırlıyor musun?"

Etkileyici sözlerdi bunlar.

Sanayici dalgın dalgın etrafına bakındı. "Galiba haklısın. Kızıl geldiği zaman onunla konuşurum."

"Konuşmaya başlasan iyi olur. İşte geliyor."

Kızıl içeri girerek neşeyle, "Öğle yemeği zamanı geldi sanırım," dedi. Kendisine dik dik bakan annesiyle babasına düşünceli tavırla bir göz attı. "Ama İnce üstümü başımı temizlemeliyim." Diğer kapıya doğru gitti.

Sanayici, "Bir dakika," diye seslendi.

"Efendim?"

"Küçük arkadaşın nerede?"

Kızıl ilgisizce, "Buralarda bir yerde," diye cevap verdi. "Onunla etrafta dolaşıyorduk. Sonra bir baktım yanımdan kaybolmuş." Bu gerçekten doğruydu. Kızıl tehlikesiz bir konuya girildiği için rahatlamıştı. "Ona öğle yemeği zamanı olduğunu söyledim. 'Artık eve dönmeliyiz,' dedim. O da bana, 'Peki,' dedi. Ben de yoluma devam ettim. Tam dereye geldiğim sırada etrafıma bakındım ve..."

Astronom görmeyen gözlerle baktığı dergiden başını kaldırarak bu gevezeliği yarıda kesti. "Oğlum için hiç endişelenmeyin. O başının çaresine bakabilir. Oğlumun yüzünden öğle yemeğini de bekletmeyin."

"Öğle yemeği hazır değil ki, doktor." Sanayici tekrar oğluna döndü. "Öğle yemeğinin gecikmesine gelince... Kullanılacak malzemelere bir şeyler olmuş. Bu konuda söyleyecek bir sözün var mı?"

"Efendim?"

"Ne demek istediğimi daha açıkça anlatmak hiç hoşuma gitmeyecek. Kıymayı neden aldın?"

"Kıymayı mı?"

"Kıymayı."

Kızıl, "Şey..." dedi. "Şey:., ben..."

Babası onu sıkıştırdı. "Acıkmış mıydın? Canın çiğ kıyma mı yemek istedi?"

"Hayır, efendim. Ama et bana gerekliydi."

"Ne için gerekliydi?"

Kızıl üzgün üzgün baktı, ama bir şey söylemedi.

Astronom tekrar söze karıştı. "Bir şey söylememin sakıncası yok sanırım. Hatırlarsanız oğlum hemen kahvaltıdan sonra buraya gelip hayvanların ne yediklerini sordu."

"Ah, haklısınız! Ne aptalım! Bunu unuttum. Buraya bak, Kızıl. Sen eti evcilleştirdiğin bir hayvan için mi aldın?"

Kızıl öfkeyle soludu. "Yani İnce buraya gelip benim bir hayvanım olduğunu mu söyledi? Böyle mi söyledi? Bir hayvanım olduğunu mu?"

"Hayır, öyle bir şey söylemedi. Sadece hayvanların ne yediklerini sordu. Hepsi o kadar. Yani arkadaşın sana bu konuda söz verdiyse, bundan dönmedi. Seni ele veren izinsiz bir şey alarak aptallık etmen! Çünkü bu hırsızlıktır. Şimdi... bir hayvanın mı var? Sana açık açık soruyorum."

"Evet, efendim." Kızıl'ın sesi iyice alçalmış, zorlukla duyuluyordu.

"Pekâlâ. Ama onu atman gerekiyor. Anlıyor musun?"

Kızıl'ın annesi atıldı. "Yani sen et yiyen bir hayvan mı besliyorsun, oğlum? Hayvan seni ısırabilir. O zaman da kanın zehirlenir."

Kızıl titrek bir sesle, "O hayvanlar küçücük," diye açıkladı.

"Hayvanlar mı? Kaç hayvan var?"

"İki."

"Neredeler onlar?"

Sanayici karısının koluna dokundu. Sesini alçaltarak, "Artık çocuğu fazla zorlama," diye fısıldadı. "Onları bırakacağını söylerse bunu yapar. Bu da onun için yeterli ceza olur."

Ve sanayici bu konuyu aklından çıkardı.

Sekiz

Yemeğin ortalarında İnce hızla odaya daldı. Bir an utançla durakladı. Sonra da sinir krizi geçiriyormuş gibi, "Kızılla konuşmam gerekiyor," diye açıkladı. "Ona bir şey söyleyeceğim."

Kızıl korkuyla başını kaldırırken astronom atıldı. "Pek de nazik davranmıyorsun, oğlum. Yemek senin yüzünden gecikti."

"Çok üzgünüm, baba."

Sanayicinin karısı, "Çocuğa kızmayın," dedi. "İstiyorsa Kızıl'la konuşabilir. Yemek pek aksamadı."

İnce, "Kızıl'la yalnız konuşmam gerekiyor," diye ısrar etti.

Astronom, "Bu kadarı yeter," dedi. Yabancıların önünde yumuşak bir sesle konuşmuştu, ama kızdığı belliydi. "Yerine geç."

İnce bu emre uydu. Ama ancak biri ona baktığı zaman biraz yemek yedi.

Kızıl onun gözlerinin içine bakarak dudaklarını kıpırdattı. "Hayvanlar kaçtı mı?"

İnce başını hafifçe salladı. "Hayır," diye fısıldadı. "Ama..."

Astronom ona dik dik bakınca İnce duraksadı.

Yemek sona erdiği zaman Kızıl usulca odadan çıktı. İnce'nin de gelmesi için ona başıyla işaret etti.

İki çocuk sessizce dereye doğru gittiler.

Sonra Kızıl öfkeyle arkadaşına döndü. "Buraya bak! Babama hayvanları beslediğini neden söyledin?"

İnce, "Ben öyle bir şey söylemedim," dedi. "Sadece ona hayvanlara ne yedirildiğini sordum. Zaten, konu başka, Kızıl."

Ama Kızıl'ın şikâyetleri henüz bitmemişti. "Sen nereye kayboldun öyle? Senin de eve geleceğini sanıyordum. Gelmediğin için büyükler sanki suç bendeymiş gibi davrandılar."

"Ama ben sana ne olduğunu anlatmaya çalışıyorum! Bir saniye susup beni dinler misin? Karşındakine hiç fırsat vermiyorsun!"

"İyi ya konuş bakalım. Madem anlatacak çok şeyin varmış."

"Anlatmaya çalışıyorum. Ben geri dönüp o uzay gemisine gittim. Bizimkiler artık uzaklaşmışlardı. Geminin nasıl bir şey olduğunu anlamak istiyordum."

Kızıl somurttu, "O uzay gemisi değil!" Kaybedecek bir şeyi yoktu artık.

"Hayır, o bir uzay gemisi. Lombozlardan içeri bakılabiliyordu. Ben de baktım. Onlar ölmüşlerdi." İnce'nin yüzünde midesi bulanıyormuş gibi bir ifade belirdi. "Onlar ölmüşlerdi."

"Kimler ölmüşlerdi?"

İnce bağırdı. "Hayvanlar! Bizimkiler gibi hayvanlar! Ama aslında onlar hayvan değiller,! Kızıl. Başka gezegenlerden gelen insan gibi yaratıklar."

Kızıl durdu. Sanki taş kesilmişti. İnce'ye inanmamak aklından bile geçmedi. Arkadaşının halinden doğruyu söylediği anlaşılıyordu. Sonunda, "Vay vay vay..." diyebildi.

"E, şimdi ne yapacağız? Bizimkiler durumu öğrenirlerse ikimizi de iyice pataklarlar." İnce titriyordu.

Kızıl, "Onları bırakalım olsun bitsin," dedi.

"Bizi şikâyet ederler..."

"Bizim dilimizi bilmiyorlar ki. Başka bir gezegenden gelmişler ya."

"Hayır, bizim dilimizi konuşabilirler. Babamın anneme bu konuda söylediklerini hatırlıyorum. Babam odada olduğumun farkında değildi. Anneme kafalarıyla konuşan ziyaretçilerden söz ediyordu. Buna telepati mi ne diyorlarmış. Babamın bu hikâyeyi uydurduğunu sandım..."

"Demek öyle..." Kızıl başını kaldırdı. "Şimdi beni dinle. Babam onları atmamı istedi. Yabancıları bir yere gömelim ya da dereye atalım."

"Baban sana böyle yapmanı mı söyledi?"

"Babam beni iki hayvan aldığımı itiraf etmeye zorladı. Sonra da, 'Onları at,' dedi. Babamın dediğini yapmak zorundayım. Ne de olsa o benim babam!"

İnce panikten biraz kurtulur gibi oldu. Bu son derece mantıklı bir çözüm yoluydu. "Öyleyse bu işi hemen yapalım. Bizimkiler onların ne tür

yaratıklar olduğunu öğrenemeden. Eğer durumu anlarlarsa, başımız derde girer."

İki çocuk ahıra doğru koşmaya başladılar. Kafalarında korkunç hayaller beliriyordu.

Dokuz

Onlara "insanmışlar" gibi bakıldığında durum değişiyordu. Hayvan olarak ilginçtiler. Ama "insan" olarak korkunç. Daha önce sıradan küçük cisimler gibi görünen gözlerinde şimdi müthiş bir düşmanlık var gibiydi.

İnce, "Sesler çıkarıyorlar," diye fısıldadı.

Kızıl, "Galiba konuşuyorlar," dedi. "Ya da öyle bir şey yapıyorlar." Durum çok garipti. Daha önce duydukları bu sesleri önemsememişlerdi. Kızıl yabancılara yaklaşmıyordu. İnce de öyle.

Örtüyü çekmişler, yaratıklara sadece bakıyorlardı. İnce yabancıların kıymaya dokunmamış olduklarını fark etti.

Sonra arkadaşına, "Bir şey yapmayacak mısın?" diye sordu.

"Ya sen?"

"Onları sen buldun."

"Ama şimdi sıra sende."

"Hayır, hiç de değil. Onları sen buldun. Suç sende. Her şeyden sen sorumlusun. Ben sadece seyrettim."

"Sen bana katıldın, İnce. Bunu bal gibi biliyorsun."

"Bu bana vız gelir. Onları sen buldun. Bizimkiler bizi bulmak için buraya geldikleri zaman onlara bu gerçeği söyleyeceğim."

Kızıl, "Senin için hava hoş," diye homurdandı. Ama olacaklar ona ilham vermişti. Kafesin kapağına doğru uzandı.

İnce, "Dur!" dedi.

Kızıl buna dünden razıydı. Ama, "Yine ne var?" diye söylendi.

"Yabancılardan birinin üzerinde bir şey var. Demire filan benziyor."

"Hani, nerede?"

"Tam şurada. Onu daha önce gördüm, ama yaratığın bir parçası sandım. O bir 'insansa' o zaman yanındaki de ' parçalama tabancası' olabilir."

"O da nesi?"

"Ondan savaştan önce çağından kalma kitaplarda söz ediliyor. Uzay gemisi olanlar 'parçalama tabancası' kullanırlarmış. O silahla seni vurduklarında atomlarına ayrılıyorsun."

Kızıl, "Ama şimdiye dek böyle bir şey yapmadılar," diye anımsattı. Böyle olması korkusunu gidermek için yine de yeterli değildi.

"Yapmamış olmaları yapmayacakları anlamına gelmez. Onları şimdi rahatsız edersen seni parçalayacaklardır. Dene de gör. O zaman suçlu sen olursun." İnce ahırın ilk katına inen dar, döner merdivene doğru gitti. Sonra da tam tepede duraklayarak geriledi.

Kızıl'ın annesi burnundan soluyarak merdivenleri çıkmaya başlamıştı. "Kızıl! Kızıl! Yukarıda mısın?" diye bağırıyordu bir yandan. "Haydi, haydi, saklanmaya kalkışma. Hayvanları buraya sakladığını biliyorum. Aşçı elinde etle nereye doğru koştuğunu görmüş."

Kızıl titrek bir sesle, "Merhaba, anne," diye seslendi.

"Şimdi bana o pis hayvanları göster bakalım. Onları hemen atacaksın ve ben de bunu göreceğim!"

Her şey sona ermişti! Kızıl cezalandırılacağını bilmesine rağmen yine de sırtından ağır bir yük kalkmış gibi oldu. Hiç olmazsa artık karar vermek ona düşmeyecekti.

"Buradalar işte, anne. Yaratıklara zarar vermedim. Ne olduklarını bilmiyordum. Küçük hayvanlara benziyorlardı. Ben de onları beslememe izin vereceğini düşündüm, anne. Eti de almazdım, ama otlarla yaprakları yemediler. Ceviz ve böğürtlen de bulamadık. Aşçı bana hiçbir şey vermiyor. Yoksa ona sorardım. Etin öğle yemeği için olduğunu bilmiyordum. Ve..."

Çocuk dehşet içinde konuşuyor, konuşuyordu. Annesinin onu dinlemediğinin farkında değildi. Donmuş gibi duran kadın yuvalarından uğramış gözlerle kafese bakıyor ve tiz çığlıklar atıyordu.

On

Astronom, "Onları sessiz sedasız görmekten başka yapabileceğimiz bir şey yok," diyordu. "Olayı ilan etmenin bir yararı olmaz." Birdenbire çığlıklar etrafta yankılandı.

Kadın koşmaktan soluk soluğa kalmıştı. Yanlarına geldiği sırada hâlâ kendisini toplayamamıştı. Kocası onun ne demek istediğini ancak birkaç dakika sonra anlayabildi.

Karısı sonunda, "Sana söylüyorum!" diye haykırdı. "Onlar ahırdalar! Ne olduklarını bilmiyorum. Hayır, hayır..."

O tarafa doğru gitmek isteyen sanayiciyi durdurdu. "Sakın gitme! Adamlarından birini tabancayla yolla. Sana söylüyorum, şimdiye kadar böyle bir şey hiç görmedim. Küçük, iğrenç hayvanlar! Onları... onları tarif etmem imkânsız. Kızıl'ın onlara dokunduğunu, o iğrenç yaratıkları beslemeye çalıştığını düşünüyorum da! Onları tutuyor, et yediriyordu!"

Kızıl, "Ben sadece..." diye başladı.

İnce de atıldı. "Ben asla..."

Sanayici çabucak, "Siz çocuklar bugün yeterince yaramazlık ettiniz," dedi. "Haydi! Doğru eve! Bir tek kelime söylemeyin! Bir tek kelime bile! Söyleyecekleriniz beni hiç ilgilendirmiyor. Bu olaydan sonra seninle konuşacağım Kızıl! Söyleyeceklerini dinledikten sonra da seni gerektiği gibi cezalandıracağım." Karısına döndü. "O hayvanlar ne tür yaratıklar olurlarsa olsunlar, onları öldürmemiz gerekiyor."

Çocuklar onu duyamayacak kadar uzaklaştıkları zaman ekledi. "Haydi, haydi. Çocuklara bir şey olmamış, hayatım. Sonuçta öyle pek kötü bir şey de yapmamışlar. Sadece yeni bir hayvan bulmuşlar."

Astronom zorlukla konuşabildi. "Affedersiniz, efendim, hayvanları görmüşsünüz. Onları tarif edebilir misiniz?"

Kadın, "Hayır," der gibi başını salladı. Konuşacak halde değildi.

"Acaba bana onların..."

Sanayici özür diler gibi, "Üzgünüm," dedi. "Ama karımla ilgilenmem gerekiyor. İzninizle."

"Bir dakika. Bir dakika lütfen. Karınız şimdiye dek böyle hayvanlar görmediğini söyledi. Böyle bir çiftlikte eşi bulunmayan hayvanlarla karşılaşmak herhalde normal bir şey değil."

"Çok üzgünüm. Bunu şimdi konuşmayalım."

"Ancak o eşsiz hayvanlar buraya gece uzay gemisiyle inmiş olabilirler."

Sanayici karısından uzaklaştı. "Ne demek istiyorsunuz?"

"Bence ahıra gitmemiz iyi olur, efendim."

Sanayici bir an hayretle astronoma baktı. Sonra dönüp o güne dek hiç. yapmadığı bir biçimde koşmaya başladı. Astronom da onu izledi. Geride kalan kadının feryatlarına aldırmadılar.

On Bir

Sanayici baktı, baktı; sonra astronoma döndü. Sonra yine gözlerini kafestekilere dikti. "Onlar mı?"

Astronom, "Evet, onlar," dedi. "Herhalde onlar da bizi acayip ve iğrenç buluyorlar."

"Ne söylüyorlar?"

"Rahatsız ve yorgun, hatta biraz da hasta olduklarını. Ama ciddi bir zarar görmemişler. Çocuklar onlara iyi davranmışlar."

"İyi mi davranmışlar! Onları yakalayıp kafese kapatmışlar!

Ot ve çiğ et yedirmeye kalkmışlar. Bana onlarla nasıl konuşabileceğimi söyleyin."

"Bu biraz zaman alabilir. Onlara bakarak düşünün. Dinlemeye çalışın. O zaman ne söylediklerini anlarsınız. Ama belki de hemen değil."

Sanayici bu yöntemi denedi. Gösterdiği çaba yüzünden suratını buruşturmuştu. Israrla, çocuklar kim olduğunuzu bilmiyorlardı, diye düşünüyordu.

Az sonra kafasında bir düşünce belirdi. Biz bunun farkındaydık. Olaya bakış açılarını biliyorduk. Bize iyi niyetle davrandıklarını anlamıştık. Bu nedenle onlara saldırmaya kalkmadık.

Sanayici, saldırmak mı, diye düşündü. Yoğun bir çaba harcadığı için bu sözleri yüksek sesle de söyledi.

Yabancılar, "Ah, evet," diye karşılık verdiler. "Silahlarımız var."

Kafesin içindeki mide bulandırıcı küçük yaratıklardan biri madeni bir cismi yukarı kaldırdı. Kafesin tepesinde birdenbire bir delik açıldı. Ahırın damında da. İki deliğin etrafını yanmış tahta çevreliyordu.

Yaratık, bu deliklerin kolaylıkla kapatılabileceğini umuyoruz, diye düşündü.

Sanayici düşüncelerini yaratıkların kafalarına gönderecek halde değildi. Astronoma döndü. "Böyle silahları olmasına rağmen çocukların onları

yakalamasına ve kafese kapatmasına izin vermişler. Doğrusu bunu anlayamıyorum."

Ama kafasında sanki bir düşünce belirdi. Biz zeki bir türün yavrularına zarar veremeyiz.

On İki

Ortalık kararmıştı. Sanayici akşam yemeğini kaçırmıştı, ama bunun farkında bile değildi.

Astronoma, "Gemi gerçekten havalanabilecek mi?" diye sordu.

O da, "Öyle söylediklerine göre," dedi. "Gemi gerçekten havalanacak. Bundan eminim. Onların çok geçmeden geri döneceklerini umarım."

Sanayici heyecanla bağırdı. "Döndükleri zaman ben de anlaşmaya göre elimden geleni yapacağım. Bundan başka, dünyanın onları kabul etmesi için tüm gücümle çalışacağım. Ben çok yanılmışım, doktor. O kadar eziyet edilmelerine rağmen çocuklara zarar vermekten kaçınan yaratıklara sadece hayranlık duyulur. Ama biliyor musunuz... bunu söylemek pek hoşuma gitmeyecek ama..."

"Neyi söylemek?"

"Çocuklar. Sizinki ve benimki. Onlarla neredeyse gururlanacağım. Düşünün: Bu yaratıkları yakaladılar. Onları beslediler ya da beslemeye çalıştılar. Yaratıkları bizden gizlediler. Ne şaşılacak şey değil mi? Ne cüret! Kızıl bana bu yaratıklardan yararlanarak bir sirke katılmayı planladığını söyledi. Bir düşünün!"

Astronom, "Çocuklar!" dedi.

On Üç

Tüccar, "Ne zaman havalanacağız?" diye sordu.

Kâşif, "Yarım saat sonra," dedi.

Dönüş yolculuğunda çok yalnız olacaklardı. Geminin on yedi kişilik mürettebatı ölmüştü. Külleri yabancı bir gezegende bırakılacaktı. Kâşifle tüccar hasar görmüş bir gemiyle gideceklerdi. Bütün sorumluluk da kâşifin olacaktı.

Tüccar, "Yavrulara zarar vermememiz iyi oldu," dedi. "İş açısından ustaca bir davranıştı. İyi şartlarla anlaşma yapacağız. Çok iyi şartlarla."

Kâşif, hep iş, diye düşündü.

Tüccar ekledi. "Bizi geçirmek için sıraya dizildiler. Hepsi de. Gemiye çok yakın olmasınlar? Oyunun bu evresinde onları roketlerle yakmak çok kötü olur."

"Onlar güvendeler."

"Görünüşleri çok korkunç değil mi?"

"Ama içleri iyi. Düşünceleri de çok dostça."

"İnsan buna inanamıyor. O olgun olmayan yaratık, şu bizi ilk yakalayan..."

"Onu Kızıl diye çağırıyorlar."

"Bir canavar için garip bir ad. Bana çok komik geliyor. Ama gideceğimiz için çok üzgün. Bunun nedenini pek anlayamıyorum. Sezebildiğim kadarıyla, kaçırılan bir fırsatla ilgili bu hali. Kaçırılan bir fırsat ve bir tür organizasyonla."

Kâşif kısaca, "Bir sirkle," dedi. "Ne? A, küstah canavarın düşündüğü şeye bak!"

"Neden olmasın? Sen onu kendi dünyanda dolaşırken görseydin ne yapardın? Ya da kırda uyurken yakalasaydın? O da kırmızı dokunaçları, altı bacağı ve ayaklarıyla uyurken?"

On Dört

Kızıl uzay gemisinin havalanmasını seyretti. Ona Kızıl adının takılmasına neden olan dokunaçları son ana kadar kaçırdığı fırsat yüzünden titreştiler. Sonra onların uçlarındaki gözler kayan sarımsı kristallerle doldular. Yani Kızıl ağladı...

FIKRA ANLATICISI

Isaac Asimov'un “Fıkra Anlatıcısı – Jokester” adlı öyküsü ilk Infinity dergisinin 1956 Aralık sayısında yayınlanmış, daha sonra Earth is Room Enough ve Robot Dreams toplamalarında yer almıştır. Asimov'un yarattığı süper bilgisayar Multivac öykülerinden biridir.

Noel Meyerhof hazırladığı listeye bakıp ilk fıkrayı seçti. Her zamanki gibi daha çok sezgilerine güveniyordu.

Karşısındaki makinenin yanında cüce gibi kalıyordu. Tabii makinenin pek azı gözüküyordu, o da başka. Ama bu hiç önemli değildi. Meyerhof konusunu çok iyi bilen kişilere özgü güvenle konuşmaya başladı.

"Johnson bir iş seyahatinden erken döndü. Eve girdiği zaman karısının en yakın arkadaşıyla seviştiğini gördü. Sendeleyerek geriledi ve, 'Max!' diye inledi. 'Haydi ben bu kadınla evliyim. Onun için bazı zorunluluklarım var. Ama ya sen?"

Meyerhof, tamam, diye düşündü. Bunu içine alıp biraz mırıldansın bakalım.

Arkasından biri, "Hey," dedi.

Meyerhof bu tek hecelik sözcüğü sildi ve kullandığı devreyi nötr duruma getirdi. Sonra hızla döndü. "Görmüyor musun, çalışıyorum! Kapıya vuramaz mısın?"

Şimdi Timothy Whistler'a her zaman yaptığı gibi dostça gülümsemiyordu. Whistler sık sık birlikte çalıştığı kıdemli bir analizciydi. Meyerhof işini bir yabancı yarıda kesmiş gibi kaşlarını çattı. İnce yüzünü buruşturması saçlarını bile etkilemiş gibiydi. Saçları şimdi her zamankinden daha da karışıkmış gibi duruyordu.

Whistler omzunu silkti. Arkasında beyaz laboratuvar gömleği vardı. Ellerini ceplerine sokmuştu. "Kapıya vurdum. Ama cevap vermedin. Çalışma sinyali de yanmıyordu."

Meyerhof homurdandı. Whistler bu bakımdan haklıydı. Sinyali çalıştırmamıştı. Bu yeni projeye iyice dalmış olduğundan önemsiz ayrıntıları unutuyordu. Ama bunun için kendini pek suçlayamazdı. Bu iş çok önemliydi.

Tabii neden önemli olduğunu bilmiyordu. Büyük ustalar ' ender olarak bilirlerdi böyle şeyleri. Bu nedenle de "büyük ustalar" sayılırlardı. Yani mantığın ötesinde oldukları için. Yoksa insan beyni "Multivac" denilen ve bilgisayarların en karmaşığı olan bu on mil uzunluğundaki yığına nasıl ayak uydurabilirdi?

Meyerhof, "Ben çalışıyorum," dedi. "Düşündüğün önemli bir şey mi var?"

"Ertelenmeyecek hiçbir şey yok. Hiper-uzayla ilgili cevapta bazı noktalar var..." Whistler birdenbire durakladı ve yüzünde şaşkın bir ifade belirdi. "Çalışıyor muydun?"

"Evet. Ne olmuş?"

"Ama..." Whistler etrafına bir göz attı. Multivac'ın küçük bir bölümünü oluşturan kat kat nakil ünitelerinin durduğu küçük odaya baktı. "Ama burada hiç kimse yok."

"Burada biri olduğunu ya da olması gerektiğini kim söyledi?"

"Ama o fıkralardan birini anlatıyordun. Öyle değil mi?"

"Ve?"

Whistler kendini zorlayarak gülümsedi. "Yoksa fıkranı Multivac'a mı anlatıyordun? Olamaz!"

Meyerhof dikleşti. "Neden olmasın?"

"Fıkrayı ona mı anlatıyordun?"

"Evet."

"Neden?"

Meyerhof, Whistler'a dik dik baktı. "Sana hesap vermek zorunda değilim. Başkalarına da öyle."

"Tabii değilsin. Tanrım! Ben sadece merak ettim, hepsi bu. Ama madem çalışıyorsun, ben gideyim."

"Öyle yap." Meyerhof, Whistler dışarı çıkarken onu izledi. Sonra da parmağıyla öfkeli öfkeli düğmeye basarak bilgisayarı çalıştırdı.

Odada bir aşağı bir yukarı dolaşarak aklını toplamaya çalıştı. "Kahretsin! Whistler'in canı cehenneme! Diğerlerinin de. O teknisyenler, analizciler ve makine uzmanlarıyla arama mesafe koymadığım için oluyor bütün bunlar! Onlara benim gibi birer yaratıcı sanatçıymışlar gibi davrandım. İşte bu yüzden şimdi laubali davranıyorlar." İçin için öfkeyle ekledi. Bir fıkrayı doğru dürüst anlatamazlar bile!

Birden işini hatırlayıp yerine oturdu. "Hepsinin de canı cehenneme!"

Multivac'ın uygun devresini yeniden çalıştırdı. "Okyanus müthiş dalgalıydı. Kamarot güvertede küpeşteye dayanıp kalmış olan yolcuya merhametle baktı. Yolcunun denizin derinliklerine dalmış olan gözlerinden midesinin çok bulandığı anlaşılıyordu.

"Kamarot usulca yolcunun omzuna vurdu. 'Umutsuzluğa kapılmayın, efendim. Biliyorum, kendinizi çok kötü hissediyorsunuz. Ama şimdiye kadar kimse deniz tutmasından ölmedi.'"

"Yüzünün rengi yeşile çalan yolcu ıstırap içinde baktı kamarota. Boğuk bir sesle, 'Böyle söyleme,' diye yalvardı. 'Lütfen böyle söyleme. Beni yaşatan ölmek umudu.'"

Derin derin düşünen Timothy Whistler yine de sekreterin masasının önünden geçerken gülümseyerek başıyla selam verdi. Kız da ona gülümsedi.

İşte yirmi birinci yüzyılın bilgisayarlarla dolu dünyasında eskiden kalma bir hizmet birimi... insan sekreter, diye düşündü Whistler. Ama belki de böyle bir hizmetin bilgisayar krallığının merkezinde, Multivac'ın sahibi olan dev dünya şirketinde sürdürülmesi yine de normal sayılmalı. Multivac ufukları doldururken basit işler için küçük bilgisayarlar kullanmak ayıp olurdu doğrusu...

Whistler, Abraham Trask'ın odasına girdi. Resmi bir görevli olan Trask piposunu yakarken durakladı. Siyah gözleriyle bir an Whistler'a baktı. Arkasındaki dikdörtgen pencereden süzülen ışık gagaya benzeyen iri burnunu aydınlatıyordu.

"Ah, Whistler. Otur, otur."

Whistler söyleneni yaptı. "Galiba bir sorunla karşı karşıyayız, Trask."

Adam hafifçe gülümsedi. "Bunun teknik bir şey olmadığını umarım. Ben sadece masum bir politikacıyım." Trask'ın sık sık tekrarlamaktan hoşlandığı sözlerden biriydi bu.

"Meyerhofla ilgili."

Trask hemen yerine çöktü, yüzünde çok sıkıntılı bir ifade belirdi. "Emin misin?"

"Oldukça eminim."

Whistler, Trak'ın birdenbire mutsuzlaşmasının nedenini çok iyi biliyordu. Trask İçişleri Bakanlığı Bilgisayar ve Otomasyon Dairesinden sorumlu hükümet görevlisiydi. Multivac'ın insan uydularıyla ilgili siyaset sorunlarını onun çözümlemesi gerekiyordu. Teknik eğitim görmüş insan uydular da Multivac'la ilgili sorunları çözümlemek zorundaydılar.

Ama bir Büyük Usta, uydudan daha üstündü. Hatta insandan da öte bir varlık sayılırdı.

Multivac'ın tarihçesinin başlarında soru sorma işleminin bir darboğaz oluşturduğu anlaşılmıştı. Multivac insanlığın sorunlarını, bütün sorunlarını cevaplayabilirdi. Ama anlamlı sorular sorulduğu takdirde. Ancak bilgi gitgide daha hızlı toplanırken o anlamlı soruları saptamak iyice zorlaşmıştı.

Bu iş için sadece mantık yeterli değildi. Gerekli olan ender bulunan bir sezgiydi. Bu yetenek, kişiyi büyük bir satranç ustası yapan akıl yetişiydi ve bunun çok yoğun olması gerekiyordu. Bu işte, katrilyonca satranç olasılıklarını sezip en uygun yolu seçebilen bir kafaya ihtiyaç vardı. Ve o bu işi birkaç dakika içinde başarmalıydı.

Trask huzursuzca kımıldandı. "Meyerhof ne yaptı?"

"Beni rahatsız eden bir dizi soru sormaya başladı."

"Ah, haydi, Whistler. Hepsi bu kadar mı? Bir Büyük Ustanın seçtiği soruları sormasına engel olamazsın. Ne sen, ne de ben onun sorularını değerlendirecek durumdayız. Bunu biliyorsun."

"Biliyorum tabii. Ama ben Meyerhof'u da biliyorum. Onunla iş dışında hiç karşılaştın mı? Yani bir toplantıda filan."

"Tanrım, hayır! İnsan bir Büyük Ustayla bir toplantıda karşılaşabilir mi?"

"Bu tutumun yanlış Trask. Onlar da insan. Ve aslında acınacak durumdalar. Bir Büyük Usta olmanın ne anlama geldiğini hiç düşündün mü? Dünyada senin gibi sadece on iki kişi olduğunu bilmenin? Her kuşakta ancak bir ya da iki kişinin yetiştiğini öğrenmenin? Bütün dünyanın sana güvendiğini devamlı hatırlamanın? Bin matematikçi, mantıkçı, psikolog ve fizik bilimcilerinin emirlerine uyduklarını görmenin?"

Trask omzunu silkerek, "Tanrım..." diye mırıldandı. "Kendimi bütün dünyanın kralı gibi hissederdim."

Baş analizci sabırsızca, "Hiç sanmıyorum," dedi. "Onlar kendilerini bir hiçin kralı gibi hissediyorlar. Konuşabilecekleri iş arkadaşları yok. Hiç kimseye ait değiller. Dinle, Meyerhof toplantılarımıza katılma fırsatını hiç kaçırmıyor. Tabii evli değil. İçki içmiyor. Aslında eğlenmekten, dostluk etmekten de pek anlamıyor. Ama zorunlu olduğu için bize katılıyor. Haftada en az bir defa bizimle toplandığı zaman ne yapıyor biliyor musun?"

Genel Müdür, "Onun ne yaptığı konusunda hiçbir fikrim yok," diye cevap verdi. "Bütün bunları ilk kez duyuyorum."

"O fıkra meraklısı."

"Ne?"

"Meyerhof fıkralar anlatıyor. Güzel fıkralar. Bunda çok da başarılı. En eski ve sıkıcı bir hikâyeye bile hoş bir hava katıyor. Bunu anlatış tarzıyla sağlıyor. Bu bakımdan gerçekten yetenekli."

"Anlıyorum. Çok güzel."

"Ya da çok kötü. Bu fıkralar Meyerhof için çok önemli." Whistler dirseklerini Trask'ın masasına dayadı. Başparmağının tırnağını ısırarak ilerideki bir noktaya baktı. "O herkesten farklı. Farklı olduğunu da biliyor. Ancak biz sıradan insanların kendisini o fıkralar sayesinde kabul ettiğimize inanıyor. Gülüyoruz, kahkahalar atıyoruz. Meyerhof'un omzuna vuruyor, hatta onun bir Büyük Usta olduğunu bile unutuyoruz. Bizimle ancak bu yoldan dostluk edebiliyor."

"Bütün bunlar çok ilginç. Senin bu kadar usta bir psikolog olduğunu bilmiyordum. Ama neyse, bütün bu sözlerle neyi anlatmak istiyorsun?"

"Sadece şunu: Meyerhof'un fıkraları tükendiği zaman ne olacak?"

"Ne?" Trask baş analizciye boş gözlerle baktı.

"Aynı fıkraları tekrar anlatmaya başlayınca? Dinleyicileri eskisi kadar gülmedikleri zaman? Ya da hiç gülmezlerse? Meyerhof takdirimizi ancak anlattığı fıkralar sayesinde kazanıyor. Böyle olmazsa yalnız kalacak. O zaman ona ne olacak? Sonuçta insanlığın onlarsız yapamayacağı on iki kişiden biri. Meyerhof'a bir şey olmasına izin veremeyiz. Ben sadece fiziksel şeyleri kastetmiyorum. Onun biraz üzülmesine bile razı olamayız. Bu durumun onun sezgilerini nasıl etkileyeceğini kim bilebilir?"

"E, Meyerhof eski fıkralarını tekrarlamaya başladı mı?"

"Bildiğim kadarıyla, hayır. Ama galiba o böyle olduğunu sanıyor."

"Bunu nereden çıkardın?"

"Çünkü onun Multivac'a fıkralar anlattığını duydum."

"Ah, olamaz!"

"İçeri girip onu fıkra anlatırken bulunca beni dışarı attı. Çok öfkeliydi. Genellikle uysal sayılabilir. İçeri girmeme bu kadar kızmasını hiç iyiye yormadım. Ama ne olursa olsun gerçek şu: Multivac'a fıkralar anlatıyordu. Bir dizi fıkradan birini. Bundan eminim."

"Ama neden?"

Whistler omzunu silkti ve çenesini ovuşturdu. "Bu konuyu düşündüm. Galiba Multivac'ın belleğine sürüyle fıkra yerleştiriyor. Eski fıkraların yeni uyarlamalarını elde etmek için. Ne demek istediğimi anlıyorsun değil mi? O mekanik bir fıkracı yaratmayı planlıyor. Böylece sonsuz bir fıkra dağarcığı olacak. Fıkralarının sona ermesinden hiç korkmayacak."

"Tanrım!"

"Tarafsız düşünürsek, bu işin kötü bir yanı yok. Ama bir Büyük Usta, Multivac'ı kişisel sorunları için kullanıyorsa, yolunda gitmeyen bir şeyler var demektir. Her Büyük Ustada zaten kafa bakımından bir dengesizlik vardır. Meyerhof'un da göz hapsine alınması gerekir. Belki de sınıra yaklaşıyor. O çizgiye. Ondan sonra bir Büyük Ustayı kaybedebiliriz." .

Trask şaşkın şaşkın, "Ne yapmayı öneriyorsun?" diye sordu.

"Vardığım sonucu kontrol edebilirsin. Belki de Meyerhof'a tarafsızca karar veremeyecek kadar yakınım. Zaten ben insanlar konusunda bazı yargılara varmayı pek bilmem. Sen bir politikacısın. Bu iş sana daha uygun."

"Belki insanlar konusunda yargıya varabilirim. Ama Büyük Ustalar konusunda değil."

"Onlar da insan. Ayrıca bu işi başka kim yapabilir?"

Trask parmaklarını masaya vururken boğuk trampet gürültüsünü andıran bir ses çıktı.

Meyerhof, Multivac'a, "Sevgilisi için kırda çiçek toplayan ateşli âşık birdenbire hiç de dost gibi gözükmeyen bir boğayla burun buruna geldi," diye anlattı. "Boğa ona dik dik bakıyor ve ön ayağıyla tehdit dolu bir tavırla yeri eşeliyordu. Genç adam oldukça uzaktaki çitin arkasında bir çiftçinin olduğunu gördü. Ona, 'Hey!' diye bağırdı. 'Bu boğa güvende mi?' Çiftçi sahneyi dikkatle inceledi. Yana doğru tükürerek seslendi. 'O gerçekten güvende.' Tekrar yere tükürerek, 'Ama senin için aynı şeyi söyleyemeyeceğim'."

Meyerhof ondan sonraki fıkraya geçeceği sırada çağrı geldi.

Aslında bu gerçek bir çağrı sayılmazdı. Hiç kimse bir Büyük Ustayı çağıramazdı. Meyerhof a bir mesaj geldi, demek daha doğru olurdu. Genel Müdür Trask, Büyük Usta Meyerhof'u görmeyi çok istiyordu. Tabii Büyük Usta Meyerhof'un zamanı varsa.

Meyerhof bu mesajı rahatlıkla bir kenara atar ve işine devam edebilirdi. Ona disiplin uygulanmıyordu.

Ancak mesaja aldırmazsa onu rahatsız etmeyi, sürdüreceklerdi. Ah, tabii büyük bir saygıyla. Ama yine de onu rahatsız etmeyi sürdüreceklerdi.

Büyük Usta, Multivac'ın kullandığı devrelerini nötrleştirerek kilitledi. Kapıdaki işareti de çalıştırdı. Böylece o yokken kimse içeriye girmeye cesaret edemeyecekti. Meyerhof, Trask'ın bürosuna gitti.

Trask öksürdü. Büyük Ustanın öfkeli bakışları onu biraz ürkütmüştü. "Ne yazık ki, birbirimizi iyi tanıma fırsatını hiç bulamadık, Büyük Usta."

Meyerhof soğuk bir tavırla, "Size rapor veriyorum ya..." dedi.

Trask, bu zekâ dolu, çılgın bakışlı gözlerin gerisinde ne var acaba, diye düşündü. İnce yüzlü, dümdüz siyah saçlı, heyecanlı Meyerhof'un komik fıkralar anlatacak kadar gevşediğini hayal bile etmek zordu.

"Rapor vermek dost olmak demek değildir, Büyük Usta. Bana... bana harika fıkralar bildiğinizi söylediler."

"Ben bir fıkracıyım, efendim. Onlar bu adı kullanıyorlar. Bir fıkracı."

"Benimle konuşurken bu adı kullanmadılar, Büyük Usta. Bana..."

"Hepsinin canı cehenneme! Onların ne söyledikleri umurumda bile değil. Buraya bakın, Trask, bir fıkra dinlemek ister misiniz?" Meyerhof gözlerini kısarak Trask'in masasının üzerine eğildi.

Trask neşeli bir tavır takınmaya çalıştı. "Tabii..Kesinlikle."

"Pekâlâ, işte hikâye'. Bayan Jones, kocası tartı makinesine para attığı zaman çıkan kartı okudu. 'Burada nazik, zeki, ileri görüşlü, çalışkan ve kadınlar tarafından beğenilen biri olduğunu yazılı, George.' Kartın Öbür tarafından çevirerek ekledi. 'Zaten kilon da yanlış'."

Trask kahkahalarla gülmeye başladı. Gülmemesi imkânsızdı. Aslında son cümleyi tahmin etmek kolaydı. Ama Meyerhof kadının kocasını aşağılar gibi konuşmasını çok güzel taklit etmiş, yüzünde de buna uygun bir ifade belirmesini sağlamıştı. Trask bu yüzden dayanamayıp kahkahalar atmaya başlamıştı.

Meyerhof sert sert, "Bu hikâye neden komik?" diye sordu.

Trask ciddileşti, "Efendim?"

"Bu hikâye neden komik?' dedim. Neden gülüyorsunuz?"

Trask mantıklı bir yanıt bulmaya çalıştı. "Şey... son cümle daha önceki sözlere yeni bir anlam kazandırdı. Bunun beklenmedik bir şey olması..." ;

Meyerhof, "Mesele şu," dedi. "Burada bir kadın kocasının gururunu kıracak bir biçimde konuşuyor. Bu evlilik korkunç bir başarısızlığa uğramış. Ve kadın kocasının hiçbir iyi yanı olmadığını düşünüyor. Ama siz yine de bu duruma gülüyorsunuz. Eğer, kadının kocası siz olsaydınız, bu durumda güler miydiniz?"

Büyük Usta bir an durup düşündü. Sonra da konuşmasını sürdürdü, "Şimdi de şunu deneyin, Trask: 'Abner ölüm döşeğinde yatan karısının başucunda oturmuş hüngür hüngür ağlıyordu. Kadın son gücünü kullanarak dirseğinin üzerinde doğruldu. 'Anber,' diye fısıldadı. 'Yaradanın huzuruna günahımı itiraf etmeden çıkamam.'

Üzgün koca cevap verdi. 'Şimdi sırası değil, hayatım. Yat sen.'

Kadın, 'Yatamam,' diye bağırdı. 'İtiraf etmeliyim. Yoksa ruhum hiçbir zaman huzura kavuşamayacak. Sana ihanet ettim, Abner. Üstelik bu evde. Aradan daha bir ay bile geçmedi...'

Abner karısını teselli etmeye çalıştı. 'Sus hayatım. Ben olanların hepsini biliyorum. Seni neden zehirlediğimi sanıyorsun?'"

Trask gülmemek için boş yere kendini tutmaya çalıştıysa da tam anlamıyla başarılı olamadı. Kahkahasını biraz engelleyebildi ama işte o kadar.

Meyerhof, "Demek bu da komik?" dedi. "Zina. Cinayet. Hepsi de gülünecek konular."

Trask, "Eh," diye mırıldandı. "Mizahı inceleyen kitaplar yazıldı..."

Meyerhof, "Orası öyle," dedi. "Birkaçını okudum. Daha da önemlisi çoğunu Multivac'a tekrarladım. Ama o kitapların yazarları sadece bazı tahminlerde bulunuyorlar. Bazıları, 'Gülüyoruz, çünkü hikâyenin kahramanından daha üstün olduğumuzu düşünüyoruz...' diyorlar. Diğerleriyse, 'Neden, insanın zıtlığı birdenbire fark etmesi,' diyorlar. Ya da, "'Sinirler gerilmişken birdenbire gevşeyivermesi...' Veya 'Olayın o anda bambaşka bir biçimde yorumlanması.' Basit bir neden var mı? İnsanlar farklı esprilere gülüyorlar. Hiçbir fıkra evrensel değil. Bazı insanlar hiçbir espriye gülmüyorlar. Oysa şu nokta çok önemli olabilir: Gerçek mizah gücü olan tek yaratık insan. Gülebilen tek hayvan o."

Trask, "Anlıyorum," dedi. "Siz mizahı analiz etmeye çalışıyorsun. Bu yüzden Multivac'a bir dizi fıkrayı veriyorsunuz."

"Böyle yaptığımı size kim söyledi? Ah, neyse... Whistler'in işi tabii.. Şimdi hatırladım. Ben bu işi yaparken içeri girdi. E, ne olmuş?" "Hiiç..."

"Herhalde Multivac'ın genel bilgisine yenilerini eklemeye, ona istediğim soruyu sormaya hakkım olduğuna itiraz etmiyorsunuz."

Trask telaşla, "Hayır, ne münasebet!" dedi. "Hatta bunun psikologların büyük ilgisini çekecek yeni analiz yöntemlerine yol açacağından da eminim."

"Hıh... Belki... Ama beni mizahın genel analizinden daha fazla düşündüren bir konu var. Aslında belirli bir soruyu sormak istiyorum. Hayır... iki soruyu."

"Öyle mi? Nedir onlar?" Trask, Büyük Ustanın kendisine cevap verip vermeyeceğini düşünüyordu. Meyerhof yanıtlamak istemezse onu hiçbir şekilde zorlayamazdı.

Ama Büyük Usta, "İlk soru şu," dedi. "Bütün o fıkralar nereden geliyor?"

"Efendim?"

"O hikâyeleri kim uyduruyor? Dinleyin! Bir ay kadar önce bir akşamı diğerleriyle karşılıklı fıkralar anlatarak geçirdik. Her zamanki gibi en fazla hikâyeyi ben söyledim. Ve her zamanki gibi ahmaklar hepsine güldüler. Belki de fıkraları gerçekten komik bulmuşlardı, belki de suyuma gitmeye çalışıyorlardı. Her neyse... İçlerinden bir yaratık sırtıma vurma cüretini göstererek, 'Meyerhof,' dedi. 'Siz tanıdığım on kişiden daha fazla fıkra biliyorsunuz.'"

"Onun haklı olduğundan eminim. Ama bu sözler başka bir şeyi düşünmeme neden oldu. Yaşamım boyunca, şu ya da bu nedenle yüzlerce ya da belki de binlerce fıkra anlattım. Ama gerçek şu ki, hiçbiri benim yarattığım bir öykü değildi. Bir teki bile. Ben sadece onları yineledim. Benim tek katkım fıkraları anlatmak oldu. Ve fıkraları okuduğum ya da duyduğum kaynaklar da onları yaratmamışlardı. Bir fıkra ürettiğini iddia eden bir tek kişiyle bile karşılaşmadım, insanlar her zaman, 'Geçen gün nefis bir fıkra duydum,' diyorlardı. Ya da, 'Son zamanlarda güzel bir fıkra duyanınız var mı?'"

"Bütün fıkralar eski! İşte bu nedenle fıkralar toplumdan her zaman gerideler. Hâlâ deniz tutmasıyla ilgili komik hikâyeler anlatılıyor. Oysa günümüzde deniz tutması kolaylıkla önleniyor ve kimse bu derdi çekmiyor. Ya da demin anlattığım fıkrada olduğu gibi tartı makinelerinden söz ediliyor. Oysa bu tür makinelere artık sadece antikacılarda rastlanmıyor. Öyleyse... fıkraları kimler uyduruyor?"

Trask, "Sizin öğrenmeye çalıştığınız bu mu?" diye sordu. Az kalsın, "Tanrım! Bu kimin umurunda," diye de ekleyecekti. Ama kendini tuttu. Bir Büyük Ustanın soruları her zaman anlamlıydı.

"Evet, öğrenmeye çalıştığım tabii bu! Buna şu açıdan bakın: Fıkralar sadece eski değiller. Hikâyelerin zevkine varabilmemiz için eski olmaları da gerekiyor. Bir fıkranın orijinal bir öykü olmaması da şart. Orijinal olan ya da olabilen bir tek mizah türü vâr. O da kelime oyunu. O anda akla geldiği çok belli olan kelime oyunları duydum. Ben de böyle şeyler uydurdum. Ama kimse kelime oyunlarına gülmüyor. Gülünmemesi gerekiyor. Bir kelime oyunu duyunca hiç hoşunuza gitmemiş gibi dinliyorsunuz. Kelime oyunu ne kadar ustacaysa, siz de o kadar çok inliyorsunuz. Orijinal mizah insanda gülme isteği uyandırmıyor. Neden?"

"Korkarım bunun cevabını bilmiyorum."

"Tamam. O halde cevabı öğrenelim. Multivac'a genel mizah konusunda gerekli bulduğum bütün bilgiyi verdim. Şimdi de ona seçtiğim fıkraları anlatıyorum."

Trask meraklandı. "Onları nasıl seçtiniz?"

Büyük Usta, "Bilmiyorum," dedi. "Bana uygunmuş gibi geldiler. Ne de olsa ben bir Büyük Ustayım."

"Ah, tabii. Tabii."

"Multivac'a mizahın genel felsefesini öğrettikten ve o fıkraları da anlattıktan sonra ondan ilk iş hikâyelerin kaynağını bulmasını isteyeceğim. Tabii mümkünse. Whistler da bu işe karıştı ve durumu size bildirmesi gerektiğini düşündü. O halde onu öbür gün analiz bölümüne yollayın. Benim için yapmasını isteyeceğim bir iki şey olacak."

"Tabii, tabii. Analize ben de gelebilir miyim?"

Meyerhof omzunu silkti. Trask'ın gelip gelmemesinin onun için hiç önemli olmadığı anlaşılıyordu.

Meyerhof dizinin sonuncu fıkrasını dikkatle seçmişti. Bunu nasıl yaptığını kendisi de bilmiyordu. Sadece uygun olabilecek on iki fıkrayı tekrar tekrar kafasından geçirmiş, her birinde açıklanamayacak bir nitelik ve anlam olup olmadığını anlamaya çalışmıştı.

"Mağara adamı Ug, karısının ağlayarak ona doğru koştuğunu gördü. Leppar derisinden eteği çarpılmıştı. Kadın üzüntüyle, 'Ug!' diye haykırdı. 'Çabuk bir şeyler yap. Demin uzun azı dişli bir kaplan annemin mağarasına daldı. Çabuk ol.' Ug, homurdanarak kemirdiği yaban öküzü kemiğini yerden aldı ve 'Neden bir şey yapacakmışım?' dedi. 'Kaplanın başına geleceklerimin umurunda?.'"

Meyerhof sonra Multivac'a o iki sorusunu sordu. Arkasına yaslanarak gözlerini yumdu. Gerekli her şeyi yapmıştı.

Trask, Whistler'a, "Ben bunun hiçbir kötü yanını görmedim," dedi. "Bana ne yaptığını hemen açıkladı. Garip bir şey ama yine de kurallara uygun."

Whistler, "Sana yaptığını iddia ettiği şeyi açıkladı," dedi.

"Öyle de olsa ben bir Büyük Ustayı sadece bir düşünceye dayanarak engelleyemem. Tabii hali tuhaftı. Ama bütün Büyük Ustalar zaten öyledir., Onun deli olduğunu düşünmedim bile."

Baş analizci hoşnutsuzca, "Fıkraların kaynağını bulmak için Multivac'tan yararlanmak..." diye söylendi. "Delilik değil de nedir?"

Trask öfkeyle sordu. "Bunu nasıl bilebiliriz? Bilim çok ilerledi. Geride kalan anlamlı sorular sadece gülünç olanlar. Mantıklı olanlar çoktan düşünüldü, soruldu ve cevaplandı."

"Hiç yararı yok. Ben hâlâ endişeliyim."

"Belki. Ama artık hiç seçenek yok, Whistler. Meyerhof'u göreceğiz. Sen de Multivac cevap verdiği takdirde onu analiz edeceksin. Bana gelince... benim işim sadece bürokrasi. Tanrım, ben senin gibi bir baş analizcinin bile ne yaptığını bilmiyorum, evet, bazı şeyleri çözümlüyorsun, ama bu bana işin hakkında hiçbir fikir vermiyor."

Whistler, "Bu çok basit," dedi. "Meyerhof gibi bir Büyük Usta, sorular soruyor, Multivac da onları otomatik olarak formüllere dönüştürüyor. Multivac'ın o kadar büyük olmasının nedeni sözleri sembollere çevirmek için gerekli olan makineler. Sonra Multivac cevabı yine formüller halinde veriyor. Ama en basit ve sıradan konular dışında onları sözlere dönüştürmüyor. Yeniden sözlere çevirme işlemi için gereken makineler de katılsaydı, Multivac dört katı büyüklükte olurdu."

"Anlıyorum. Yani senin işin o formülleri sözler haline sokmak."

"Benim ve diğer analizcilerin işleri. Gerektiği zaman daha küçük, özel olarak geliştirilmiş bilgisayarları kullanıyoruz." Whistler haşince güldü. "Multivac kolay anlaşılmayan, kehanet gibi cevaplar veriyor. Eski Yunanistan'daki Delphi rahibeleri gibi. Ama bizim çevirmenlerimiz var."

Laboratuvara gelmişlerdi. Meyerhof onları bekliyordu.

Whistler, "Hangi devreleri kullandın, Büyük Usta?" diye sordu.

Meyerhof, açıklayınca Whistler çalışmaya başladı.

Trask olanları izlemeye çalıştıysa da hiçbir anlam çıkaramadı. Bir makaranın boşalarak üzerinde anlaşılmaz noktalar olan bir şeridi uzatmasını seyretti. Büyük Usta Meyerhof kayıtsız bir tavırla bir yana çekilmişti. Whistler ise şeritteki şekilleri inceliyordu. Analizci kulaklıklar ve bir ağızlık takmıştı, zaman zaman mırıldanarak talimat veriyordu. Böylece uzaklardaki yardımcılarına diğer bilgisayarlar aracılığıyla yol gösteriyordu.

Whistler zaman zaman dinliyor, sonra da karmaşık bir klavyenin tuşlarına basıyordu. Bu tuşlardaki işaretler biraz matematikte kullanılanlara benziyordu, ama onlarla bir ilişkileri yoktu.

Bir saatten daha uzun bir süre geçti...

Whistler'in kaşları gitgide daha da çatılıyordu. Bir ara başını kaldırıp ikisine baktı, "Ama bu inanılacak..." diye mırıldandı. Sonra tekrar dikkatini işine verdi.

Analizci sonunda, "Size resmi olmayan bir cevap verebilirim," dedi. Gözlerinin etrafı kızarmıştı. "Resmi cevap için tam bir analiz gerekiyor. Resmi olmayan sonucu istiyor musunuz?"

Büyük Usta, "Söyle," diye emretti.

Trask da başını salladı.

Whistler Büyük Ustaya utangaç tavırla bir göz attı. "Aptalca bir soru sorarsanız..." Sonra kendini topladı ve sert bir sesle ekledi. "Multivac kaynağın dünya dışından olduğunu söylüyor... Kaynak uzaktaymış."

Trask, "Sen ne demek istiyorsun?" diye atıldı.

"Söylediklerimi duymadınız mı? Güldüğümüz o fıkraları yaratanlar aslında insanlar değil. Multivac kendisine verilen bütün bilgiyi analiz etti.

Tüm bu bilgiye en iyi uyan bir tek yanık var: Dünya dışından bazı zeki yaratıklar bu fıkraları üretmişler. Hepsini de. Onları belirli zamanlarda ve yerlerde seçtikleri insanların kafalarına yerleştirmişler. Hiçbir insan bu fıkraları kendisinin yaratmadığının farkına varmamış. Ondan sonraki bütün fıkralar o orijinallerin uyarlamaları ve çeşitlemeleri."

Meyerhof söze karıştı. Yüzü kızarmıştı. Bunun nedeni yine doğru soruyu sorduğunu bilen bir Büyük Ustanın duyduğu zafer hissiydi. "Bütün komedi yazarları eski fıkraları değiştirerek yeni durumlara uygularlar. Bunu herkes bilir. Evet, cevap uygun."

Trask, "Ama neden?" diye sordu. "O fıkraları neden üretmişler?"

Whistler, "Multivac şöyle diyor," dedi. "Tüm bilgiye uyan bir tek amaç var. Yani o fıkralar insan psikolojisini incelemek için üretildi. Biz farelerin labirentlerde dolaşmalarını sağlayarak onların psikolojisini inceliyoruz. Fareler bunun nedenini bilmiyorlar. Zaten neler olduğunu bilseler bile amacı yine de anlayamazlar. Bu uzaydaki zeki yaratıklar da kişilerin dikkatle seçilmiş fıkralara gösterdikleri tepkiye bakarak insanların psikolojisini inceliyorlar. Her insan başka bir tepki gösteriyor... Biz fareler için neysek... bu uzaylı zeki yaratıklar da bizim için öyleler." Titredi.

Trask'ın gözleri iyice irileşmişti. "Büyük Usta mizah anlayışı olan tek hayvanın insan olduğunu söyledi. Ama şimdi bu mizah anlayışının da bize dünya dışındaki bazı yaratıklar tarafından yüklendiği anlaşılıyor."

Meyerhof heyecanla ekledi. "Ve biz kendimizin yarattığı mizah türüne gülmüyoruz. Yani kelime oyunlarına."

Whistler, "Herhalde uzaylı yaratıklar kargaşaya neden olmamak için birinin yaptığı hoş bir şakaya gösterdiğimiz tepkiyi ortadan kaldırıyorlar," dedi.

Trask sıkıntıyla kıvranıyordu. "Tanrım! Haydi, haydi! İkiniz de buna inanamazsınız!"

Baş analizci ona soğuk bir tavırla baktı. "Multivac böyle söylüyor. Bu konuda söylenebilecek tek şey de bu. Multivac evrendeki gerçek fıkra üreticilerini bize gösterdi. Daha fazlasını öğrenmek istiyorsak bu konuyla ilgilenmeliyiz." Sonra fısıltıyla ekledi. "Tabii buna cesaret edebilirsek..."

Büyük Usta Meyerhof, "Bildiğiniz gibi ben Multivac'a iki soru sordum," diye anımsattı. "Şu ana dek yalnızca birini yanıtladı. Bence Multivac'ın ikinciyi de cevaplamaya yetecek kadar bilgisi var."

Whistler omzunu silkti. Çok sarsılmış olduğu belliydi. "Bir Büyük Usta 'yeterince bilgi var' dediği zaman ona hemen inanırım. İkinci soru nedir?"

Multivac'a şunu sordum: "İlk sorumun cevabının açıklanması insan ırkını nasıl etkileyecek?"

Trask bunu neden sorduğunu öğrenmek istedi.

Meyerhof, "Bana bu sorunun da sorulması gerekiyormuş gibi geldi," dedi.

"Delilik! Bütün bunlar çılgınlık." Trask, Whistler'la garip bir biçimde yer değiştirdiklerinin farkındaydı. Şimdi kendisi delilikten söz ediyordu.

Trask gözlerini yumdu. İstediği kadar, "Çılgınlık!" diye bağırabilirdi. Ama elli yıl boyunca hiçbir insan bir Büyük Ustayla Multivac'a inanmazlık etmemişti.

Whistler dişlerini sıkmış sessizce çalışıyordu. Multivac'la yardımcı makineleri çalıştırdı. Bir saat daha geçti. Analizci sert bir tavırla güldü. "Bu korkunç bir kâbus!"

Meyerhof, "Cevap nedir?" diye sordu. "Multivac'ın açıklamasını istiyorum, seninkini değil."

"Pekâlâ. Öyleyse dinleyin. Multivac şöyle diyor: Bir tek kişi bile insan aklına bu yoldan psikolojik analiz uygulandığını anladığı an bu yöntem etkisini kaybeder. Yani bu yöntem şu anda onu kullanan uzaylı varlıklar için nesnel bir teknik olmaktan çıkar.

Trask güç duyulan bir sesle konuştu. "Yani artık onlar insanlara fıkralar öğretmeyecekler mi? Yani... ne demek istiyorsun?"

Whistler, "Artık fıkralar yok," dedi. "Bu andan itibaren! Multivac, 'Şimdi!' diyor! Deney şu anda sona erdi! Yeni bir teknik uygulanması gerekecek!"

Birbirlerine baktılar. Dakikalar geçti.

Meyerhof ağır ağır, "Multivac haklı," dedi.

Whistler bitkince, "Biliyorum..." diye mırıldandı.

Trask bile fısıldadı. "Evet. Öyle olmalı."

Kanıtı Meyerhof buldu. O ünlü fıkra anlatıcısı. "Her şey sona erdi. Anlıyor musunuz? Hepsi sona erdi. Beş dakikadan beri çabalayıp duruyorum, ama aklıma bir tek fıkra bile gelmiyor! Bir tek fıkra bile! Bir kitapta bir fıkra okursam ona da gülmeyeceğim. Bunu biliyorum."

Trask sıkıntıyla, "Mizah denilen armağanı geri aldılar," dedi. "Artık hiçbir insan gülemeyecek."

Üçü de orada öylece durdular. Etraflarına bakıyor, dünyanın küçülerek deney için kullanılan farelerin konduğu bir kafese dönüştüğünü hissediyorlardı. Artık o labirent kaldırılmıştı. Şimdi yerine başka bir şey konulacaktı. Başka bir şey.

KOZMİK KULUÇKA MAKİNESİ

“Kozmik Kuluçka Makinesi - Breeds There a Man...?” isimli öykü ilk olarak Astounding dergisinin 1951 Haziran sayısında yayınlanmış, daha sonra 1967 tarihli Through a Glass, Clearly ve 1969 tarihli Nightfall and Other Stories toplamalarında yer almıştır. Gerçek tarihi olaylara yaptığı göndermeler ve insanoğlunun gelişimindeki uzaylı etkisine dair spekülasyonları yüzünden, alışılmamış bir Asimov öyküsüdür.

Komiser Mankiewicz telefonda konuşuyordu. Bundan hiç de hoşnut olmadığı belliydi. Patlamaya hazır olduğu da.

"Evet, öyle!" diyordu. "Buraya geldi ve 'Beni hemen hapse atın, çünkü kendimi öldürmek istiyorum,' dedi.

"...Ben ne yapayım? Adam tamı tamına böyle söyledi. Evet, sözleri bana da delice geldi.

"Buraya bakın, bayım, adam tarife uyuyor. Benden bilgi istediniz. Ben de size bu bilgiyi veriyorum.

"Evet, yanağında yara izi var. Adının John Smith olduğunu söyledi. Bilmem ne doktoru olduğundan da söz etmedi.

"...Evet, adı tabii uydurma. Kimsenin ismi John Smith olamaz. Hele bir polis karakolunda asla.

"...O şimdi hapiste.

"...Çok ciddiyim.

"...Bir polis memuruna karşı gelmek, saldırı ve şiddete başvurmak, isteyerek zarar vermek. Üç suç birden.

"...Kim olursa olsun bu bana vız gelir.

"...Pekâlâ, bekleyeceğim.

Mankiewicz başını kaldırıp polis memuru Brown'a baktı ve vericiyi eliyle kapattı. Ahize kocaman elinin avucunda kayboluyordu. Sert hatlı yüzü kızarmış, ter içinde kalmış, açık sarı saçları başına yapışmıştı.

"Al başına belayı!" diye söylendi. "Bu karakolda dertten başka bir şey yok! Eskisi gibi.sokaklarda dolaşmayı tercih edeceğim."

Brown, "Telefondaki kim?" diye sordu. Yeni gelmişti ve bu olaya aldırdığı yoktu. Ayrıca Mankiewicz'in sokaklarda dolaşmasının da gerçekten daha iyi olacağını düşünüyordu.

"Oak Ridge'den arıyorlar. Şehirler arası. Grant adlı biri. Bilmem ne bölümünün başkanıymış. Şimdi de telefona başka birini çağırıyor. Bu konuşmanın dakikası yetmiş beş sent... Alo?"

Mankiewicz telefonu sıkıca kavrayarak öfkesine hâkim olmaya çalıştı. "Buraya bakın. Şunu başından alalım. Her şeyi iyice anlamanızı istiyorum. Bu durum hoşunuza gitmezse buraya birini yollayabilirsiniz. Adam avukat istemiyor. Sadece hapishanede kalmak istediğini söylüyor. Eh, benim de buna bir itirazım yok.

"Lütfen beni dinler misiniz? O dün geldi. Doğruca,bana yaklaşıp, 'Memur bey,' dedi. 'Beni hemen hapse atmanızı istiyorum. Çünkü kendimi öldürmek niyetindeyim.' Ben de, 'Buraya bakın, bayım,' diye cevap verdim. 'Kendinizi öldürmek istemenize üzüldüm. Bunu yapmayın. Yoksa hayatınızın sonuna kadar pişman olursunuz.'

"...Çok ciddiyim. Ben sadece size söylediklerimi tekrarlıyorum. Bu esprinin komik olduğunu iddia etmiyorum. Ama benimde derdim başımdan aşkın. Bilmem ne demek istediğimi anlıyor musunuz? Benim bütün işimin buraya dalıveren delileri dinlemek olduğunu sanmıyorsunuz ya?..

"...Lütfen beni dinler misiniz? Ona, 'Kendinizi öldürmek istediğiniz için sizi hapse atamam. Bu bir suç değil,' dedimse de dinletemedim. 'Ama ben ölmek istemiyorum,' diye diretti. Onun üzerine, 'Buraya bak, ahbap,' dedim. 'Haydi, yeter artık. Çık git. Biri intihar etmek istiyorsa, kendi bilir. İntihar etmek istemiyorsa bunu da kendi bilir. Ama başını omzuma dayayarak ağlamasına katlanamam.

"...Anlatıyorum, anlatıyorum! Onun üzerine adam bana, 'Bir suç işlersem beni hapse atar mısınız?' diye sordu. 'Sizi yakalarlarsa, biri şikâyetçi olursa ve siz de kefaleti ödeyemezseniz, bunu yaparız,' dedim. 'Haydi, gidin artık.'

Ben böyle der demez mürekkep hokkasını kaptı. Ben Onu durduramadan, mürekkebi polis kayıt defterinin üzerine döktü.

"...Evet, öyle! Onu neden 'isteyerek zarar vermek'le suçladığınızı sanıyorsunuz? Mürekkep pantolonuma dökülüp yayıldı.

"...Evet, saldırı ve şiddete başvurmak da var! Ona kendine gelmesini söyleyecek oldum, ayak bileğime tekme attı. Gözüme de yumruğu indirdi.

"...Hayır, uydurmuyorum. Buraya gelip suratıma bir bakmak ister misiniz?

"İlerde bir gün mahkemeye çıkarılacak tabii. Belki perşembeye.

"En aşağı doksan gün hapis yatacak. Tabii psikologlar birtakım iddialarda bulunurlarsa o başka. Bence o tam tımarhanelik.

"...Resmi olarak o John Smith. Bu isimden başkasını vermiyor.

"Hayır, efendim. Gerekli hukuki işlemler yapılmadıkça salıverilemez!

"Pekâlâ, madem istiyorsunuz, öyle yapın! Ben burada görevimi yerine getirmeye çalışıyorum!

Mankiewicz telefonu çarparak kapattı. Öfkeyle ona baktı, sonra da alıcıyı tekrar kaldırıp bir numarayı çevirdi. "Gianetti?" dedi. Aradığını bulmuş olacaktı ki, hemen konuşmaya başladı.

"Bana A.E.K.'nin ne olduğunu söyler misin? Telefonda biriyle konuştum. Adam bana...

"...Hayır, şaka etmiyorum, salak! Şaka etseydim önceden belirtirdim. O harfler ne anlama geliyor?"

Mankiewicz karşısındakinin söylediklerini dinledi. Sonra da zor duyulan bir sesle, "Sağol," diyerek telefonu kapattı.

Rengi biraz uçmuştu. Brown'a, "O ikinci adam Atom Enerjisi Komisyonunun başkanıymış," diye açıkladı. "Galiba beni Oak Ridge'den Washington'a bağladılar."

Brown ayağa fırladı. "Belki de FBI bu John Smith denilen adamın peşinde. Belki de o şu bilim adamlarından. Sonra filozofluğu tuttu. "Bu adamlara atom sırlarını açıklamamalılar. Atom bombasını sadece General

Groves'un bildiği günlerde her şey yolundaydı. Ama işte bu bilim adamlarını karıştırır karıştırmaz..."

Mankiewicz, "Kes sesini!" diye homurdandı.

Dr. Oswald Grant otoyolda uzanan beyaz çizgiye gözlerini dikmişti. Arabayı sanki can düşmanıymış gibi sürüyordu. Her zaman böyle yapardı. Uzun boylu, iri kemikli bir adamdı. Yüzünde hep soğuk ve dalgın bir ifade olurdu. Dizleri neredeyse direksiyona değiyordu.

Müfettiş Darrity onun yanında oturuyordu. Bacak bacak üzerine atmış, sol ayağının tabanını yana, kapıya dayamıştı. Ayağını çektiği zaman orada kumlu bir iz kalacaktı. Müfettiş ceviz rengi bir çakıyı bir elinden diğerine atıp duruyordu. Daha önce çakıyı açmış, hızla ilerlemelerine aldırmadan keskin bıçak ağzıyla tırnaklarını temizlemeye başlamıştı. Ama Grant bir virajı hızla alırken parrnağını kesmesine de ramak kalınca bu işten vazgeçmişti.

Darrity, "Bu Ralson hakkında ne biliyorsunuz?" diye sordu.

Dr. Grant gözlerini bir an yoldan ayırdı, sonra tekrar beyaz çizgiye dikti. Endişeyle, "Onu Princeton'da doktorasını yaptığı günlerden beri tanıyorum," dedi. "O bir dâhiydi."

"Öyle mi? Demek bir dâhiydi? Neden siz bilim adamları birbirinizi hep 'dâhi' diye tanımlarsınız? Orta karar olanınız yok mu?"

"Pek çok var. Ben onlardan biriyim. Ama Ralson değil. İstediğinize sorun. Oppenheimar'a. Bush'a. Alamogordo'daki en genç gözlemciydi o."

"Tamam. O bir dâhiydi. Ya özel yaşamı?"

Grant durakladı. "Bunu bilmiyorum..."

"Ralson'u Princeton'dan beri tanıyormuşsunuz. Yani kaç yıldır?"

İki saatten beri Washington'dan kuzeye doğru çıkıyorlardı. O ana dek hemen hiç konuşmamışlardı. Grant şimdi havanın değiştiğini ve kanunun yakasına yapıştığını hissediyordu.

"Ralston'u tanıyalı sekiz yıl oldu."

"Ve onun özel yaşamı konusunda hiçbir şey bilmiyorsunuz öyle mi?"

"Bir insanın özel yaşamına karışamazsınız, müfettiş. O herkese sokulan biri değildi. Onun gibi çok insan var. Baskı altında çalışıyorlar. İşten çıktıkları zaman da laboratuvardaki meslektaşlarıyla ahbaplıklarını sürdürmek istemiyorlar."

"Herhangi bir örgüte üye miydi?"

"Hayır."

Müfettiş, "Ralson size vatanına sadık olmadığını gösterecek herhangi bir şey söyledi mi?" diye sordu.,

"Ne münasebet!" Arabaya derin bir sessizlik çöktü.

Sonra Darrity, "Ralson atom araştırmalarında ne kadar önemli?" dedi.

Grant direksiyonun üzerine eğilerek kalburunu çıkardı. "Kimse ondan daha önemli olamaz. Tabii hiçbir insan için, 'Onsuz yapamayız,' denilemez. Ama Ralson yine de eşsiz biri. Onda bir mühendis kafası var."

"Bu ne demek?"

"Ralson büyük bir matematikçi değil. Ama bir başkasının matematik formüllerinin yarattığı aletlere o can veriyor. Bu bakımdan onun gibisi yok. Kaç defa bir problemle karşılaştık. Çözecek zamanımız yoktu. Hepimizin kafası boşalmış gibiydi. Sonra Ralson konuyu düşündü ve 'Neden şunu şunu denemiyorsunuz?' dedi. Sonra da çıkıp gitti. Hem de kaç defa oldu bu! Konu onu, sonucu görmek için bekleyecek kadar bile ilgilendirmiyordu. Ama her seferinde ona uyduk ve problem de çözüldü. Her zaman! Hiç şaşmadı... Belki biz de önünde sonunda bir çözüm yolu bulacaktık, ama o zaman işi ancak aylar sonra tamamlayabilecektir. Bilmiyorum o bu işi nasıl başarıyor? Sadece size bakıyor ve 'Bu apaçık bir şeydi,' diyerek uzaklaşıyor. Tabii bize yolu gösterdiği zaman çözümün çok belirgin olduğunu anlıyoruz."

Müfettiş, Grant'ı sonuna kadar dinledi. Sonra da, "Ralson sıradışı, garip biri miydi?.. Biraz uçuk biri?"

"Bir dâhinin normal biri gibi davranmasını herhalde bekleyemezsiniz. Öyle değil mi?"

"Belki. Ama bu bizim dâhi ne dereceye kadar anormaldi?"

"Ralson özellikle pek konuşmazdı. Bazen çalışmazdı da."

"Evde mi otururdu? Balığa mı çıkardı?"

"Hayır. Laboratuvarlara gelirdi. Ama sadece masasının başında otururdu. Bazen haftalarca sürerdi bu. Sorularınıza cevap vermez, hatta konuştuğunuz zaman yüzünüze bile bakmazdı."

"Hiç işi bıraktığı, çıkıp gittiği oldu mu?"

"Şimdiki gibi mi? Hayır, hiç böyle yapmadı."

"Size hiç intihar etmek istediğini söyledi mi? Hapiste daha güvende olacağından söz etti mi?"

"Hayır."

"Bu John Smith'in Ralson olduğundan emin misiniz?"

"Hemen hemen eminim. Sağ yanağında kimyasal bir maddenin neden olduğu bir yanık var. İz hemen görülüyor."

"Pekâlâ. Onunla konuşacağım. Bakalım ne tavır takınacak?"

Ondan sonra arabaya derin bir sessizlik çöktü. Artık konuşmuyorlardı. Dr.Grant beyaz yılana benzeyen çizgiyi izliyor, Müfettiş Darrity çakıyı bir elinden diğerine atıyordu.

Hapishane müdürü iç haberleşme aygıtından yükselen sesi dinledi. Sonra da başını kaldırıp ziyaretçilerine baktı. "Her şeye rağmen isterseniz onu buraya getirtebiliriz, müfettiş."

Dr.Grant başını salladı. "Hayır. Biz onun yanına gidelim."

Darrity, "Ralson onu hücresinden çıkarmaya çalışan bir gardiyana saldırabilir mi, Dr.Grant?" diye sordu. "Ondan böyle bir şey beklenebilir mi?"

Grant, "Bu konuda hiçbir şey söyleyemem," dedi.

Hapishane müdürü nasırlı avucunu açtı. İri burnunun kanatları kabardı. "Washington'dan gelen telgraf yüzünden bu ana kadar onun konusunda bir şeyler yapmaya çalışmadık. Ama doğrusunu isterseniz o buraya ait değil. Onu alıp götürürseniz çok sevinirim."

Darrity, "Onu hücresinde göreceğiz," dedi.

İki tarafından parmaklıklar yükselen beton koridora ilerlediler. Boş boş bakan, merak duymayan insanlar onları izlediler.

Dr.Grant'ın tüyleri diken diken oldu. "Tâ başından beri burada mıydı?"

Darrity cevap vermedi.

Önlerinden giden gardiyan durdu. "İşte, hücre bu."

Darrity, "Dr.Ralson mu?" diye sordu.

Dr.Grant ranzada yatan adama sessizce baktı. Yatağa uzanmışken şimdi dirseğinin üzerinde doğrulmuştu. Sanki büzülüp duvarın içine girmeye çalışıyordu. Ufak tefek bir adamdı. Kumral saçları seyrelmişti. Boş boş bakan gözleri çini mavişiydi. Sağ yanağında bir kurbağa yavrusuna benzeyen, kabarık, pembe bir yara izi vardı.

Dr.Grant, "Evet, Ralson," dedi.

Gardiyan kapıyı açıp hücreye girdi. Ama Müfettiş Darrity ona gitmesini işaret etti. Ralson onları sessizce seyrediyordu. İki ayağını da ranzaya çekmiş itiyor, geri geri gidiyordu. Yutkunurken çıkık gırtlak kemiği titriyordu.

Darrity usulca, "Dr.Elwood Ralson?" dedi.

"Ne istiyorsunuz?" Ralson'un şaşılacak bir bariton sesi vardı.

"Lütfen bizimle gelir misiniz? Size sormak istediğimiz bazı sorular var."

"Hayır! Beni yalnız bırakın!"

Grant, "Dr.Ralson," dedi. "Beni buraya işe geri dönmenizi söylemem için gönderdiler."

Ralson bir an bilim adamına baktı. Gözlerinde korkudan başka bir şey daha belirdi. "Merhaba, Grant." Ranzadan kalktı. "Dinle, beni delileri kapattıkları ses geçirmeyen hücrelerden birine koymalarını sağlamaya çalışıyordum. Şu duvarları kapitoneyle kaplı hücrelerden birine. Onların bunu yapmalarını sağlayamaz mısın? Beni tanıyorsun, Grant. Gerekmeyen bir şeyi kesinlikle istemem. Bana yardım et. Bu sert duvarlara dayanamıyorum. İçimden kafamı... onlara vurmak geliyor..." Avucunu ; ranzanın gerisindeki sert, donuk gri duvara vurdu.

Darrity'nin yüzünde düşünceli bir ifade belirdi. Çakısını çıkarıp açtı. Başparmağını dikkatle temizleyerek, "Bir doktora gözükmeyi ister misiniz?" diye sordu.

Ama Ralson bu soruyu yanıtlamadı. Bakışlarıyla ışıldayan çakıyı izliyordu. Dudakları aralanmıştı. Sonra onları yaladı. Kesik kesik, hırıltılı hırıltılı solumaya başladı.

"O çakıyı kaldırın!" dedi sonra.

Darrity durakladı. "Neyi kaldırayım?"

"O çakıyı! Onu bana doğru tutmayın! Çakıya bakmaya dayanamıyorum!"

Darrity, "Neden?" diye sorarak çakıyı uzattı. "Nesi var bunun? Güzel bir çakı!"

Ralson ileri atılınca Darrity geriledi ve sol eliyle onun bileğini yakaladı. Çakıyı havaya kaldırdı. "Ne var, Ralson? Neyin peşindesiniz?"

Grant bağırarak onu durdurmaya çalıştı. Ama müfettiş eliyle ona yaklaşmamasını işaret etti.

Darrity, "Ne istiyorsunuz, Ralson?" diye sordu.

Ralson yukarıya doğru uzanmaya çalıştı. Ama müfettiş bileğini iyice sıkıyordu. Ralson, "O çakıyı bana verin," diye inledi.

"Neden, Ralson? Çakıyı ne yapacaksınız?"

"Lütfen. Benim artık..." Ralson şimdi yalvarıyordu. "Benim artık ölmem gerekiyor."

"Ölmek mi istiyorsunuz?"

"Hayır. Ama ölmeliyim."

Darrity onu itti. Ralson ellerini sallayarak geri geri gitti ve ranzaya çöktü. Yatak gıcırdadı. Darrity çakıyı kapatıp cebine attı. Ralson elleriyle yüzünü örttü. Omuzları titriyordu. Ama hiçbir hareket yapmıyordu.

Dışarıdan gürültüler geliyor, diğer mahkûmlar Ralson'un hücresinden gelen seslere tepki gösteriyorlardı. Gardiyan koşarak koridora ilerlerken, "Susun!" diye bağırdı.

Darrity başını kaldırdı. "Bir sorun yok, gardiyan." Ellerini beyaz bir mendile siliyordu. "Onun için bir doktor bulacağım sanırım."

Dr.Gottfried Blaustein ufak tefek, esmer bir adamdı. İngilizceyi hafif bir Avusturya aksanıyla konuşuyordu. Psikiyatri uzmanlarıyla ilgili karikatürlere benzemek için sadece sivri bir sakalı eksikti. Ama sakalı ya da bıyığı yoktu. Kılığı çok zarifti. Grant'ı dikkatle inceleyerek adamın kendince bir değerlendirmesini yaptı. Bazı ayrıntılardan sonuçlar çıkardı. Artık kiminle karşılaşırsa karşılaşsın böyle yapıyordu.

Dr.Blaustein, "Benim için bir tür portre çizdiniz," dedi. "Çok yetenekli birinin resmini. Hatta belki de bir dâhi. Bana onun insanların yanında pek rahat edemediğini söylediniz. Laboratuvarda da pek rahat değilmiş. Ama en büyük başarısını orada kazanmış. Onun rahat edebildiği herhangi bir çevre var mıydı?"

"Anlayamadım..."

"Hepimiz yaşamımızı kazandığımız çevreye uyacak kadar şanslı olmayabiliriz. İnsan böyle hallerde çoğu zaman durumu dengelemeye çalışır. Bir müzik aleti çalar, yürüyüşlere çıkar ya da bir kulübe katılır. Yani çalışmadığı zamanlarda kendisi için yeni tür bir toplum yaratır. Bu çevrede kendini daha rahat hisseder. Bunun mesleğiyle, çalışma alanıyla bir ilişkisi olması da gerekmez. Bu o insan için bir kaçış yoludur. Ama sağlıksız bir davranış sayılmaz." Doktor gülümseyerek ekledi. "Ben pul koleksiyonu yapıyorum. Amerika Filatelist Derneğinin de faal bir üyesiyim."

Grant başını salladı. "Ralson'un çalışma saatleri dışında ne yaptığını bilmiyorum. Ama sözünü ettiğiniz şeylerle ilgilendiğini sanmıyorum."

"Hım... Bu gerçekten üzücü. İnsan dinlenmenin ve yaşamın zevkini çıkarmanın yollarını bulmalıdır. Bulması şarttır. Öyle değil mi?"

"Dr.Ralson'la konuştunuz mu?"

"Durumu konusunda mı? Hayır."

"Onunla konuşmayacak mısınız?"

"Ah, tabii konuşacağım. Ama Dr. Ralson buraya geleli daha bir hafta oldu. Ona kendini toplaması için fırsat vermeliyiz. Buraya geldiği sırada fazla heyecanlıydı. Neredeyse krizin eşiğindeydi. Bırakalım dinlensin, yeni çevresine alışsın. Ondan sonra kendisini sorguya çekerim."

"Onun tekrar çalışmasını sağlayabilecek misiniz?"

Blaustein gülümsedi. "Bunu nereden bileyim? Daha onun hastalığının bile ne olduğunu bilmiyorum."

"Hiç olmazsa derdinin o en kötü yanını ortadan kaldıramaz mısınız? Yani şu intihar saplantısını? Ondan sonra Ralson çalışırken onun tedavisini sürdürür, derdinin geri kalanını geçirirsiniz."

"Belki. Onunla birkaç kez konuşmadan bu konuda fikir bile yürütemem."

"Tedavisi ne kadar sürer dersiniz?"

"Dr.Grant, bunu hiç kimse söyleyemez."

Grant ellerini birbirine hızla vurdu. "O halde sizce en iyisi neyse onu yapın! Ama bu olay bildiğinizden daha da önemli."

"Olabilir. Ama siz bana yardım edebilirsiniz, Dr.Grant."

"Nasıl?"

"Bana 'çok gizli' sayılan bazı bilgileri verebilir misiniz?"

"Ne tür bilgiler?"

"1945'ten beri atomla uğraşan bilim adamları arasındaki intihar oranını öğrenmek istiyorum. Ayrıca kaç kişi işlerini bırakarak bilimin başka dallarında çalışmaya başladılar? Ya da bilimden tümüyle vazgeçtiler?"

"Bunun Ralson'la bir ilişkisi var mı?"

"Sizce onunki mesleğiyle ilgili bir rahatsızlık olamaz mı? Onun bu korkunç mutsuzluğu?"

"Şey... pek çok bilim adamı işlerini bıraktılar tabii."

"Neden 'tabii', Dr.Grant?"

"Durumun nasıl olduğunu biliyorsunuz, Dr.Blaustein. Modern atom araştırma merkezinde insanlar çok baskı altındadır. Bürokrasinin etkisi de görülür. Hükûmetle çalışırsınız, askerlerle çalışırsınız. İşinizden söz edemezsiniz. Söylediklerinize dikkat etmeniz gerekir. Tabii bu yüzden bir üniversitede çalışma fırsatı yakaladınız mı bundan hemen yararlanırsınız. Çünkü orada çalışma saatlerinizi kendiniz saptarsınız. İşinizi kendiniz

yaparsınız. A.E.K.'ye verilmesi gerekmeyen makaleler yazarsınız. Toplantılara katılırsınız ama bunlar kilitli kapıların arkasında yapılmaz."

"Ve uzmanlık alanınızı tümüyle terk edersiniz, öyle mi?"

"Yeni iş başvuruları askerlikle ilgili bulunmayan konularda oluyor. Ama işini başka bir nedenle bırakan bir adam tanıdım. Bana bir keresinde geceleri uyuyamadığını söyledi. 'Işığı söndürür söndürmez Hiroşima'dan yükselen o yüz bin çığlığı işitiyorum,' dedi. Ondan sonra haber aldığımda bir tuhafiyecide kâtiplik yapıyordu."

"Sizin de birkaç çığlık duyduğunuz oluyor mu?"

Grant başını salladı. "Evet. Atomun yok edici gücünün birazından sorumlu olduğunuzu bilmek bile hoş bir duygu değil."

"Ralson neler hissediyordu?"

"O böyle şeylerden hiç söz etmezdi."

"Yani bu tür duyguları olsa bile bir 'emniyet supabı' yoktu. Size içini dökerek rahatlaması imkânsızdı."

"Evet, öyle sanırım."

"Ama yine de atom konusunda araştırmalar yapılması gerekiyor. Öyle değil mi?"

"Evet. Tabii."

"Dr.Grant, yapamayacağınız bir şeyi yapmanız gerektiğini düşünseydiniz, ne olurdu?"

Grant omzunu silkti. "Bilmiyorum."

"Bazıları kendilerini öldürüyorlar."

"Ralson'u sarsan şeyin de bu olduğunu mu söylüyorsunuz?"

"Bilmiyorum. Bilmiyorum. Bu akşam Dr. Ralson'la konuşacağım. Tabii hiçbir konuda söz veremem. Ama öğrendiklerimi size bildireceğim."

Grant ayağa kalktı. "Teşekkür ederim, doktor. Ben de istediğiniz bilgiyi elde etmeye çalışacağım."

Elwood Ralson, Dr.Blaustein'ın sanatoryumuna geleli bir hafta olmuş, bu arada görünüşü düzelmişti. Yüzü dolgunlaşmış, huzursuzluğunun önemli

bir bölümü kaybolmuştu. Kravatı ve kemeri yoktu. Ayakkabılarının bağları da olmadığı gibi.

Blaustein, "Kendinizi nasıl hissediyorsunuz. Dr.Ralson?" diye sordu.

"Dinlendim..."

"Size iyi davranıyorlar mı?"

"Hiçbir şikâyetim yok, doktor."

Blaustein her zaman dalgın dalgın oynadığı kâğıt bıçağını aradı, ama bulamadı. Tabii bıçak da diğer sivri ya da keskin şeylerle birlikte kaldırılmıştı. Şimdi masasında kâğıtlardan başka bir şey yoktu.

Blaustein, "Oturun, Dr.Ralson," dedi. "Durumunuzda herhangi bir değişiklik var mı?"

"Yani bende 'intihar' güdüsü denen şeyin olup olmadığını soruyorsunuz. Evet. Durum kâh iyileşiyor, kâh kötüleşiyor. Bu daha çok düşüncelerime bağlı sanırım. Ama o istek her zaman benimle. Bana yardım etmek için yapabileceğiniz bir şey de yok."

"Belki de haklısınız. Çoğu zaman bazı kişilere yardım edemem. Ama sizin hakkınızda olabildiğince çok şey öğrenmek istiyorum. Siz önemli bir insansınız..."

Ralson burnundan soluyan atlar gibi garip bir ses çıkardı.

Blaustein, "Kendinizi önemli bulmuyor musunuz?" diye sordu.

"Bulmuyorum ya! Tek tek önemli bakteri nasıl yoksa, önemli kişiler de yoktur."

"Anlayamadım."

"Anlayacağınızı sanmıyordum."

"Ama bu sözünüzün derin bir düşünceyi yansıttığını sanıyorum. Bana bu düşüncenizin bir kısmını olsun açıklamaz mısınız? Çok ilginç olur."

Ralson ilk kez o zaman gülümsedi. Hoş bir gülümseme değildi. Burun kanatları bembeyaz kesilmişti. "Sizi seyretmek çok eğlenceli oluyor, doktor. İşinizi çok dikkatle yapıyorsunuz. Beni dinlemeniz gerekiyor, öyle değil mi? Sahte bir ilgi ve dalkavukça bir anlayışla hem de! Size dünyanın en gülünç şeylerini de anlatsam, beni yine de dinleyeceksiniz."

"Gösterdiğim ilgi gerçek olamaz mı? Profesyonel bir yanı olsa bile..."

"Hayır, olamaz."

"Neden?"

"Bunu tartışmak niyetinde değilim."

"Odanıza dönmeyi mi tercih edeceksiniz?"

"Evet, sizce bir sakıncası yoksa. Hayır!" Ralson müthiş bir öfkeyle bağırarak ayağa fırlamıştı. Sonra hemen tekrar yerine oturdu. "Sizi neden kullanmayayım? İnsanlarla konuşmaktan hoşlanmıyorum. Çok aptal onlar. Hiçbir şeyi göremiyorlar. Apaçık bir şeye saatlerce bakıyor ama yine de durumu anlayamıyorlar. Onlarla konuşacak olsam, beni de anlayamazlar. Sabırları taşar, bana güvenirler. Oysa sizin beni dinlemeniz gerekiyor. Çünkü bu sizin göreviniz. Deli olduğumu düşünseniz bile bunu söylemek için sözümü yarıda kesemezsiniz."

"Bana söylemek isteyeceğiniz her şeyi memnunlukla dinlerim."

Ralson derin bir soluk aldı. "Bir yıldan beri bir şeyi çok iyi biliyorum. Pek az kişi bunu biliyor. Belki de bu, canlı bir insanın bildiği bir şey değil. İnsan kültürünün zaman zaman birdenbire ilerlediğini biliyor muydunuz? Otuz bin özgür insanın yaşadığı bir kentte iki kuşaklık bir sürede sanat ve edebiyat dünyasında birinci sınıf dâhiler yetişti. Normal şartlarda, bir milyon kişinin yaşadığı bir ülkeye bir yüzyıl yetecek sayıda dâhi. Tabii Pericles'in Atina'sından söz ediyorum.

"Başka örnekler de var. Madici'lerin Floransa'sı. Birinci Elizabeth'in İngiltere'si. Kordonalı Emirlerin İspanya'sı. İsa'dan önce sekizinci ve yedinci yüzyıllarda İsrailliler arasında da toplum reformcuları yetişmişti. Ne demek istediğimi anlıyor musunuz?"

Dr.Blaustein başını salladı. "Tarihin ilginizi çektiği anlaşılıyor."

"Neden çekmesin? Sadece nükleer kesitler ve dalga mekaniklerinden başka şeylerle ilgilenmemi engelleyen bir yasa yok sanırım."

"Kesinlikle yok. Lütfen devam edin."

"Başlangıçta tarihi dönemlerin iç yüzünü bir uzmana danışarak öğrenebileceğimi sandım. Profesyonel bir tarihçiyle görüşmeler yaptım. Ama sadece zaman kaybettim!"

"Bu profesyonel tarihçinin adı neydi?"

"Önemli mi?"

"Belki de değil. Gizli tutmak istiyorsanız öyle yaparsınız. Tarihçi size ne söyledi?"

"Bana yanıldığımı söyledi. 'Uygarlık sadece zaman zaman birdenbire ilerliyormuş gibi gözüküyor,' dedi. 'Mısır ve Sümer gibi büyük uygarlıkları incelediğiniz zaman durumu daha iyi anlıyorsunuz. Onlar birdenbire ortaya çıkıvermediler. Temellerinde sanat bakımından iyice ilerlemiş ve uzun bir gelişme devresi geçirmiş ikincil uygarlıklar vardı. Pericles'in Atina'sı daha az başarılı bir Pericles öncesi Atina'nın üzerine inşa edildi. O olmasaydı, Pericles devri de olamazdı.' İşte böyle söyledi.

"Ona, 'O halde neden daha başarılı bir Pericles sonrası Atina'sı yok?' diye sordum. Bana Atina'nın veba ve Sparta'yla çok uzun süren bir savaş yüzünden mahvolduğundan söz etti. Ona kültürde zaman zaman görülen o ani çıkışları sordum. Her seferinde bu uygarlığa bir savaş son vermişti. Ya da savaş bazen uygarlığa eşlik bile etmişti. Tarihçi de diğerlerinden farksızdı. Gerçek ortadaydı. Yerde, önünde duruyordu. Eğilip onu alması yeterli olacaktı, ama bunu yapmıyordu."

Ralson gözlerini yere dikerek yorgun bir sesle ekledi. "Bazen laboratuvarda bana geliyorlar, doktor. 'Bütün ölülerimizi altüst eden falan filan etkisini ortadan nasıl kaldıracağız, Ralson?' diye soruyorlar. Bana aletleri ve devrelerin şemasını gösteriyorlar. Ben de, 'Cevap suratınıza bakıyor,' diyorum. 'Neden şunu şunu yapmıyorsunuz? Bunu bir çocuk bile size söyleyebilir. 'Ondan sonra oradan uzaklaşıyorum. Çünkü o budalaların suratlarındaki salakça ifadeyi görmeye dayanamıyorum. Daha sonra tekrar bana geliyor, 'Söylediğin gibi oldu, Ralson,' diyorlar. 'Bunu nasıl anladın?' Durumu onlara izah edemiyorum, doktor. Bu, suyun ıslak olduğunu anlatmak gibi bir şey. O tarihçiye de durumu anlatamadım. Ve size de anlatamayacağım. Boşuna zaman kaybedeceğiz."

"Odanıza dönmek ister misiniz?"

"Evet."

Ralson odasından çıkarıldıktan sonra Blaustein uzun süre masasının başında oturarak düşündü. Sonra farkına varmadan elini sağ üst çekmeye sokup kâğıt bıçağını aldı. Onu parmaklarının arasında çevirmeye başladı.

Sonunda telefona uzandı. Kendisine verilen özel numarayı çevirdi, "Ben Blaustein. Dr. Ralson bir süre, belki de bir yıl önce bir tarihçiyle görüşmüş. Adamın adını bilmiyorum. Hatta onun bir üniversitede öğretim üyesi olup olmadığından da haberi yok. Ama tarihçiyi bulursanız sevinirim. Onunla görüşmek istiyorum."

Tarih Profesörü Thaddeus Milton düşünceli düşünceli Dr.Blaustein'a bakarak gözlerini kırpıştırdı. Parmaklarını kır saçlarının arasına soktu. "Bana geldiler. Ben de o adamla gerçekten tanıştığımı söyledim. Ama onunla bir ilişkim yoktu. Sadece birkaç mesleki konuşma yaptık, hepsi o kadar."

"Size nasıl geldi?"

"Bana bir mektup yazdı. Neden başka birini değil de beni seçti, bunu bilmiyorum. O sıralarda yarı entel dergilerde yarı bilimsel bir dizi yazım çıkmıştı. Belki dikkatini bu çekti."

"Anlıyorum. O yazılarınızın konusu neydi?"

"Tarihe devirle ilgili bir biçimde yaklaşmanın geçerli olup olmadığı. Başka bir deyişle, belirli bir uygarlığın, bireylerinkine ' benzeyen gelişme ve gerileme yasalarına uyup uymadığı."

"Ben Toynbee'nin eserlerini okudum, profesör."

"Eh, öyleyse ne demek istediğimi anlıyorsunuz."

Blaustein, "Dr.Ralson sizinle tarihe böyle devirler açısından yaklaşılması konusunu mu konuştu?"

"Hım... Belki bir bakıma, diyebiliriz. Tabii o bir tarihçi değil. Kültür akımlarıyla ilgili bazı fikirleri oldukça dramatik ve... nasıl anlatayım bilmem ki... biraz bulvar gazetelerine yakışan türde. Bağışlayın, doktor, size bir soru soracağım. Ama bu sorum uygunsuz kaçabilir. Dr.Ralson sizin hastalarınızdan mı?"

"Dr.Ralson iyi değil... kendisiyle ben ilgileniyorum. Tabii burada konuşacağımız her şey aramızda kalacak."

"Tabii. Bunu anlıyorum. Ama cevabınız bana bir şeyi açıklamış oldu. Dr.Ralson'un bazı fikirleri hemen hemen mantıksızdı. Bence 'ani kültürel gelişmeler' diye tanımladığı olayla bazı felaketler arasında bir bağ olduğunu

düşünüyor ve endişeleniyordu. Bu tür bir bağlantı sık sık görülmüştür. Bir ulus güvende olmadığı bir dönemde birdenbire müthiş canlanabilir. Bu konuda Hollanda'yı örnek olarak gösterebiliriz. En büyük sanatçıları, devlet adamları ve kâşifleri on yedinci yüzyılın başlarında ortaya çıktılar. Hollanda o sırada Avrupa'nın en büyük gücü sayılan İspanya'yla bir ölüm kalım savaşına girmişti. Ülkesi ortadan kalkmak üzereyken Uzakdoğu'da bir imparatorluk kuruyordu. Güney Amerika'nın kuzey kıyısına, Afrika'nın güney ucuna ve Kuzey Amerika'daki Hudson Vadisine adımını atmıştı. Filoları İngiltere'yle savaştılar ve onu durdurdular. Buna karşılık, Hollanda tam siyasi güvenliğe kavuştuğu sırada çökmeye başladı.

"Ama dediğim gibi bu görülmemiş bir olay değil. Gruplar da, kişiler gibi, bir tehlike karşısında garip bir biçimde güçlenir ve yükselirler. Tehlike yokken de sanki bitkiye dönüşürler. Ama Dr.Ralson bu tür bir düşüncenin, 'etkiyle sonucu birbirine karıştırmak' olduğunda ısrar etti ve mantık yolundan saptı. Kültürel ilerlemeleri savaş ve tehlikenin hızlandırmadığını, bunun tam tersi olduğunu iddia ediyordu. Dr.Ralson'a göre, bir grup insan canlılık ve becerinin doruklarına ulaştığı an mutlaka bir savaş çıkıyordu. Bu grubun daha fazla ilerlemesini önlemek için yani."

Blaustein, "Anlıyorum..." dedi.

"Korkarım ona güldüm. Belki de bu yüzden son randevumuza gelmedi. Son konuşmamız sırasında bana, 'İnsan gibi olmayacak bir türün dünyaya hâkim olması garip değil mi?' diye sordu. Konuşmamızın sonlarına doğru söyledi bunu. 'Sonuçta İnsanın lehindeki tek nokta onun zeki olması,' dedi. İşte ben de o zaman kahkahalarla güldüm. Belki de böyle yapmam gerekirdi. Zavallı adam..."

Dr.Blaustein, "Sizinki normal bir tepkiymiş," diye cevap verdi. "Ama artık zamanınızı daha fazla almamalıyım. Bana çok yardımcı oldunuz."

El sıkıştılar. Thaddeus Milton doktorun yanından ayrıldı.

Darrity, "İşte," dedi. "Bilim adamları arasındaki son intihar vakalarıyla ilgili rakamlar. Bundan bir sonuç çıkarabildiniz mi?"

Blaustein, "Bunu asıl benim size sormam gerekir. FBI geniş çapta araştırma yapmış olmalı," dedi.

"Bundan emin olabilirsiniz. Bu adamlar gerçekten intihar ettiler. Bu konuda hiçbir kuşku yok. Başka bir bölümden görevliler de bu olaylarla

ilgilendiler. İntihar oranı normalin dört katı.

Tabii yaşı, toplumdaki konumu ve ekonomik sınıfı göz önüne alırsanız."

"Ya İngiliz bilim adamları."

"Orada da durum hemen hemen aynı."

"Ya Sovyetler Birliği?"

"Bunu kim bilebilir ki?" Müfettiş öne doğru eğildi. "Doktor, Sovyetlerin insanların intihar etmek istemelerine neden olacak bir ışın keşfettiklerini sanmıyorsunuz ya? Aslında intihar olaylarının sadece atom üzerinde çalışanlar arasında görülmesi insanda kuşku uyandırıyor."

"Öyle mi? Ama belki de değil. Belki de nükleer fizikçilere garip bir baskı uygulanıyor. Bu konu iyice araştırılmadıkça kesin bir şey söylenemez."

Darrity ihtiyatla, "Yani kompleksleri mi ortaya çıkıyor?" diye sordu.

Blaustein yüzünü buruşturdu. "Psikiyatri de pek popüler bir konu olmaya başladı. Herkes komplekslerden, nevrozlardan, psikozlardan, saplantılardan ve daha buna benzer türlü şeyden söz ediyor. Bir adamın suçluluk kompleksi bir başkasının gece mışıl mışıl uyuması demek. İntihar eden biriyle konuşabilseydim belki o zaman bir şeyler öğrenebilirdim."

"Ralson'la konuşuyorsunuz ya."

"Evet, Ralson'la konuşuyorum."

"Onda da suçluluk kompleksi var mı?"

"Pek yok. Yaşamına bakarsanız ölüme karşı marazi bir ilgi duyması hiç de olağan dışı sayılmaz. On iki yaşındayken annesinin bir arabanın altında kalarak ölmesine tanık olmuş. Babası kanser yüzünden yavaş yavaş ölmüş. Ama bu olayların şimdiki sorunlarıyla ne ilişkisi olduğu belli değil."

Darrity şapkasını aldı. "Elinizi biraz çabuk tutsanız iyi olur, doktor. Önemli bir şey üzerine çalışılıyor. Hidrojen bombasından da önemli. Bilmiyorum ondan daha büyük ne olabilir, ama var işte."

Ralson ayakta durmakta ısrar etti. "Dün gece çok kötü saatler geçirdim, doktor."

Dr.Blaustein, "Bu konuşmalarımızın sizi rahatsız etmediğini umarım," dedi.

"Belki de rahatsız ediyor. Bu konuşmalar yüzünden yeniden o konuyu düşünmeye başladım. Böyle zamanlarda durum kötüleşiyor. Bir bakteri kültürünü düşünün, doktor. Bu kültürün bir parçası olmak sizce nasıl bir duygu uyandırır?"

"Bunu düşünmedim. Herhalde bir bakteri için bu normal bir şey."

Ralson bu sözleri duymadı. Ağır ağır, "içlerindeki yaratıkların zekâlarının incelendiği bir kültür..." diye mırıldandı. "Biz genetik bağları bakımından türlü şeyi inceliyoruz. Meyva sineklerini alıyoruz, beyaz gözlülerle kırmızı gözlüleri birleştiriyoruz. Ne olduğunu görmek için. Ama kırmızı gözlülere de, beyaz gözlülere de aldırdığımız yok. Onlardan belirli bazı temel genetik prensiplerini öğrenmeye çalışıyoruz. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz değil mi?"

"Tabii."

"İnsanlarda bile çeşitli fiziksel özellikleri izleyebiliyoruz. Hapsburg'lara özgü o dudak biçimi. Kraliçe Victoria'yla başlayan, sonra İspanyol ve Rus hükümdar ailelerinin üyelerinde görülen hemofili. Hatta Jukes'larla Kallikaklardaki geri zekâlılığı da izleyebiliyoruz. Bütün bunları lisedeki biyoloji derslerinde öğreniyorsunuz. Ama insanları meyva sinekleri gibi birleştirip üretemezsiniz. İnsanların ömrü çok uzun. Bir sonuca varmak için yüz yıllar gerekiyor. Haftada bir doğum yapan özel bir insan ırkı olmaması çok kötü. Öyle değil mi?"

Ralson cevap bekledi, ama doktor sadece gülümsedi.

Ralson, "Oysa binlerce yıl yaşayan bir grup varlık bizi ömrü kısa yaratıklar sayabilirler. Onlar için gerektiği kadar hızlı ürüyor sayılırız. Kısa ömürlü yaratıklar olduğumuzu düşünür ve müzik yeteneği, bilimsel zekâ vb. şeylerin yeteneğini inceleyebilirler. Tabii bu konular aslında onları ilgilendirmez. Beyaz gözlü meyva sineğinin göz renginin bizi ilgilendirmediği gibi.

Blaustein, "Bu çok ilginç bir düşünce," dedi.

"Yalnızca bir düşünce değil. Bir gerçek. Bence bu çok belli bir şey. Konunun size nasıl gözüktüğü umurumda değil. Etrafınıza şöyle bir bakın. Dünya denen gezegene bakın. Dinozorların başaramadığı işi biz nasıl yaptık? Biz gülünç insanlar dünyaya nasıl hâkim olduk? Evet, zekiyiz. Ama zekâ nedir ki? Zeki olduğumuz için zekânın önemli olduğunu düşünüyoruz.

Bir dinozora, türünün her şeye hâkim olmasını sağlayacak bir tek özelliği seçmesini söyleselerdi herhalde güç ve irilikte karar kılardı. Hatta bu seçimini biz insanlardan daha iyi savunurdu. Biz insanların ondan daha fazla yaşayabileceğimizi de sanmıyorum."

"Hayatta kalma konusunda salt zekâ hiç önemli, değil. Fil, serçeden çok daha zeki. Ama yaşama konusunda o küçük kuş çok daha başarılı. Köpek, insanlar onu koruduğu için başarılı. Ama her insanın öldürmeye çalıştığı karasinek kadar da değil. Ya da bir grup olarak primatları alalım. Ufak tefek olanlar düşmanlarının karşısında büzülüp kalıyorlar. İri olanlarsa canlarını güçlükle kurtarıyorlar. En başarıları Etiyopya maymunu. Ama bunun nedeni de beyni değil, sivri köpek dişleri."

Ralson'un alnını ince bir ter tabakası kaplamıştı. "İnsanın, bizi inceleyen o varlıklar için dikkatle seçilmiş bazı şartlara,uygun bir biçimde geliştirilmiş olduğu belli. Genellikle primatlar kısa ömürlü. Tabii iri olanlar daha fazla yaşıyorlar. Bu, hayvanlar âleminin genel bir yasası sayılabilir. Ama insan ömrü o dev gibi maymunlarınkinin iki katı. Ömrü ondan çok ağır olan gorilinkinden bile daha uzun. Biz daha geç olgunlaşıyoruz. Sanki bizi birazcık daha uzun yaşamamız için dikkatle yetiştirmişler. Böylece yaşamımızın daha uygun bir uzunlukta olmasını sağlamışlar."

Ralson yumruklarını havaya kaldırarak salladı. "Bin yıl sanki dün gibi..."

Blaustein telaşla bir düğmeye bastı.

Ralson bir an içeri giren beyaz önlüklü hasta bakıcıya karşı koydu. Sonra onu odadan çıkarmasına izin verdi.

Blaustein arkasından bakarak başını salladı. Sonra da telefona uzandı.

Bir dakika sonra Darrity'le konuşuyordu. "Bu tedavinin uzun sürebileceğini size söylemem gerekiyor, müfettiş."

Darrity'nin söylediklerini dinledikten sonra, "Biliyorum... Işın acil olduğunun farkındayım. Bunu önemsemediği de sanmayın," dedi.

Vericiden yükselen ses tiz, madensi ve sertti. "Doktor, aslında önemsemiyorsunuz. Size Dr.Grant'ı yollayacağım. O durumu size açıklar."

Dr.Grant, Ralson'un nasıl olduğunu sordu. Üzüntüyle onu görüp göremeyeceğini öğrenmek istedi. Blaustein başını, Hayır,'der gibi usulca salladı.

Dr.Grant, "Benden atom araştırmalarındaki son durumu size anlatmamı istediler," dedi.

"Her şeyi anlayabilmem için... Öyle mi?"

"Anlayacağınızı umarım. Çaresiz durumda olduğumuz için bu yola başvurduk. Size şunu da hatırlatacağım."

"Biliyorum, biliyorum. Kimseye bir tek kelime bile söyletmeyeceğim. Sizinkilerin bu güvensizliği çok kötü bir alışkanlık. Bütün bunların gizlenemeyeceğini bilmeniz gerek. "

"Sırlarla yaşıyorsunuz. Bu, bulaşıcı bir hastalık gibi."

"Evet, öyle. Şimdi şu son sırra gelelim? Nedir bu? "

"Atom bombasına karşı savunmanın bir yolu var. Daha doğrusu olabilir..."

"Sır, bu mu? Eğer öyleyse dünyadaki bütün insanlara duyurulursa daha iyi olur."

"Tanrı aşkına! Hayır! Beni dinleyin, Dr. Blaustein. Bu şimdilik sadece kâğıt üzerinde. Hemen hemen yalnızca bir formül. Belki de uygulanamayacak bir şey. Herkesi umutlandırıp sonra da düş kırıklığına uğratmak çok kötü olur. Öte yandan bir tur savunma aracı hazırlamak üzere olduğumuz duyulursa... birileri, biz tam geliştirmeden savaş başlatıp kazanmak isteyebilirler."

Blaustein, "Bu çok ilginç bir düşünce," dedi.

"Yalnızca bir düşünce değil. Bir gerçek. Bence bu çok belli bir şey. Konunun size nasıl gözüktüğü umurumda değil. Etrafınıza şöyle bir bakın. Dünya denen gezegene bakın. Dinozorların başaramadığı işi biz nasıl yaptık? Biz gülünç insanlar dünyaya nasıl hâkim olduk? Evet, zekiyiz. Ama zekâ nedir ki? Zeki olduğumuz için zekânın önemli olduğunu düşünüyoruz. Bir dinozora, türünün her şeye hâkim olmasını sağlayacak bir tek özelliği seçmesini söyleselerdi herhalde güç ve irilikte karar kılardı. Hatta bu seçimini biz insanlardan daha iyi savunurdu. Biz insanların ondan daha fazla yaşayabileceğimizi de sanmıyorum."

"Hayatta kalma konusunda salt zekâ hiç önemli, değil. Fil, serçeden çok daha zeki. Ama yaşama konusunda o küçük kuş çok daha başarılı. Köpek,

insanlar onu koruduğu için başarılı. Ama her insanın öldürmeye çalıştığı karasinek kadar da değil. Ya da bir grup olarak primatları alalım. Ufak tefek olanlar düşmanlarının karşısında büzülüp kalıyorlar. İri olanlarsa canlarını güçlükle kurtarıyorlar. En başarıları Etiyopya maymunu. Ama bunun nedeni de beyni değil, sivri köpek dişleri."

Ralson'un alnını ince bir ter tabakası kaplamıştı. "İnsanın, bizi inceleyen o varlıklar için dikkatle seçilmiş bazı şartlara uygun bir biçimde geliştirilmiş olduğu belli. Genellikle primatlar kısa ömürlü. Tabii iri olanlar daha fazla yaşıyorlar. Bu, hayvanlar âleminin genel bir yasası sayılabilir. Ama insan ömrü o dev gibi maymunlarınkinin iki katı. Ömrü ondan çok ağır olan gorilinkinden bile daha uzun. Biz daha geç olgunlaşıyoruz. Sanki bizi birazcık daha uzun yaşamamız için dikkatle yetiştirmişler. Böylece yaşamımızın daha uygun bir uzunlukta olmasını sağlamışlar."

Ralson yumruklarını havaya kaldırarak salladı. "Bin yıl sanki dün gibi..."

Blaustein telaşla bir düğmeye bastı.

Ralson bir an içeri giren beyaz önlüklü hasta bakıcıya karşı koydu. Sonra onu odadan çıkarmasına izin verdi.

Blaustein arkasından bakarak başını salladı. Sonra da telefona uzandı.

Bir dakika sonra Darrity'le konuşuyordu.. "Bu tedavinin uzun sürebileceğini size söylemem gerekiyor, müfettiş."

Darrity'nin söylediklerini dinledikten sonra, "Biliyorum... İşin acil olduğunun farkındayım. Bunu önemsemediğimi de sanmayın," dedi.

Vericiden yükselen ses tiz, madensi ve sertti. "Doktor, aslında önemsemiyorsunuz. Size Dr.Grant'ı yollayacağım. O durumu size açıklar."

Dr.Grant, Ralson'un nasıl olduğunu sordu. Üzüntüyle onu görüp göremeyeceğini öğrenmek istedi. Blaustein başını, 'Hayır,' der gibi usulca salladı.

Dr.Grant, "Benden atom araştırmalarındaki son durumu size anlatmamı istediler," dedi.

"Her şeyi anlayabilmem için... Öyle mi?"

"Anlayacağınızı umarım. Çaresiz durumda olduğumuz için bu yola başvurduk. Size şunu da hatırlatacağım..."

"Biliyorum, biliyorum. Kimseye bir tek kelime bile söylemeyeceğim. Sizinkilerin bu güvensizliği çok kötü bir alışkanlık. Bütün bunların gizlenemeyeceğini bilmeniz gerekir."

"Sırlarla yaşıyorsunuz. Bu, bulaşıcı bir hastalık gibi."

"Evet, öyle. Şimdi şu son sırra gelelim? Nedir bu?"

"Atom bombasına karşı savunmanın bir yolu var... Daha doğrusu olabilir..,"

"Sır bu mu? Eğer öyleyse dünyadaki bütün insanlara duyurulurca daha iyi olur."

"Tanrı aşkına! Hayır! Beni dinleyin, Dr.Blaustein. Bu şimdilik sadece kâğıt üzerinde. Hemen hemen yalnızca bir formül. Belki de uygulanamayacak bir şey. Herkesi umutlandırıp sonra da düş kırıklığına uğratmak çok kötü olur. Öte yandan bir tür savunma aracı hazırlamak üzere olduğumuz duyulursa... birileri, biz tam geliştirmeden savaş başlatıp kazanmak isteyebilirler."

"Ben buna inanamam. Ama neyse, aklınızı karıştırmayayım. Ne tür bir savunma yöntemi bu? Yoksa bana gerçeğin sadece bu kadarını mı açıklayacaksınız?"

"Hayır. Bu bakımdan istediğim kadar ileri gidebilirim. Sizi, Ralson'un bize çok gerekli olduğuna ikna etmek için çok şeyi açıklayabilirim. Onu çabucak iyileştirmelisiniz!"

"Öyleyse bana gerçeği açıklayın. Ben de sırları öğreneyim. Kendimi bir Kabine üyesi gibi hissetmeye başlıyorum."

"Size açıkladıklarımdan sonra onlardan çok daha fazla bilginiz olacak. Dinleyin, Dr.Blaustein. Size her şeyi bilimsel terimler kullanmadan anlatacağım. Bugüne kadar hem saldırı, hem de savunma silahlarında aynı derecede ilerleme oldu. Barutun icadıyla saldırı silahları önem kazandı, ama savunma ona yetişti. At üstündeki zırhlı orta çağ şövalyesinin yerini paletli tanka binmiş modern insan aldı. Taş şato da beton bir kulübeciğe dönüştü. Yani saldırı silahlarıyla savunma yöntemleri her zaman birbirlerini dengelediler." Ama atom bombası müthiş bir silah. Herhalde korunmak için çelik ve beton da yeterli değil."

"Evet, öyle. Gitgide daha kalın duvarlar yapmak bir işe yaramıyor. Yeterince güçlü maddeler de kalmadı. Bu nedenle artık malzemeden vazgeçmemiz gerekiyor. Atom saldırısına karşı bizi yine atom savunmalı. Bu işte enerjinin kendisinden yararlanacağız. Yani bir güç alanından."

Blaustein usulca, "Güç alanı nedir?" diye sordu.

"Keşke bunu size anlatabilseydim. Şu anda kâğıt üzerinde bir denklem. Teorik olarak enerji yönlendiriliyor, böylece cisimsiz süredurumdan bir duvar yaratılıyor. Ama pratik olarak bunun nasıl başarılacağını bilmiyoruz."

"Hiçbir şeyin geçemeyeceği bir duvar, öyle mi? Atomların bile geçemeyeceği?"

"Evet. Atom bombalarının bile geçemeyeceği bir duvar. Gücünü ona verebileceğimiz enerji miktarı belirleyecek. Teorik olarak duvar radyasyonu bile geçirmeyecek. Gamma ışınları ona çarparak sekecekler. Kentlerde her zaman var olacak bir paravana. Minimum güçte olacak, hemen hemen hiç enerji tüketmeyecek. Yine hemen hemen hiç enerji harcanmadan maksimum güce erişebilecek. Kısa dalga radyasyon karşısında saniyenin binde biri kadar bir sürede hemen maksimum yoğunluğa erişecek. Örneğin, atom başlıklı bir füze olabilecek miktarda bir plütonyum kütlesinden yayılan radyasyon karşısında. Bütün bunlar teorik olarak mümkün."

"Ralson'a neden ihtiyacınız var?"

"Çünkü teoriyi pratik hale sadece Ralson sokabilir. Tabii böyle bir şey olabilirse şu günlerde her dakika bizim için önemli. Dünyanın durumunu biliyorsunuz. Atom savaşından önce atomik savunma oluşturulmalı."

"Ralson'dan bu kadar emin misiniz?"

"Hem de çok eminim. O olağanüstü bir insan, Dr.Blaustein. Her zaman aklı çıkıyor. Bu alanda çalışan hiç kimse onun bu işi nasıl başardığını bilemiyor."

"Bu bir tür sezgi mi?" Psikiyatri uzmanı sıkılmış gibiydi. "Normal insan kapasitesinin ötesinde bir mantık dizisi. Öyle mi?"

"Bunun ne olduğunu bildiğimi iddia edecek değilim."

"İzin verin de Dr.Ralson'la tekrar konuşayım. Sonucu size bildiririm."

"İyi." Grant gitmek için kalktı. Sonra aklına yeni gelmiş gibi ekledi. "Hemen bir şeyler yapmalısınız, doktor, Yoksa Komisyon Ralson'u buradan alacak."

"Ve başka bir psikiyatri uzmanını mı deneyecek? Bunu yapmak istiyorlarsa onlara engel olmam tabii. Ama bence hiçbir dürüst doktor onu çabucak iyileştirebileceğini iddia edemez."

"Onu tedavi ettirmeyi düşünmeyebiliriz. Dr.Ralson'u tekrar işinin başına göndeririz."

"İşte ben buna engel olmak için savaşırım, Dr.Grant. Ondan yararlanamazsınız. Bu, Dr.Ralson'un ölümü olur."

"Zaten şimdi de ondan yararlanamıyoruz."

"Ama bu bakımdan yine de bir umut var. Öyle değil mi?"

"Öyle olduğunu umarım. Ve lütfen Ralson'u buradan götürmekten söz ettiğimi kimseye söylemeyin."

"Söylemem. Beni uyardığınız için de teşekkür ederim. Güle güle, Dr.Grant."

"Geçen sefer gülünç duruma düştüm, değil mi, doktor?" Ralson kaşlarını çatmıştı.

"Yani o sırada söylediklerinize inanmıyor musunuz?"

"İnanıyorum! Ufak tefek vücudu duygularının yoğunluğu yüzünden titriyordu.

Ralson pencereye koştu. Blaustein da onu görebilmek için koltuğuna döndü. Pencerelerde demir çubuklar yoktu. Ama Ralson'un dışarı atlaması imkânsızdı, çünkü pencerelere kırılmaz cam geçirilmişti.

Alacakaranlık sona ererken yıldızlar birer ikişer gözükmeye başlıyordu. Ralson onlara büyülenmiş gibi baktı. Sonra da Blaustein'a dönerek parmağıyla yıldızları gösterdi. "Onların her biri bir kuluçka makinesi! Isıyı istedikleri derecede tutuyorlar. Değişik deneyler, değişik ısı dereceleri. Ve o yıldızların çevresinde dönen gezegenler de dev birer kültür. Bakteri kültürü gibi. O kültürlerde değişik besin karışımları ve değişik canlılar var. Deneyi yapanlar, kimler ya da neyseler, ekonomiden de anlıyorlar. Şu bizim test tüpünde pek çok canlı türü yaşatıyorlar. Nemli, tropikal çağda dinozorlar.

Buzulların arasında da biz. Güneşi parlatıp sönükleştiriyorlar. Ve biz de bunun fizik kuralını bulmaya çalışıyoruz. Fizikmiş!" Dudakları gerilerek dişleri ortaya çıktı.

Dr. Blaustein, "Güneşin istendiği zaman sönükleştirilip parlatılması olanaksızdır," dedi.

"Neden olmasın? Bu tıpkı bir fırındaki ısıtma aracı gibi bir şey. Bakterilerin, onlara ulaşan sıcaklığın nasıl sağlandığını bildiklerini mi sanıyorsunuz? Kim bilir? Belki bakteriler de birtakım teoriler üretiyorlar. Evrenin nasıl yaratıldığıyla ilgili kuramlar. Birbirine çarpan ampuller, laboratuvar kaplarında ışık oyunları yaptıkları zaman onlar da kozmik felaketler konusunda fikir yürütüyorlar. Belki de onlara sıcaklık ve besin sağlayan, 'Çalışın ve üreyin,' diyen merhametli bir yaratıcı olduğuna bile inanıyorlar.

"Biz de, nedenini bilmeden, onlar gibi ürüyoruz. Doğa yasaları denen şeylere uyuyoruz. Oysa o yasalar bize zorla kabul ettirilen anlayamadığımız güçlerin sadece bir yorumu.

"Ve şimdi bu varlıklar en önemli deneyleriyle karşı karşıyalar. Deneyler iki yüz yıldan beri sürüyor. O varlıklar bin yedi yüzlerde İngiltere'de makineden anlayan bir tür üretmeye karar verdiler sanırım. Biz bundan Sanayi Devrimi diye söz ediyoruz. Buharla başladı, onu elektrik, sonra da atom izledi. .İlginç bir deneydi. Ama bunun yayılmasına izin vererek riski göze aldılar. Şimdi deneyi sona erdirmek için çok şiddetli bir yöntemi seçecekler."

Blaustein, "Bu deneyi nasıl sona erdirecekler?" diye sordu. "Bu konuda bir fikriniz var mı?"

"Bana nasıl sona erdireceklerini mi soruyorsunuz? Bugün dünyanın haline bakıyor ve hâlâ teknoloji çağının nasıl sona ereceğini mi merak ediyorsunuz? Bütün dünya bir atom savaşından korkuyor. Böyle bir şeyin olmaması için her şeyi yapmaya hazır. Ama bütün dünya yine de atom savaşının kaçınılmaz olduğunu düşünüyor."

"Yani biz istesek de istemesek de deney yapan o varlıklar bir atom savaşının çıkmasını sağlayacaklar. Teknoloji çağının sona ermesi için. Ondan sonra da her şeye yeniden başlayacaklar. Öyle mi?"

"Evet. Mantıklı bir sonuç bu. Bir aleti sterilize ettiğimiz zaman bakteriler onları öldüren o sıcağın nereden geldiğini biliyorlar mı? Ya da buna neyin sebep olduğunu? Deneyleri yapan o varlıklar duygularımızı yoğunlaştırmayı biliyorlar. Bizi, anlamamız imkânsız olan bir biçimde yönlendiriyor, idare ediyorlar."

Blaustein, "Bana şunu söyleyin," dedi. "Ölmek istemenizin nedeni bu mu? Uygarlığın mahvolma anının yaklaştığını ve bunun önlenemeyeceğini düşündüğünüz için mi intihar etmek istiyorsunuz?"

Ralson, "Ben ölmek istemiyorum," dedi. "Ama ölmem gerekiyor!" Gözlerinde müthiş bir ıstırap vardı. "Doktor, diyelim ki, laboratuvarınızda son derece tehlikeli mikroplardan oluşan bir kültür var. Bu mikropları sıkı bir kontrol altında tutmanız gerekiyor. Bu nedenle kültürün biraz uzağına çepeçevre bir engel oluşturmaz mısınız? Örneğin, penisilin katılmış bir maddeden bir daire çizmez misiniz? Merkezdeki kültürden fazla uzaklaşan mikroplar ölürler. Ölen bu bakterilere bir düşmanlığınız yoktur. Hatta belki de mikropların oraya kadar yayıldıklarını fark bile etmezsiniz. Bu otomatik bir işlemdir.

"Doktor, bizim kafamızın çevresinde de penisilinden oluşan bir daire var. Fazla ilerlediğimiz, varlığımızın gerçek sırrını çözmeye başladığımız zaman penisiline "ulaşmış oluyoruz. O zaman da ölmemiz gerekiyor. Bu ağır ağır etki yapıyor ama hayatta kalmak zorlaşıyor."

Ralson kısaca, kederle güldü. "Artık odama dönebilir miyim, doktor?"

Dr. Biaustein ertesi günü öğle zamanı Ralson'un odasına gitti. Belirgin bir özelliği olmayan, küçük bir yerdi burası. Odanın erişilmesi olanaksız çok yüksek iki küçük penceresi vardı. Yatak kapitone kaplı zemine konmuştu. Odada madeni hiçbir şey yoktu. İnsanın kendini öldürmek için kullanabileceği hiçbir şey. Ralson'un tırnakları bile iyice kısa kesilmişti. Adam doğrulup oturdu. "Merhaba!" "Merhaba, Dr. Ralson! Sizinle konuşabilir miyim?" "Burada mı? Size oturmanızı söyleyeceğim hiçbir şey yok." "Zararı yok. Ayakta dururum. Zaten bütün gün masamın başında oturuyorum. Bazen ayakta durmam iyi olur. Dr. Ralson, bana dün ve önceki gün söylediklerinizi bütün gece düşündüm."

"Ve şimdi beni vehim sandığınız bu hayaletlerden kurtarmak için tedaviye başlayacaksınız."

"Hayır, hayır. Ben sadece sorular sormak istiyorum. Ayrıca teorilerinizin bazı sonuçlarını da size işaret edeceğim. Onları... kusura bakmazsınız değil mi?.. Bu sonuçları düşünmediğinizi sanıyorum."

"Ya?"

"Şimdi... bana teorilerinizi açıkladığınızdan beri ben de sizin bildiklerinizi biliyorum. Ama intihar etmek istediğim yok."

"İnanmak, yalnızca kafayla ilgili bir şey değildir, doktor. Buna bütün kalbinizle, ruhunuzla inanmanız gerekiyor. Oysa siz bunu yapmıyorsunuz."

"Ama sizce bu bir uyum sağlama fenomeni olamaz mı?"

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Siz aslında biyoloji uzmanı değilsiniz. Dr.Raston. Fizik alanında gerçekten bir dehasınız, ama örnek olarak kullandığınız o bakteri kültürü konusunu etraflıca düşünememişsiniz. Penisiline ya da başka tür zehirlere karşı bağışıklığı olan bakteriler üretilmesinin mümkün olduğunu biliyorsunuz."

"Evet?"

"Bizi üreten deneyciler kuşaklar boyunca insanlar üzerinde çalıştılar. Öyle değil mi? İki yüz yıldan beri yaşattıkları bu özel tür kendi kendine ölecek gibi değil. Böyle bir belirti, eğilim göstermiyor. Tersine çok canlı bir tür. Ve bulaşıcı da. Daha eski yüksek kültür türleri sadece tek tek kentlerde ya da ufak bölgelerde yaşadılar ve sadece bir iki kuşak dayanabildiler. Ama bu tür bütün dünyaya yayılıyor. Çok bulaşıcı bir tür. Peki, bu tür penisiline karşı bağışıklık kazanmış olamaz mı? Deney yapan varlıkların kültürleri ortadan kaldırmak için kullandıkları yöntemler artık pek etkili değil. Böyle olamaz mı?"

Ralson başını salladı. "Bu yöntemler beni etkiliyor."

"Belki de siz penisiline karşı bağışıklı değilsiniz. Ya da çok yoğun bir penisilin birikimine rastladınız. Atom savaşlarını yasaklamaya, bir tür dünya hükûmeti kurmaya ve sonsuz bir barış sağlamaya çalışan bütün o insanları düşünün. Son yıllarda bu tür çabalar arttı."

"Bunlar yaklaşan atom savaşına engel olamayacak."

"Olabilir. Belki de gereken sadece birazcık çaba daha gösterilmesi. Barış isteyenler kendilerini öldürmüyorlar. Giderek daha çok insan deney yapan varlıklara karşı direnç gösteriyor. Laboratuvarda ne yapıldığını biliyor musunuz?"

"Bilmek istemiyorum."

"Bilmeniz gerekiyor. Meslektaşlarınız atom bombasını durduracak bir güç alanı oluşturmaya çalışıyorlar. Dr.Ralson, diyelim ki, ben insanı öldürecek, çok etkili bir bakteri üretiyorum. Bütün önlemlerime rağmen yine de bir veba salgını başlatabilirim. Biz o varlıklar için birer bakteri olabiliriz. Ama onlar için tehlikeliyiz de. Yoksa her deneyden sonra insanları dikkatle ortadan kaldırmazlardı."

Ralson ayağa kalktı. Ufak tefekti ama yine de Dr. Blaustein'dan iki santim uzundu. Onlar gerçekten bir güç alanı üzerinde mi çalışıyorlar?"

"Ellerinden geleni yapıyorlar. Ama size ihtiyaçları var."

"Olamaz! Bunu yapamam!"

"Size ihtiyaçları var, çünkü çok belirgin olan bir şeyi sadece siz görebiliyorsunuz. Bu ayrıntı onlar için hiç de belirgin değil. Unutmayın, ya onlara yardım edeceksiniz ya da... deneyci varlıklar insanları yenecekler."

Ralson hızla birkaç adım atarak üzerinde hiçbir şey olmayan kapitone kaplı duvara baktı. "Ama yenilgi şart," diye mırıldandı. "Güç alanını oluşturmaya kalkarlarsa, daha onu tamamlayamadan ölüp giderler."

"Belki de içlerinden bazılarının ya da hepsinin bağışıklığı var. Olamaz mı? Hiç değilse ellerinden geleni yapıyorlar."

Ralson, "Onlara yardım etmeye çalışacağım," dedi.

"Hâlâ kendinizi öldürmek istiyor musunuz?"

"Evet."

"Ama öldürmemeye çalışacaksınız, öyle mi?"

"Öldürmemeye çalışacağım, doktor." Ralson'un dudakları titriyordu. "Beni göz hapsine almaları gerekiyor."

Blaustein giriş iznini lobideki nöbetçiye gösterdi. Onu dış kapıda durdurup belgelerine bakmışlardı. Ama şimdi de izin kâğıdı ve bundaki

imza yeniden gözden geçirildi. Nöbetçi bir dakika sonra küçük bölmesine girerek bir yere telefon etti. Aldığı cevap onu tatmin etmişti. Blaustein bir banka oturdu. Yarım dakika sonra tekrar ayağa kalkıp Dr.Grant'la el sıkıştı.

"Birleşik Devletler Başkanı bile buraya kolay kolay giremeyecek, öyle değil mi?"

Zayıf fizikçi güldü. "Haber vermeden gelirse gerçekten öyle olur."

Asansöre binip on ikinci kata çıktılar. Grant'ın doktoru götürdüğü büronun pencereleri üç yöne de bakıyordu. Oda ses geçirmezdi ve havalandırma sistemi vardı. Ceviz ağacından yapılmış eşyalar pırıl pırıl cilalanmıştı.

Blaustein, "Tanrım..." dedi. "Burası bir şirketin yönetim kurulu başkanının odasına benziyor. Bilim de büyük işe dönüşmeye başladı."

Grant utandı. "Evet, biliyorum. Ama hükûmet bol para veriyor. Ve bir Temsilciler Meclisi üyesini önemli bir iş yaptığınıza inandırmak için böyle şeyler gerekiyor. Lüks eşyaları görmeli, kokularını duymalı ve cilalı yüzeylerine dokunabilmeli."

Blaustein oturduğu koltuğa yavaş yavaş gömüldüğünü hissetti. "Dr. Elwood Ralson işe dönmeye razı oldu."

"Harika! Bunu söyleyeceğinizi umuyordum. 'Beni görmeye bunun için gelmiş olsa,' diyordum." Grant bu haber kendisine ilham vermiş gibi psikiyatri uzmanına bir sigara uzattı. Ama doktor bunu geri çevirdi.

Sonra, "Ancak Dr. Ralson hâlâ çok hasta," diye açıkladı. "Ona dikkatle ve anlayışla davranılması gerekiyor."

"Evet. Tabii."

"Olay sandığınız kadar basit değil. Size Ralson'un sorunlarının bir bölümünü açıklamak istiyorum. Böylece durumun ne kadar nazik olduğunu daha iyi anlarsınız."

Doktor konuşmasını sürdürdü. Grant onu önce endişe, sonra da hayretle dinledi. "O halde bu adam aklını kaçırmış, Dr.Blaustein. Artık bizim hiçbir işimize yaramaz. Adam deli."

Blaustein omzunu silkti. "Bu, 'deli' sözcüğünü nasıl yorumladığınıza bağlı. Kötü bir kelime bu. Lütfen kullanmayın. Evet, Dr.Ralson'un bazı

kuruntuları var. Bunlar Ralson'un kendine özgü yeteneklerini etkiler mi, yoksa etkileyemezler mi bunu bilmiyorum."

"Ama herhalde aklı başında bir insan..."

"Lütfen. Lütfen. 'Akli melekelerin yerinde olması' konusunda uzun bir tartışmaya girişmeyelim. Hastanın kuruntuları var. Normal koşullarda onların üzerinde bile durmazdım. Ama bana bu insanın özel bir yeteneği olduğu söyledi. Normal bir mantık dizisi kurmadan bir problemin çözüm yolunu bulabiliyor. Bu doğru değil mi?"

"Evet. Bunu itiraf etmeliyim."

"Siz ve ben, onun vardığı sonuçlardan birinin değeri konusunda nasıl bir yargıya varabiliriz? İzin verirseniz size bir şey sormak istiyorum: Son zamanlarda içinizden intihar etmek geliyor mu?"

"Sanmıyorum."

"Ya burada çalışan diğer bilim adamları?"

"Hayır. Ne münasebet!"

"Ancak size bir şey önermek zorundayım. Güç alanıyla ilgili araştırmalar sürerken bu proje üzerinde çalışan bilim adamları göz hapsine alınmalı. Hem burada, hem de evlerinde. Hatta belki de evlerine gitmemeleri daha doğru olur. Bu tip bürolar yatakhanelere dönüştürülebilir..."

"İşyerinde yatıp kalkmak. Onlar böyle bir şeye asla razı olmazlar."

"Ah, pekâlâ razı olurlar. Onlara gerçek nedeni açıklamaz, bunun güvenlik nedenleriyle gerekli olduğunu söylerseniz o zaman karşı çıkmazlar. Son günlerin en etkili sözü bu 'güvenlik nedenleri' değil mi? Ralson'a ise herkesten çok dikkat edilmeli."

"Tabii."

"Ama bütün bunlar önemsiz ayrıntılar. Ralson'un teorilerinin doğru olduğu anlaşılırsa vicdan azabı çekmemek için bu önlemlerin alınmasını istiyorum. Evet, Ralson'unkiler vehim. Ama bunu kabul ettiğiniz an bu kuruntulara nelerin yol açtığını da sormanız gerekiyor. Ralson'un kafasında, geçmişinde, yaşamında bu vehimlere yol açan ne var? İnsan bu soruya basit bir cevap bulamıyor. Cevabı bulmak için yıllar boyunca devamlı psikanaliz yapılması gerekir. Ve Ralson da cevap buluncaya kadar iyileşemez.

"Ama o arada belki de zekice tahminlerde bulunabiliriz. Ralson mutsuz bir çocukluk geçirmiş. Şu ya da bu biçimde feci ölüm olaylarıyla karşılaşmış. Bundan başka diğer çocuklarla arkadaş olamamış. Olgunlaştığı zaman da diğer erkeklerle. Onların daha yavaş mantık dizileri kurmaları sabırsızlanmasına neden olmuş. Onun kafasıyla diğerlerinin arasındaki fark neyse bu, Ralson'la toplum arasında bir engelin yükselmesine yol açmış. Sizin yaratmaya çalıştığınız güç alanı kadar sağlam bir duvar. Ralson benzer nedenlerle normal bir seks yaşamının zevkini çıkaramamış. Hiç evlenmemiş. Bir sevgilisi de olmamış.

"Bütün bunların sonucunu görmek kolay. Ralson toplum tarafından kabul edilmemesini, diğer insanların kendisinden daha önemsiz Olduklarını düşünerek telafiye çalışmış. Tabii bu, onun akıl gücü bakımından gerçekten doğru. Ama tabii bir insanın kişiliğinin pek çok yanı var. Ve Ralson da bunların hepsinde diğer insanlardan daha üstün değil. Kimse olamaz zaten. Ralson gibi kendilerinden aşağı olanları görmeye alışık olan kişiler onun üstünlük iddialarını kabul edemezler. Ralson'un garip, hatta gülünç olduğunu düşünürler. Bu nedenle de insan ırkının ne kadar sefil ve aşağılık olduğunu kanıtlamak Ralson için daha önem kazanır. Ve bunu, insanların, üstün bazı yaratıkların üzerilerinde deney yaptıkları bir tür bakteri olduklarını iddia ederek başarır. Bu işi başarmanın bundan daha iyi yolu olur mu? O zaman Ralson'un intihar isteğinin de bir insan olmaktan kurtulmak için duyulan çılgınca bir arzu olduğu anlaşılır. Artık kafasında yarattığı o sefil ırktan olmak istememektedir. Beni anlıyorsunuz değil mi?"

Grant mırıldandı. "Zavallı Ralson."

"Evet. Çok yazık. Çocukluğunda onunla gerektiği gibi ilgilenselerdi... Neyse... Dr.Ralson'un burada çalışanlarla bir ilişkisi olmamalı. Böylesi daha iyi. Diğer bilim adamlarıyla dostluk edemeyecek kadar hasta. Onu sadece siz görmeli, kendisiyle yalnız siz konuşmalısınız. Bunu sağlamalısınız. Dr.Grant. Dr.Ralson bunu kabul etti bile. Sizin diğerleri kadar aptal olmadığınızı düşündüğü anlaşılıyor."

Grant hafifçe gülümsedi. "İşte bu hoşuma gitti."

"Tabii dikkatli davranmalısınız. Dr.Ralson'la işinden başka hiçbir konudan söz etmeyin. Onun size teorilerinden söz edeceğini sanmıyorum. Ama eğer öyle bir şey yaparsa işi idare edip hemen yanından uzaklasın. Ve onu daima sivri ya da keskin şeylerden uzak tutun. Pencereye erişmesine

engel olun. Ellerini her zaman görmeye gayret edin. Beni anlıyorsunuz değil mi? Hastamı sizin ellerinize bırakıyorum, Dr.Grant."

"Elimden geleni yapacağım, Dr. Blaustein."

Ralson tam iki ay Grant'ın bürosunun bir köşesinde yaşadı. Grant da onu hiç yalnız bırakmıyordu. Pencerelere parmaklıklar takılmış, tahta eşyalar çıkarılmıştı. Yerlerini kapitone kaplı takımlar almıştı. Ralson bir konuyu düşünmesi gerektiği zaman kanepeye uzanıyordu. Hesaplarını da bir pufun üzerine yerleştirilmiş olan kumaş kaplı bir tepsinin üzerinde yapıyordu.

Büronun kapısındaki "Rahatsız Etmeyin" yazılı tabela hiç indirilmiyor, yemekler tepsiyle getirilerek kapının önüne bırakılıyordu. Yandaki banyo ikisine ayrılmış, aradaki kapı çıkarılmıştı. Grant artık elektrikli traş makinesi kullanıyordu. Her gece Ralson'un bir uyku hapı almasını sağlıyor, uyumadan önce onun dalmasını bekliyordu.

Raporlar her zaman Ralson'a getirilmekteydi. Onları okurken Grant da belli etmeden onu göz hapsine alıyordu.

Sonra Ralson raporu yere atıyor, elini gözlerine siper ederek tavana bakıyordu.

"Bir şey bulabildin mi?"

Ralson, "Hayır," der gibi başını sallıyordu.

"Gece vardiyasından sonra bütün binayı boşalttıracağım. Deney için hazırladığımız bazı şeyleri görmen gerekiyor."

Sonra ikisi ışıkları yanan boş binalarda hayalet gibi dolaşıyorlardı. El ele. Her zaman el ele. Grant, Ralson'un parmaklarını sıkıca tutuyordu. Ama bu dolaşmalardan sonra Ralson her seferinde de yine, "Hayır," der gibi başını sallıyordu.

Bazen yazmaya başlıyor, ama birkaç satır karaladıktan sonra pufu bir tekmede deviriyordu.

Sonra bir akşam tekrar yazmaya başladı. Hızla bir sayfanın yarısını doldurdu. Grant her zamanki gibi ona yaklaştı. Ralson başını kaldırdı ve titreyen eliyle yazdıklarını örttü.

"Blaustein'ı çağır!"

"Ne?"

"Blaustein'ı çağırmanı söyledim! Ona buraya gelmesini söyle! Hemen, şimdi!"

Grant telefona gitti.

Ralson artık daha hızlı hızlı yazıyor, arada sırada elinin tersiyle alnını deli gibi siliyordu. Elinin üzeri her seferinde sırılsıklam oluyordu.

Bir ara başını kaldırarak boğuk bir sesle, "Blaustein geliyor mu?" diye sordu.

Grant endişelenmişti. "Muayenehanesinde yok."

"Evini ara! Neredeyse onu bul! O telefona koş! Oyun oynama!"

Grant alıcıya uzanırken, Ralson önüne boş bir kâğıt daha çekti.

Grant beş dakika sonra, "Blaustein geliyor," dedi. "Nen var? Hasta gibisin."

Ralson daha da boğuk bir sesle mırıldanabildi. "Zamanım yok... konuşamayacağım..."

Hızla yazıyor, bir şeyler karalıyor ve titrek eliyle diyagramlar çiziyordu. Sanki ellerini zorluyor, onlarla savaşıyordu.

Grant, "Sen söyle ben yazayım," diye ısrar etti.

Ralson başını sallayarak anlaşılmaz bir şeyler söyledi. Bir eliyle diğerinin bileğini kavramıştı. Bu elini bir tahta parçasıymış gibi itiyordu. Sonra kâğıtların üzerine yığılıp kaldı.

Grant kâğıtları usulca çekip aldı. Ralson'u da kanepeye yatırdı. Blaustein gelinceye kadar huzursuzca etrafında dönenip durdu.

Blaustein, Ralson'a bakar bakmaz, "Ne oldu?" diye sordu.

Grant, "Yaşıyor sanırım..." dedi. Ama doktor o sırada bunu zaten anlamıştı. Grant olanları anlattı.

Blaustein, Ralson'a bir iğne yaptı. Sonra beklediler. Ralson gözlerini açarak etrafa boş boş baktı. İnledi.

Blaustein onun üzerine eğildi. "Ralson."

Ralson körcesine elini uzatarak psikiyatri uzmanını yakaladı. "Doktor! Beni geri götür!"

"Götüreceğim. Hemen, şimdi. Sorunu çözdünüz değil mi? Güç alanının nasıl elde edileceğini biliyorsunuz."

"Hepsi şu kâğıtlarda. Grant, her şeyi o kâğıtlara yazdım."

Grant desteyi kapmış, kâğıtlara kuşkuyla göz gezdiriyordu. Ralson bitkinlikle, "Tamam değil," dedi. "Ama ancak bu kadarını yazabildim. Buna dayanarak sonuca varabilirsiniz. Başka çare yok. Doktor, beni geri götürün!"

Grant, "Bir dakika," diyerek Blaustein'a telaşla fısıldamaya başladı. "Yazdıklarını deneyinceye kadar onu burada tutamaz mısınız? Yazdıklarının çoğunu anlayamadım. Yazısı okunacak gibi değil. Ona, neden bunların işe yarayacağını düşündüğünü sorun."

Blaustein usulca, "Ona sormak mı?" dedi. "Her şeyi her zaman bilen o değil miydi?"

Kanepede yatmakta olan Ralson bu sözlerini duymuştu. "Bana yine de sorun." İrileşmiş gözleri alev saçıyordu sanki.

Ona döndüler.

Ralson, "Onlar güç alanı oluşturmamızı istemiyorlar!" diye açıkladı. Onlar! Deney yapan o varlıklar! Konuyu kavrayamadığım sürece fazla bir şey olmadı. Ama şu... şu kâğıtlara döktüğüm fikir var ya... o aklıma geldikten hemen sonra... şeyi hissettim... Şeyi hissettim... doktor... Daha otuz saniye olmadan hissettim bunu..."

Blaustein, "Ne oldu?" diye sordu.

Ranson yine fısıltıyla konuşmaya başlamıştı. "Penisiline daha da battım. Onun içine iyice... iyice daldığımı hissediyorum. Şimdiye dek... hiç böyle derinlere batmamıştım... İşte o yüzden bu konuda doğru yolda olduğumu anladım. Beni alıp buradan götürün, doktor!"

Blaustein doğruldu. "Onu götürmem gerekiyor, Grant. Başka çare yok. Yazdıklarını okuyabiliyorsanız bir sorun yok demektir. Ama okuyamıyorsanız, ben size yardım edemem. Bu adam kendi alanında biraz daha çalışmaya kalkarsa ölür! Beni anlıyor musunuz?"

Grant itiraz etti. "Ama o hayali bir şey yüzünden ölüyor."

"Peki, öyle diyelim. Ama yine de ölmüş olacak. Öyle değil mi?"

Ralson yine kendinden geçmişti, bu konuşmayı duyduğu yoktu. Grant ciddi ciddi ona baktı. Sonra da, "İyi ya," dedi. "Onu alıp götürün."

Enstitüde çalışan en yüksek düzeyden on uzman dialar birbiri ardına ışıklı ekranı doldururken sıkıntıyla baktılar. Grant onların karşısında duruyordu. Kaşlarını çatmış, yüzünde sert bir ifade vardı.

"Bence fikir çok basit," dedi. "Kiminiz matematikçisiniz, kiminiz de mühendis. Yazılar belki kolaylıkla okunmuyor ama onların gerisinde belirli bir fikir var. O fikri bu çarpılmış yazıların arasından bulup çıkarmalısınız. İlk sayfa daha kolaylıkla okunuyor. Bu iyi bir ipucu olabilir. Hepiniz her sayfayı tekrar tekrar okuyacaksınız. Her sayfanın mümkün olan bütün yorumlarını yazacaksınız. Birbirinizden ayrı olarak çalışacaksınız. Fikir alışverişi yapmanızı istemiyorum."

Uzmanlardan biri, "Bütün bunların bir anlamı olduğunu nereden biliyorsun, Grant?" diye sordu.

"Çünkü onlar Ralson'un notları."

"Ralson'un mu? Ama ben onun..."

Grant, "Hasta olduğunu sanıyordun," diye cümleyi tamamladı. Diğerleri aralarında konuşmaya başlamışlardı. Grant sözlerini duyurmak için sesini yükseltmek zorunda kaldı. "Biliyorum. Ralson gerçekten hasta. O kağıtlardakiler ölümün eşiğine gelmiş olan bir adamın yazıları. Ralson'dan alabileceğimiz son şey bu. Başka hiçbir şey veremeyecek. O karmaşık yazıların arasında bir yerde güç alanı probleminin çözümü var. Onu bulamazsak, cevabı başka bir yerde, on yıl aramak zorunda kalırız."

Uzmanlar işlerine daldılar. Gece ağır ağır geçti. Sonra iki gece. Üç gece...

Grant sonuçlara bakarak başını salladı. "Senin sözlerini kabul edeceğim. Demek hepsi birbirini tutuyor?"

Ralson'un yokluğunda enstitünün en iyi nükleer mühendisi sayılan Lowe omzunu silkti. "Konuyu tam anlayamadım. Böyle olabilir. Ama Ralson nedenlerini açıklamamış."

"Açıklayacak zamanı olmadı. Şimdi... Ralson'un tarif ettiği jeneratörü yapabilir misin?"

"Yapmayı deneyebilirim."

"Diğer sayfalardaki yazılara,da bakar mısın?"

"Onlar kesinlikle birbirini tutmuyor."

"Tekrar kontrol eder misin?"

"Tabii."

"Jeneratörü hemen yapmaya başlayabilir misin?"

"Bizimkileri çalıştırmaya başlayacağım. Ama doğrusu fazla umudum yok."

"Biliyorum. Benim de öyle."

Makine büyümeye başladı. Bunun yapılmasını Başteknisyen Hal Ross yönetiyordu. Artık geceleri uyumaktan vazgeçmişti. Gece ya da gündüz işinin başındaydı. Ve zaman zaman saçsız başını şaşkın şaşkın kaşıyordu.

Ross bir tek kez soru sordu. "Bu nedir, Dr. Lowe? Şimdiye kadar böyle bir şey hiç görmedim. Bu makine ne yapacak?"

Lowe, "Nerede olduğumuzu biliyorsun, Ross," dedi. "Burada sorular sorulmadığının da farkındasın. Bana bir daha soru sorma."

Ross da bir daha sormadı. Oluşturulan makineden hiç hoşlanmadığını biliyorlardı. Onun için, "Çirkin ve anormal," diyordu. Ama işinin başından da ayrılmıyordu.

Blaustein bir gün enstitüyü aradı.

Grant, "Ralson nasıl?" diye sordu.

"Pek iyi değil. Yarattığı alan projektörünün denenmesi sırasında orada olmak istiyor."

Grant duraksadı. "Herhalde buna hakkı var. Sonuçta jeneratör onun icadı."

"Benim de onunla birlikte gelmem gerekiyor."

Grant'ın yüzünde daha da mutsuz bir ifade belirdi. "Bu tehlikeli olabilir. İlk deney sırasında bile müthiş bir enerjiyle oynuyor olacağız."

'Blaustein, "Bu sizin için de aynı derecede tehlikeli," dedi.

"Pekâlâ. Gözlemcilerin listesinin Komisyonun ve FBl'ın kontrolünden geçmesi gerekiyor. Adınızı o listeye yazacağım."

Blaustein etrafına bakındı. Alan projektörü dev test laboratuvarının tam ortasındaydı. Diğer bütün eşyalar çıkarılmıştı. Makineyle enerji kaynağı olan plütonyum reaktörü arasında görünüşte hiçbir bağlantı yok gibiydi. Ama psikiyatri uzmanı etrafındakilerin konuşmalarından bağlantının yeraltında olduğunu anlamıştı. Tabii bu konuyu Ralson'a soracak değildi.

Başlangıçta gözlemciler makinenin çevresinde bir daire oluşturmuş, anlaşılmayan şeylerden söz ediyorlardı. Sonra dağılmaya başladılar. Yukarıdaki galeri doluyordu. Diğer tarafta general üniformalı en aşağı üç kişi vardı. Başka subaylar da. Blaustein parmaklığın gerisinde boş bir yer seçti. Bunu daha çok Ralson için yapıyordu.

"Hâlâ burada kalmak istediğinizden emin misiniz?" diye sordu.

Laboratuvar sıcaktı, ama Ralson paltosunu giymiş, yakasını da kaldırmıştı. Blaustein buna hiç gerek olmadığını düşündü. Ralson'un eski iş arkadaşlarının onu tanıyacaklarını hiç sanmıyordu.

Ralson, "Evet, burada kalacağım,", dedi.

Blaustein buna memnun oldu. Deneyi o da görmek istiyordu. Başka birinin sesini duyarak döndü.

"Merhaba Dr.Blaustein."

Doktor bir an yeni gelenin kim olduğunu çıkaramadı. Sonra onu tanıdı. "Ah, Müfettiş Darrity. Burada ne işiniz var?"

"Bunu tahmin edebilirsiniz." Darrity seyircileri işaret etti. "İçlerinden bazılarını ayırt etmek imkânsız. Yani bir hata olmamasını sağlamak. Bir seferinde Klaus Fuchs'un yanında durdum. Böyle... Sizin yanınızda durduğum gibi." Çakısını havaya atıp sonra da ustalıkla yakaladı.

"Ah, evet. İnsan tam bir güvenliği nerede bulabilir? Hangi insan bilinçaltına bile güvenebilir? Şimdi de böyle yanımda durmayı sürdüreceksiniz, değil mi?"

"Madem buradayım..." Darrity gülümsedi. "Buraya girmeyi çok istiyordunuz, değil mi?"

"Kendim için değil, müfettiş. Lütfen o çakıyı kaldırır mısınız?"

Darrity hayretle doktorun başıyla işaret ettiği tarafa döndü. Çakıyı cebine atarak doktorun yanındaki adama tekrar baktı. Sonra da usulca bir ıslık çaldı.

"Merhaba, Dr.Ralson," dedi.

Ralson boğuk bir sesle cevap verdi. "Merhaba."

Darrity'nin tepkisi doktoru şaşırtmamıştı. Ralson sanatoryuma döneli beri on kilo vermişti. Yüzü sarı ve kırış kırıştı. Sanki birdenbire aitmiş yaşına basıvermişti.

Blaustein, "Deney biraz sonra başlayacak mı?" diye sordu.

Darrity, "Galiba başlıyorlar," dedi.

Dönerek parmaklığa yaslandı. Blaustein, Ralson'u dirseğinden tutarak döndürdü. Onu götürecekti. Ama Darrity usulca, "Burada kalın, doktor," dedi. "Sizin ortalıkta dolaşmanızı istemiyorum."

Blaustein etrafına bakındı. Seyirciler sanki yarı taşlaşmış gibi rahatsızca duruyorlardı. Blaustein uzun boylu, sıska Dr.Grant'ı farketti. Adam bir sigara yakacak oldu..Sonra fikrini değiştirerek çakmağını tekrar cebine koydu. Kontrol panolarının başındaki genç adamlar sinirli.sinirli bekliyorlardı.

Sonra hafif bir uğultu duyuldu ve etrafa ozon kokusu yayıldı.

Ralson, "Bakın!" dedi.

Blaustein'la Darrity parmağıyla gösterdiği tarafa baktılar. Projektör sanki bir görünüyor, bir kayboluyordu. Onlarla arasında yukarıya doğru yükselen sıcak bir hava akımı varmış gibi. Demirden bir top sarkaç gibi sallanarak indi ve o sıcak hava doluymuş gibi gözüken yere daldı,

Blaustein heyecanla, "Yavaşladı değil mi?" dedi.

Ralson başını salladı. "Sarkacın diğer taraftaki yüksekliğini ölçüyorlar. Hız kaybını hesaplayabilmek için. Budalalar! Onlara bunun işe yarayacağını söyledim!" Çok zorlukla konuştuğu belliydi.

Blaustein, "Siz sadece seyredin, Dr.Ralson," dedi. "Gereksiz yere heyecanlanmayın."

Sarkaç sallanırken durduruldu ve yukarıya çekildi. Projektörün etrafındaki hava titreşimi daha arttı. Demir top tekrar bir kavis çizerek indi.

Bu işlemi birkaç kez tekrarladı. Her seferinde topun hareketi gitgide artan bir sarsıntıyla durduruluyordu. Ve demir top sonunda sıçradı. Sekti. Önce sanki macun kaplı bir yüzeye çarpmış gibi biçimsizce. Sonra şangırdayarak. Bir çeliğe çarpmışçasına. Ses bütün laboratuvarı doldurdu.

Sarkacı yukarı aldılar ve bir daha da kullanmadılar. Projektör, etrafındaki havanın titreşimi yüzünden zorlukla gözükebiliyordu.

Grant bir emir verdi. Ozun kokusu birdenbire artarak keskinleşti'. Gözlemciler bağrıştılar. Her biri yanındakine bir şeyler söylüyordu. On iki kişi kadarı da parmaklarıyla işaret ediyorlardı.

Blaustein parmaklığın üzerinden eğildi. O da diğerleri kadar heyecanlıydı. Şimdi projektörün yerinde yarım küre şeklinde dev bir ayna vardı. Pırıl pırıl, tertemizdi. Blaustein aynada kendini görebiliyordu. İki yana doğru kavis yapan bir balkonda duran ufak tefek bir adam. Floresan ışıkları aynaya çarparak pırıldıyordu. Bütün görüntü çok berbattı.

Blaustein, "Bakın, Ralson!" diye bağırıyordu. "Bu, enerjiyi yansıtıyor! Işık dalgalarını bir ayna gibi yansıtıyor. Ralson..." döndü. "Ralson! Müfettiş, Ralson nerede?"

"Ne?" Darrity hızla döndü. "Ben onu görmedim."

Deli gibi etrafına bakındı. "Ralson kaçamaz. Bu ara laboratuvarlardan çıkmak imkânsız!"

Sonra elini kalçasına vurdu. Bir an cebini' karıştırdı. "Çakım yok!"

Ralson'u Blaustein buldu. Hal Ross'a ait olan küçük odadaydı. Camlı kapıları balkona açılıyordu. Deney yüzünden o arada odada kimse yoktu. Ross da bir gözlemci değildi zaten. Başteknisyenin gözlemcilik yapmasına gerek yoktu. Ama bürosu intihara karşı girişilen savaşın son sahnesi için uygundu.

Blaustein bir an kapıda durdu. Midesi bulanıyordu. Sonra döndü, Darrity'nin balkonun otuz metre kadar aşağısındaki bir odadan çıktığını

gördü. Ona baktı, sonra da işaret etti. Müfettiş koşarak geldi.

Dr.Grant heyecanla titriyordu. İki sigara yakmış ikişer nefes çektikten sonra yere atıp üzerlerine basmıştı. Şimdi üçüncü sigarasını yakmaya çalışıyordu.

"Bu hepimizin umduğundan daha müthiş," diyordu. "Yarın ateşli silahlarla deneme yapacağız. Artık sonuçtan eminim. Ama bu deneyi planladık. Onun için de yapacağız. Küçük silahları bir tarafa bırakıp deneylere bazukayla başlayacağız. Ama, hayır. Sekme problemini ortadan kaldırmak için özel bir test yeri hazırlamamız gerekebilir."

Üçüncü sigarasını da attı.

Bir general, "Tabii atom bombasıyla da testler yapılması gerekiyor," dedi.

"Tabii. Eniwetok'ta yapay bir kent kurulması için hazırlıklar yapıldı. Jeneratörü orada kurup bombayı atabiliriz. Kentte hayvanlar olacak."

"Bir güç alanı oluşturursak bunun bombayı durduracağına gerçekten inanıyor musunuz?"

"Tabii, general. Ama hepsi bu kadar değil. Bomba atılıncaya kadar belirgin bir alan olmayacak. Plütonyum radyasyonu bomba patlamadan önce alana enerji verecek. Burada, son deney sırasında yaptığımız gibi. İşin özü bu."

Princeton Üniversitesinden bir profesör, "Biliyor musunuz," dedi. "Ben bunun sakıncalı yanlarını da görebiliyorum. Güç alanı tam çalıştığı zaman koruduğu her şey karanlıkta olacak. Yani güneş ışını alamayacak. Bundan başka düşman güç alanının sık sık oluşması için zaman zaman zararsız radyoaktif füzeler atabilir. Böyle olursa reaktörün gücünü iyice azaltır."

Grant, "Bu zorluklar da sonunda aşılacak. Ben, temel problemin artık çözümlendiğine inanıyorum," diye yanıtladı.

İngiliz gözlemci kalabalığı yararak Grant'a yaklaşmıştı. Onun elini silkti. "Artık Londra konusunda içim rahat. Keşke hükûmetiniz bütün planları görmeme izin verse. Gördüklerim son derece zekice düşünülmüştü. Tabii şimdi çözüm insana çok kolaymış gibi gözüküyor. Bunu kim akıl etti?"

Grant gülümsedi. "Bu soru daha önce de Dr.Ralson'un yarattığı şeyler konusunda sorulmuştu..." Birinin omzuna dokunduğunu fark ederek döndü.

"Dr.Blaustein! Az kalsın sizi unutuyordum. Sizinle konuşmam gerekiyor."

Fizikçi ufak tefek doktoru bir kenara çekerek ıslık çalar gibi, "Ralson'un bu insanlarla tanışmasını istiyorum," diye fısıldadı. "Onu ikna edebilir misiniz?"

Blaustein, "Ralson öldü," dedi.

"Ve?

"Bir süre için bu insanlardan ayrılabilir misiniz?"

"Evet... Evet... Baylar, bana birkaç dakika izin için verir misiniz?"

Grant'la Blaustein hızla uzaklaştılar.

Federal ajanlar olayı kontrollerine almışlardı bile. Kimseye belli etmeden Ross'un bürosunun önünde bir engel oluşturmuşlardı. Dışarıda kalabalık biraz önce tanık oldukları olayı konuşuyordu. İçeride ise bu olayı gerçekleştiren adamın cesedi yatıyordu, ama onların bundan haberleri yoktu. Blaustein'la Grant'ın ajanların oluşturduğu engelden geçmelerine izin verdiler. Sonra engel tekrar kalabalıklaştı.

Grant, Ralson'un üzerine çekilmiş olan örtüyü bir an kaldırdı. "Huzura erişmiş gibi bir hali var." . Blaustein, "Mutlu olduğunu bile söyleyebilirim," dedi.

Darrity ifadesiz bir sesle açıkladı. "İntihar etmek için benim çakımı kullandı. Benimki ihmalkârlıktı. Bunu raporuma da böyle yazacağım.

Blaustein, "Hayır, hayır," dedi. "Buna gerek yok. O benim hastamdı. Olaydan ben sorumluyum. Zaten daha bir hafta bile yaşayamayacaktı. Projektörü icat ettiğinden ben yavaş yavaş ölüyordu."

Grant, "Olayın ne kadarı Federal dosyalara geçecek?" diye sordu. "Onun delirdiğini unutamaz mıyız?"

Darrity, "Korkarım bu imkânsız, Dr.Grant," dedi.

Blaustein kederle içini çekti. "Ona her şeyi anlattım."

Grant bir ona baktı, bir müfettişe. "Genel müdürle konuşacağım. Gerekiyorsa Başkanla bile görüşeceğim. İntihar ya da delilikten söz edilmesine gerek görmüyorum. Herkese alan projektörünü Ralson'un icat

ettiği açıklanacak. Onun için hiç olmazsa bu kadarını yapalım." Dişlerini sıktı.

Blaustein, "Bir mektup bırakmış," diye açıkladı..

"Bir mektup mu?"

Darrity, Grant'a bir kâğıdı uzattı. "İntihar edenler çoğunlukla böyle bir mektup bırakırlar. Doktorun bana Ralson'un ölümüne neyin yol açtığını açıklamasının nedenlerinden biri de bu."

Mektup Blaustein'a yazılmıştı.

Ralson, "Projektör çalışıyor," diye yazmıştı. "Çalışacağını biliyordum zaten. Böylece anlaşmamız da sona ermiş oluyor. Size istediğinizi verdim. Artık bana ihtiyacınız yok. Onun için gidiyorum. İnsan ırkının akıbetini düşünerek endişelenmenize de gerek yok, doktor. Siz haklıydınız. O deneyciler çok uzun süre yaşamamıza izin verdiler. Risklere de aldırmadılar. Artık o kültürden çıktık. Deneyciler bizi durduramayacaklar. Bunu biliyorum. Ancak bu kadarını söyleyebilirim: Bunu biliyorum."

Ralson imzasının altına bir satır daha karalamıştı. "Tabii yeteri kadar insanın penisiline karşı direnci varsa!"

Grant kâğıdı buruşturacakken Darrity hemen elini uzattı. "Dosyalar için gerekli, doktor."

Grant kâğıdı müfettişe verdi. "Zavallı Ralson! Bütün o saçmalıklara inanarak öldü."

Blaustein başını salladı. "Evet, öyle. Herhalde onun için görkemli bir cenaze töreni yapılacak. Ama sonunda delirdiğinden ve canına kıydığından söz edilmeyecek. Ama resmi görevliler Ralson'un delice teorileriyle yine de ilgilenecekler. Belki de teoriler pek de delice sayılmaz. Öyle değil mi, Bay Darrity?"

Grant, "Bu saçma, doktor!" diye bağırdı. "Bu projeyle ilgilenen bilim adamlarının hiçbiri endişeli değildi."

Blaustein, "Ona anlatın, Bay Darrity," dedi.

Müfettiş de, "Biri daha intihar etti," diye açıkladı. "Hayır, hayır. Sizin bilim adamlarından biri değil. Öyle dizi dizi diploması da yok. Olay bu sabah oldu. Soruşturma yaptık, çünkü bugünkü deneyle bir ilgisi

olabileceğini düşündük. Bize arada bir ilişki yokmuş gibi geldi. Bu olaydan, deney sona erinceye kadar söz etmeyecektik. Ama şimdi... arada bir bağlantı varmış gibi gözüküyor.

"Ölen adam sıradan biriydi. Karısı ve üç çocuğu vardı. Ölmek istemesi için bir neden yoktu. Hiç sinir krizi geçirmemiş, herhangi bir akıl hastalığı da görülmemişti. Ama adam kendini bir arabanın altına attı. Görgü tanıklarımız var. Bunu kasıtlı, isteyerek yaptığı belli. Zavallı hemen ölmemiş. Kaza yerine bir doktor yetiştirmişler. Vücudu paramparçaymış. Son sözleri, 'Artık kendimi daha iyi hissediyorum...' olmuş. Ondan sonra da ölmüş."

Grant, "Ama kimdi bu adam?" diye bağırdı.

"Hal Ross. O projektörü yapan adam. Burası da onun odası değil mi?"

Blaustein pencereye doğru gitti. Hava kararıyor, yıldızlar belirmeye başlıyordu.

Doktor, "Hal Ross'un, Ralson'un fikirlerinden haberi bile yoktu," diye açıkladı. "Bay Darrity'nin bana söylediğine göre Ralson'la konuşmamıştı bile. Bilim adamları bir grup olarak dirençliler sanırım. Öyle olmalılar, yoksa kısa zamanda mesleklerini bırakmak zorunda kalırlar. Ralson bir istisnaydı. Kalmakta ısrar eden, penisiline karşı duyarlı biri. Onun başına gelenleri görüyorsunuz. Ama ya diğerleri? Hassas olanların devamlı ayıklanmadıkları mesleklerde çalışanlar? İnsanlığın ne kadarı penisiline karşı dirençli?"

Grant dehşetle, "Ralson'a inanıyor musunuz?" diye sordu.

"Bunun cevabını bilmiyorum..."

Blaustein başını kaldırarak yıldızlara baktı.

"Kuluçka makineleri mi?"

ÖLÜM İLANI

“Ölüm İlanı – Obituary” Isaac Asimov'un The Magazine of Fantasy and Science Fiction dergisinin 1959 Ağustos sayısında yayınlanan kısa bilimkurgu öyküsüdür. Öykü daha sonra 1968'de Asimov's Mysteries toplamasında yer almıştır. Asimov bu öyküyü bilimkurgu yazarı Cyril M. Kornbluth'un gazetede yayınlanan ölüm ilanı üzerine kaleme almıştır. Asimov bu öykünün bir kadın anlatıcının ağzından anlattığı tek öykü olduğunu söyler.

Kocam Lancelot her sabah kahvaltıda gazete okur. Odaya girdiğinde ona bakarım. İnce yüzünde hep dalgın, öfkeli ve biraz da şaşkın bir ifade vardır. Düş kırıklığını yansıtan bir anlam. Beni selamlamaz bile. Okuması için açılmış olan gazeteyi alıp suratını arkasına gizler.

Ondan sonra da gazetenin arkasından sadece kolu uzanır. İkinci fincan kahveyi içmek için. O fincana dikkatle bir çay kaşığı şeker koymayı da unutmam. Yoksa bana müthiş bir öfkeyle bakar.

Artık bu duruma hiç üzülmüyorum. Böylece sessizce kahvaltı edebiliyorum çünkü.

Ama bu sabah sessizlik Lancelot birdenbire havlar gibi, "Tanrım!" diye bağırınca bozuldu. "Paul Farber denilen o ahmak ölmüş! Felç geçirmiş!"

Bu adı hatırlar gibi oldum. Lancelot ondan zaman zaman söz etmişti. Yani kocamın iş arkadaşıydı. Yine onun gibi teorik fizikçi. Kocamın öfkeli sözlerinden Farber'ın oldukça ünlü biri sayıldığını anladım. Lancelot'un bir türlü erişemediği başarıyı o elde etmişti.

Lancelot gazeteyi masaya bırakarak bana öfkeyle baktı. "Neden ölüm ilanlarını böyle uydurma, böyle saçma sapan şeylerle dolduruyorlar? Farber felç geçirip ölmüş ya, bu yazıyı okuyan onun ikinci bir Einstein olduğunu sanır."

Hiç değinmemem gereken bir konu varsa o da ölüm ilanlarıydı. Bunu çoktan öğrenmiştim. Bu nedenle kocama bakarak başımı sallamaktan bile kaçındım.

Lancelot gazeteyi tekrar almıştı. Sonra onu öfkeyle yere fırlatarak odadan çıktı. Yumurtasını bitirmemiş, ikinci fincan kahvesine de dokunmamıştı.

İçimi çektim. Başka ne yapabilirdim? Yapılacak ne vardı ki?

Tabii kocamın asıl adı Lancelot Stebbins değil. Çünkü suçluları korumak için adları ve olayları alabildiğince değiştirmeye çalışıyorum. Ama aslında gerçek isimleri de kullansam kocamı yine de tanıyamazsınız.

Lancelot'un bu bakımdan gerçekten büyük yeteneği vardı. Yani fark edilmeme, önemsememe yeteneği. Buluşlarını ilan etmeden önce bir başkası çoktan açıklamış olurdu. Ya da çok daha önemli bir buluş onun küçük ablalarını gölgede bırakırdı. Bilimsel toplantılarda onun konuşmasını dinleyen pek olmazdı. Çünkü başka bir salonda çok önemli bir bilginin konferansı olurdu.

Tabii bütün bunlar Lancelot'u etkiledi. Onun değişmesine neden oldu.

Onunla yirmi beş yıl önce evlendiğim sırada iyi bir koca adayı sayılıyordu. Ailesinden miras kaldığı için hali vakti yerindeydi. Fizikçiydi. Çok hırslıydı. Ve geleceği de pek parlak sayılıyordu. Bana gelince... O günlerde güzeldim sanırım. Ama bu pek uzun sürmedi. Sadece içime kapanıklılığım devam etti. Genç ve hırslı bir profesör için gerekli olan, sosyetik bir kadın olma konusundaki başarısızlığım da.

Belki de bunun nedeni Lancelot'un o fark edilmeme yeteneğiydi. Belki başka türlü bir kadınla evlenseydi o ışık saçar ve Lancelot'u da dikkati çekecek bir hale sokardı.

Lancelot bir süre sonra bütün bunları anladı mı? Oldukça mutlu geçen iki, üç yıldan sonra benden uzaklaşmasının nedeni bu muydu? Bazen böyle olduğuna inanıyor ve kendimi acı acı suçluyordum.

Ama sonra aklıma kocamın şöhrete karşı olan o müthiş susuzluğu geliyordu. Bu susuzluk tatmin olmadığı için giderek artmaktaydı. Lancelot sonunda üniversiteden ayrıldı. Kent dışında kendisine bir laboratuvar yaptırdı. Orayı hem arazi ucuz olduğu için seçmişti, hem de çevrede kimse bulunmadığı için.

Para sorun değildi. Hükûmet kocamın çalıştığı alanda çok cömert davranıyordu. Lancelot her zaman bağış bulabiliyor, ayrıca kendi paramızı da bol bol harcıyordu.

Ona karşı koymaya çalıştım. "Üniversiteden ayrılmana gerek yok ki, Lancelot," dedim. "Para sıkıntısı çekmiyoruz. Üniversite de kalmana razı. Benim bütün istediğim çocuklar ve normal bir yaşam."

Ama kocamın içinde bir ateş yanıyor ve bu onu her şeye karşı körleştiriyordu. Bana öfkeyle, "Bunlardan daha önemli olan bir şey var!" diye bağırdı. "Bilim dünyası ne olduğumu anlamalı, beni tanımalı! Benim... benim büyük... büyük bir araştırmacı olduğumu öğrenmeli!"

O günlerde kendisinden henüz, "Bir deha" ya da "Dâhi," diye söz etmiyordu.

Ama çabaları yine de boşunaydı. Ne yaparsa yapsın kader ona karşıydı. Laboratuvarında durmadan çalışıyordu. Bol maaşla yardımcılar tutmuştu. Kendini acımasızca zorluyordu. Ama yine de bir şey elde edemedi.

Onun bir gün bütün bunlardan vazgeçeceğini umuyordum. Kente dönecek, normal ve sakin bir hayat sürebilecektik. Bekledim. Ama Lancelot tam yenilgiyi kabul edeceği sırada fikrini değiştirdi ve yeniden savaşa başladı. Ün kalesine doğru tekrar saldırıya geçti. Her seferinde çok büyük bir umutla ileriye doğru atılıyor, sonra da çaresizlikle geriliyordu.

Ve her zaman bu yenilgisinin acısını benden çıkarıyordu. Dünya onu eziyor muydu? Eh, Lancelot da buna karşılık her zaman beni ezebiliyordu. Ben cesur bir insan değilim. Ama sonunda onu terk etmeyi bile düşünmeye başladım.

Ama yine de...

Bu son yıl Lancelot'un yeni yeni bir savaşa hazırlandığı belliydi. Bunun son bir savaş olacağını düşünüyordum. Kocam her zamankinden daha heyecanlı, daha telaşlıydı. Kendi kendine bir şeyler mırıldanıyor, sonra da durup dururken gülüyordu. Bazen günlerce yemek yemiyor, geceler boyunca hiç uyumuyordu. Laboratuvarda tuttuğu not defterlerini de yatak odasındaki kasaya kilitliyordu. Kendi asistanlarından kuşkulanıyormuş gibi...

Tabii ben kaderin yine ona bir oyun oynayacağını ve bu son çabasının da boşa çıkacağını düşünüyordum. "O zaman artık son şansını kaybettiğini anlar," diyordum. "Artık kaç yaşında? Herhalde bu kez tüm bunlardan vazgeçer."

Bu nedenle elimden geldiğine sabırla beklemeye karar verdim.

Ama kahvaltıdaki o ölüm ilanı olayı beni sarstı. Çok daha önce Lancelot'a bir keresinde, "Ölüm ilanında herhalde seni çok övecekler," demiştim.

Sanırım pek de zekice bir söz değildi. Ama aslında benim sözlerim zaten zekice sayılmazdı. Neşeyle konuşmuş, onu keyiflendirmeye çalışmıştım. Çünkü suratı asılmıştı. Deneyimlerim bana onun böyle zamanlarda ne kadar çekilmez olduğunu öğretmişti.

Belki bu sözlerime farkına varmadan hafif bir kin de katmıştım. Bunu gerçekten bilemiyorum.

Her neyse... Lancelot bu sözlerimi duyar duymaz hızla bana doğru dönmüştü. İnce vücudu titriyordu. Kaşları çatılmış, çukura batmış gözleri öfke doluydu. Tiz bir sesle, "Ama ben ölüm ilanımı okuyamayacağım!" diye bağırmıştı. "Ondan bile yoksun kalacağım!"

Sonra da bana tükürmüştü... evet, tükürmüştü bana!

Yatak odama kaçmıştım.

Lancelot o olay yüzünden benden hiçbir zaman özür dilememişti. Onu birkaç gün hiç görmemiştim. Ondan sonra da buz gibi yaşamımıza eskisi gibi devam etmiştik. İkimiz de olaydan bir daha söz etmemiştik.

İşte şimdi başka bir ölüm ilanı vardı.

Orada, kahvaltı sofrasında yalnız başıma otururken bunun Lancelot için "bardağı taşıran son damla" olduğunu anladım. Çok uzun süren başarısızlığı en yüksek noktasına erişiyordu.

Bir şeyler olacağını seziyordum. Bundan korkmalı mıydım, yoksa sevinmeli miydim, bilemiyordum. Belki de bu duruma memnun olacaktım. Bundan daha kötüsü olamazdı. Onun için de her değişiklik iyiye doğru atılmış bir adım sayılırdı.

Öğle yemeğinden hemen önce Lancelot oturma odasına girdi. Orada oyalanmak için dikiş dikiyor, biraz da televizyon seyrediyordum.

Kocam damdan düşer gibi, "Yardımına ihtiyacım var," dedi.

Bana böyle bir şey söylemeyeli yirmi yıldan daha uzun bir süre geçmişti. Elimde olmadan ona karşı yumuşadım. Lancelot'un pek de sağlıklı sayılmayacak bir heyecan içinde olduğu belliydi. Her zaman soluk olan yanakları kızarmıştı.

"Sana memnunlukla yardım ederim," dedim. "Tabii yapabileceğim bir şey varsa."

"Var. Asistanlarıma bir aylık izin verdim. Cumartesi günü buradan ayrılacaklar. Ondan sonra sen ve ben laboratuvarda yalnız başımıza çalışacağız. Bunu sana şimdiden söylüyorum. Önümüzdeki hafta için kimseye söz verme."

Biraz ürktüm. "Ama Lancelot, sana işinde yardım edemeyeceğimi biliyorsun. Ben bu konuları anlaya..."

Beni aşağılarcasına, "Bunu biliyorum," dedi. "Ama işimi anlaman şart değil. Sadece basit birkaç talimatı yerine getireceksin. Dikkatle! Anlayacağın sonunda bir şey keşfettim. Böylece ait olduğum yere çıkacağım."

Dayanamayarak, "Ama, Lancolet," diye mırıldandım. Çünkü bu lafları daha önce de çok duymuştum.

"Beni dinle, budala! Hiç olmazsa bu kez olgun bir insan gibi davranmaya çalış! Bu sefer başardım! Bu defa kimse benden bir adım önde olamayacak. Çünkü bu seferki buluşum olağanüstü bir temele dayanıyor. Yaşayan hiçbir fizikçi bunu akıl edecek dehaya sahip değil. Yani benden başka. Hiç olmazsa bir kuşak boyu kimsenin aklına gelmeyecek. Çalışmalarımı dünyaya açıkladığım an benim bilim adamlarının en ulusu olduğumu anlayacaklar."

"Senin adına çok sevindim, Lancelot."

"Evet, üne kavuşabilirim. Ama kavuşamayabilirim de. Bilim alanında çabaların tanınması konusunda büyük bir haksızlık hüküm sürüyor. Bunu kaç defa anladım. Bu nedenle buluşumu açıklamak yeterli olmayacak. Böyle yaparsam herkes aynı alana dalacak ve bir süre sonra adım sadece

tarih kitaplarında kalacak. Şan ve şeref de daha sonra ortaya çıkanlara pay edilecek."

Yapacağı işten üç gün önce benimle böyle konuşmasının nedeni artık kendini tutamamasıydı sanırım. Duyguları taşıyordu. Ben, buna tanık olabilecek kadar önemsiz biriydim. Bir hiç!

Lancelot, "Buluşumun öylesine dramatize edilmesini istiyorum ki," diye konuşmasını sürdürdü. İnsanlığa ilan edilirken gök gürültüsü gibi yankılansın. Hiç kimsenin adı benimkiyle birlikte söylenmesin. Hem de sonsuza kadar."

Kocam fazla ileri gidiyordu. Yeni bir düş kırıklığının üzerinde yapacağı etkiden korkmaya başladım. Lancelot bu yüzden çıldırabilirdi. "Ama Lancelot," dedim. "Neden bu kadar zahmete giriyoruz? Niçin bütün bunları bırakıp uzun bir tatile çıkmıyoruz? Yeterince çalıştın, Lancelot. Hem de çok uzun bir süre. Belki Avrupa'ya gidebiliriz. Ben her zaman..."

Kocam ayağını yere vurdu. "Bu budalaca sayıklamalarına son verir misin? Cumartesi günü benimle birlikte laboratuvara geleceksin!"

Ondan sonraki üç gece doğru dürüst uyuyamadım. Lancelot şimdiye dek hiç böyle olmamıştı, diye düşünüyordum. Hiçbir zaman bu kadar kötü değildi. Acaba çıldırdı mı?

Evet, delirmiş olabilir. Artık dayanamadığı düş kırıklıklarının neden olduğu bir delilik bu. O ölüm ilanı da çılgınlığının doruk noktasına erişmesine yol açtı. Asistanlarını yolladı: Şimdi onunla birlikte laboratuvarına girmemi istiyor. Şimdiye kadar oraya girmeme hiç izin vermezdi. Bundan da bana bir şeyler yapacağı anlaşılıyor. Belki de üzerimde çılgınca bir deney yapacak. Ya da beni hemen öldürecek.

O uzun, mutsuz geceler boyunca planlar yapmaya çalıştım. Polis çağıracağım... Hayır, buradan kaçacağım... Bir şeyler yapmalıyım...

Ama sabah olunca, Lancelot deli olmaz, dedim kendi kendime. O bana saldıramaz. Yüzüme tükürdüğü zaman bile şiddete başvurmadı. Şimdiye kadar canımı hiç yakmadı.

Sonunda bekledim ve cumartesi günü belki de öldürüleceğim laboratuvara bir tavuk uysallığıyla gitmeye razı oldum. Karı koca evimizden laboratuvara giden bahçe yolunda ilerledik.

Laboratuvarın görünüşü bile ürkütücüydü. Adımlarımı dikkatle atmaya çalıştım. Ama Lancelot, "Sanki bir şey canını yakacakmış gibi etrafına bakınıp durma!" diye söylendi. "Sen dediklerimi yap."

"Peki, Lancelot." Kocam beni küçük bir odaya götürdü. Kapısına asma kilit takılmıştı. İçerisi her taraflarından teller uzanan, acayip görünüşlü aletlerle doluydu.

Lancelot, "Önce," dedi. "Şu demir potayı görüyor musun?"

"Evet, Lancelot." Kalın bir madenden yapılmış küçük ama derin bir kaptı. Dışında benek benek pas lekeleri vardı. Üzerine tel örgü geçirilmişti.

Kocam beni kaba doğru itince potanın içinde beyaz bir fare olduğunu gördüm. Hayvan ön ayaklarını kabın içine dayamış, titreyen burnuyla tel örgüyü kokluyordu. Belki meraklanmıştı, belki de korkuyordu. Elimde olmadan irkildim. Çünkü bir fare göreceğimi sanmamıştım. Şaşırtıcı bir şeydi., en azından benim için.

Lancelot homurdandı. "Sana zarar vermez. Şimdi şu duvara dayan ve beni seyret."

Bütün o korkularım yeniden uyandı. Artık korkunç bir yıldırımın bir yerden fırlayıp beni kömüre dönüştüreceğinden emindim. Ya da madenden yapılmış korkunç bir şey çıkarak beni ezecekti. Ya da... ya da...

Gözlerimi yumdum.

Ama hiçbir şey olmadı. Hiç olmazsa bana... Sadece küçük bir havai fişeği doğru dürüst patlayamamış gibi hafif bir ses duydum. "Pıfft..." Lancelot bana, "Ee?" dedi.

Gözlerimi açtım. Kocam bana bakıyordu. Duyduğu gururdan neredeyse patlayacaktı. Boş gözlerle ona baktım.

Lancelot, "İşte," diye bağırdı. "Görmüyor musun, ahmak? İşte burada."

Potanın otuz santim kadar uzağında bir ikincisi daha vardı. Kocamın onu masaya koyduğunu görmemiştim.

"İkinci potayı mı kastediyorsun?" diye sordum.

"Aslında o pek de 'ikinci bir pota' sayılmaz. Birinci potanın kopyası o. Yani atomu atomuna aynı pota. Pas lekelerinin birbirlerinin eşi olduğunu

göreceksin."

"Birinci potadan ikincisini mi yaptın?"

"Evet ama özel bir biçimde. Madde yaratmak için başlangıçta çok büyük bir enerji gerekir. Bir gram eş madde yaratmak için yüz gram radyumun tümüyle ayrılıp dağılması şarttır. Yani bu iş büyük bir ustalıkla yapılabilse bile. Ama ben müthiş bir sırrı yakaladım. Bir cismi ileride bir yerde çoğaltmak için çok az bir enerjiye ihtiyaç var. Tabii enerjinin iyi kullanılması koşuluyla. Böyle ikinci bir örnek yaratıp onu geri getirmenin sırrı şu... şey... hayatım: Ben zamanda yolculuğa benzer bir şey keşfettim."

Müthiş bir zafer duygusuyla dolup taştığı ve çok sevindiği bana 'hayatım' demesinden anlaşılıyordu.

"Ne harika," dedim. İşin doğrusu bu başarısı beni etkilemişti. "Fare de birlikte geldi mi?" Bu soruyu sorarken potanın içine baktım ve yine kötü bir şok geçirdim. Potanın içinde beyaz bir fare vardı. Ölü bir fare.

Lancelot hafifçe kızardı. "İşte eksik olan bu. Canlı bir şeyi getirebiliyorum. Ama o artık yaşamıyor. Ölü olarak geri dönüyor."

"Ah, ne yazık. Neden?"

"Bunun cevabını henüz bilmiyorum. Atom bakımından ikinci kopyalar kusursuz. Görünüşte hayvan bir zarara uğramamış gibi duruyor. Ama tabii otopside her şey anlaşılacak."

"İstersen bunu..." Kocan bana bakar bakmaz sustum. Ona biriyle işbirliği yapmasını önerecekken hemen vazgeçtim. Çünkü deneyimlerim bana herkesin başarının Lancelot'un işbirliği yaptığı kişiye ait olduğunu düşüneceğini öğretmişti.

Lancelot tatsız bir ifadeyle, "Bu olayı birine sordum," diye açıkladı. "Bir biyoloji uzmanı hayvanlarımın bazılarına otopsi yaptı, ama hiçbir şey bulamadı. Tabii hayvanların nereden geldiğini bilmiyordu. Ben de sırrımın öğrenilmemesi için ölüleri hemen alıp götürdüm. Tanrım, asistanlarımın bile ne yaptığımdan haberleri yok."

"Ama bunu neden gizliyorsun?"

"Çünkü gönderdiğim hayvanları canlı olarak geri getiremiyorum. Moleküllerde fark edilmeyen bir karışıklık oluyor sanırım. Deneyimin

sonuçlarını yayınladığım takdirde biri bu tür karışıklığı önlemenin yolunu bulabilir. Temel buluşuma biraz katkıda bulunur ve benden daha ünlü olur. Çünkü bize gelecek konusunda bilgi verebilecek bir insanı geri getirebilir."

Bunu anlıyordum. Kocamın, "Olabilir," demesine gerek yoktu. Böyle bir şey kesinlikle olurdu. Kaçınılmaz bir şeydi bu. Yani Lancelot ne yaparsa yapsın, başarı başkasına mal edilirdi. Bundan emindim.

Kocam daha çok kendi kendine konuşurmuş gibi sözlerini sürdürdü. "Ama artık bekleyemem. Bu buluşumu açıklamalıyım. Bunu öyle bir biçimde yapmalıyım ki, bu buluşum herkesin kafasına benim başarım olarak yerleşmen. Etkili, dramatik bir açıklama olmalı. Ondan sonra zamanda yolculuktan söz edildiği zaman hemen benim adım hatırlanmalı. Gelecekte başkaları ne yaparlarsa yapsınlar! İşte ben şimdi bu dramı hazırlayacağım. Sen de bunda rol alacaksın."

"Ama benim ne yapmamı istiyorsun, Lancelot?"

"Sen benim dul karım olacaksın."

Kocamın kolunu yakaladım. "Lancelot, yoksa..." O sırada beni sarsan birbirine zıt duyguları tahlil edemeyeceğim.

Lancelot kaba bir hareketle elimden kurtuldu. "Geçici olarak! Ben intihar edecek değilim! Sadece gelecekte üç gün ileri gidecek, sonra da geri döneceğim."

"Ama o zaman ölmüş olursun."

"Yalnızca kopyam olan 'ben' geri dönecek. Asıl 'ben' her zamanki gibi capcanlı olacak. O beyaz fare gibi." Bakışları bir kadrana kaydı. "Ah, birkaç saniye sonra sıfır olacak. İkinci potaya ve ölü fareye dikkat et."

Pota gözlerimin önünde ortadan kayboldu. O "Pıfft" sesini tekrar duydum.

"Nereye gitti?"

Lancelot, "Hiçbir yere gitmedi," dedi. "O sadece bir kopyaydı. Kopyanın yaratıldığı anı geçtiğimiz zaman o da doğal olarak ortadan kayboldu. Asıl fare sağ ve hiçbir şeyi yok. Aynı şey benim için de geçerli. 'Benim' bir kopyam ölmüş olarak geri gelecek. Asıl bense sağ ve capcanlı olacağım. Üç gün sonra kopyanın yaratıldığı ana erişeceğiz. Benim kopyam olan ve ölü

olarak geri dönen 'ben' o anı geçer geçmez ortadan kaybolacak. Ve geride ben kalacağım. Sağ olan ben. Anladın mı?"

"Ama bu tehlikeli bir şeye benziyor!"

"Hiç değil. Ölü vücudum ortaya çıkınca doktorlar beni muayene edecekler. Ölmüş olduğumu bildirecekler. Gazeteler öldüğümü yazacak. Cenaze evinin sahibi de beni gömmeye hazırlanacak. Sonra ben ortaya çıkacak ve bu mucizeyi nasıl yarattığımı açıklayacağım. Böylece sadece zamanda yolculuğu keşfeden adam olarak kalmayacak, ölüyken geri dönen biri olacağım. Ondan sonra zamanda yolculukla Lancelot Stebbins'ten o kadar çok söz edilecek, bu iki konu birbirine öylesine girecek ki, hiç kimse adımı bir daha bu konudan ayıramayacak."

Usulca, "Lancelot," dedim. "Neden buluşunu açıklamıyoruz? Bu planın fazla ayrıntılı. Basit bir açıklama hemen üne kavuşmanı sağlar. Ondan sonra da kente gider ve..."

"Kes sesini! Benim dediklerimi yapacaksın!"

Lancelot bütün bunları ne zamandan beri düşünüyordu biliyorum. Ama o ölüm ilanı onu patlama noktasına getirmişti. Tabii kocamın zekâsını küçümsemiyorum. Tüm şanssızlığına karşın üstün bir zekâsı olduğu kuşkusuzdu.

Lancelot asistanları gitmeden önce onları yokken yapmak istediği deneylerden söz etmişti. Onlar daha sonra tanıklık edeceklerdi tabii. Lancelot'un reaksiyon gösteren belirli bazı kimyasal maddelerin üzerine eğildiği ve görünüşte siyanürden zehirlendiği sanılacaktı.

"Onun için polisin hemen asistanlarımla konuşmasını sağlamalısın. Onların nerede olduklarını biliyorsun. Cinayet ya da intihardan hiç söz edilmemeli. Herkes bunun bir kaza olduğunu sanmalı. Mantıklı ve doğal bir kaza olduğunu. Doktor çabucak defin ruhsatı vermeli. Gazetelerde de haber hemen çıkmalı."

"Ama Lancelot," dedim. "Ya gerçek seni bulurlarsa?"

"Neden bulsunlar?" diye homurdandı. "Bir ceset bulursan onun canlı kopyasını aramaya mı başlarsın? Beni kimse aramayacak. Ben de o arada küçük odada kalacağım. Orada tuvalet de var. Yanıma yeteri kadar sandviç alırım." Bir an durdu, sonra da üzüntüyle bekledi. "Ama kahvesiz

kalacağım. Olay sona erinceye kadar buna katlanmam gerekecek. Beni ölü sandıkları sırada kimsenin burnuna izah edilemeyen bir kahve kokusu gelmemeli. Neyse. Bol su var. Zaten sadece üç gün bekleyeceğim."

Endişeyle ellerimi birbirine kenetledim. "Seni bulsalar bile sonuç aynı olmaz mı? Yani bir ölü 'sen' olacaksın, bir de canlı 'sen'..." Aslında ben kendi kendimi avutmaya çalışıyor, düşkırıklığına karşı hazırlıklı olmak istiyordum.

Ama kocam öfkeyle bana dönerek bağırdı. "Hayır, hiç de aynı olmaz! Bunu sadece başarıya ulaşmamış bir hile sayarlar. Evet, ün kazanırım. Ama bir budala olarak!"

Ben ihtiyatla, "Bak, Lancelot," dedim. "Her zaman bir terslik oluyor."

"Bu kez olmayacak."

"Ama sen her defasında da, 'Bu kez olmayacak,' diyorsun. Yine de her zaman işin sonunda..."

Lancelot öfkesinden bembeyaz kesildi. Gözleri irileşerek akları ortaya çıktı. Dirseğimi yakalayıp sıktı. Canım çok yandıysa da bağırmaya cesaret edemedim. "Bir tek terslik olabilir. Buna da sen neden olursun. Eğer rolünü kusursuzca oynamaz, her şeyin anlaşılmasına neden olursan... talimatımı harfi harfine yerine getirmezsen o zaman... o zaman..." Bana verecek uygun bir ceza aradı. "Seni öldürürüm!"

Müthiş bir korkuyla başımı çevirdim. Kocamın elinden kurtulmaya çalıştım. Ama beni sıkıca yakalamıştı. Öfkelendiği zaman böylesine güçlü olması şaşılacak bir şeydi! "Beni dinle!" diye bağırdı. "Böyle bir kadın olduğun için bana büyük zararlar verdin! Seninle evlendiğim için kendi kendimi suçladım. Sonra da boşanmak için zaman bulamamam yüzünden! Ama şimdi, sana rağmen elime büyük bir fırsat geçti. Yaşamımı müthiş bir başarıya çevirebileceğim. Bu şansımı mahvedersen seni öldürürüm! Çok ciddiyim!"

Onun ciddi olduğundan emindim. "Söylediğin her şeyi yapacağım..." diye fısıldadım. O zaman kolumu bıraktı.

Lancelot bütün bir gün makinesiyle uğraştı. Sakin ve düşünceli bir tavırla, "Şimdiye kadar yüz gramdan daha ağır bir cisim yollamadım," dedi.

Yine başarılı olamayacak, diye düşündüm. Nasıl olabilir ki?

Lancelot ertesi gün aleti ayarladı. Bana sadece bir kolu indirmek kalıyordu. Sonu gelmeyecekmiş gibi gelen saatler boyunca kolu indirmeyi talim ettirdi bana. Tabii makinede cereyan yoktu o sırada.

"Artık anladın mı? Bu işin tamı tamına nasıl yapıldığını öğrendin mi?"

"Evet."

"O zaman şu ışık yanar yanmaz kolu indireceksin. Daha önce yapma. Acele etme."

Ah, hiçbir işe yaramayacak, diye düşündüm. Sonra da ona, "Evet," dedim.

Lancelot gereken yerde durdu. Hiç konuşmuyordu. Laboratuvar gömleğinin üzerine lastik bir önlük geçirmişti.

Makinenin ışığı yandı. Çalışmamın yararı olmuştu. Hiç düşünmeden, tereddüde kapılmadan kolu indirdim.

Bir an karşımda yan yana iki Lancelot belirdi. Kılıkları aynıydı. Ama kopyanın giysileri daha buruşuktu. Sonra kopya yere yığılarak hareketsiz kaldı.

Canlı Lancelot dikkatle işaretlenmiş olan yerden çıkarak, "Tamam!" diye bağırdı. "Bana yardım et. Ayaklarını tut onun."

Lancelot'un bu haline şaştım. İnsan kendi cesedini, gelecekteki, üç gün sonraki ölüsünü böyle yüzünü buruşturmadan endişelenmeden nasıl taşıyabilirdi? Ama ölüyü sakin sakin koltuk altlarından kavradı. Sanki taşıyacağı buğday dolu bir çuvaldı,

Cesedi ayak bileklerinden tuttum. Ona dokunur dokunmaz midem bulanmaya başladı. Kopya yeni ölmüştü, vücudu hâlâ sıcaktı. Kocamla birlikte onu koridordan geçirerek merdivenden çıkardık. Yine koridordan geçirip bir odaya soktuk. Lancelot orayı çoktan hazırlamıştı. Kapalı bir bölmede camdan yapılmış acayip bir kabın içinde bir şey kaynıyordu. Bölmenin camlı bir kapısı vardı.

Etrafa başka kimyasal araç gereçler konmuştu. Herhalde herkesin bir deney yapıldığını sanması için. Üzerinde iri harflerle "Potasyum Siyanür" yazılı bir şişe, yazı masasındaki diğer şişelerin arasında hemen dikkati

çekiyordu. Yandaki masaya da bazı kristaller saçılmıştı. Herhalde siyanür kristalleriydi.

Lancelot cesedi tabureden yuvarlanmış gibi yere yatırdı. Kristalleri ölünün sol eline sıkıştırdı. Lastik önlüğün üzerine de serpiştirdi. En son olarak da ölümün çenesine birkaç kristal yapıştırdı.

"Ne olduğunu anlayacaklar..." diye homurdandı. Son bir kez etrafına bakındı. "Her şey tamam. Şimdi eve dön ve doktora telefon et. Ona, öğle yemeği yemeden çalıştığım için buraya bana sandviç getirdiğini söyle. İşte o da burada." Bana kırık bir tabakla yana fırlamış olan bir sandviçi gösterdi. Sözümona tabağı elimden düşürmüştüm. "Biraz ağlayıp bağır. Ama abartıya kaçma."

Zamanı gelince bağırmak ya da ağlamak benim için hiç zor olmadı. Zaten günlerden beri ağlayıp bağırmak istiyordum. Böyle sinir krizi geçirmek beni rahatlattı.

Doktor tam Lancelot'un tahmin ettiği gibi davrandı. Hemen hemen ilk gördüğü siyanür şişesi oldu. Kaşlarını çatarak, "Tanrım, Bayan Stebbins," dedi. "Kocanız dikkatsiz bir kimyagermiş."

"Öyle..." diyerek hıçkırdım. "Aslında onun çalışmaması gerekirdi ama iki asistanı da izinliydi."

"Bir insan siyanürü tuz gibi bir şey sayarsa sonuç kötü olur." Doktor ahlak dersi veriyormuş gibi ciddi ciddi başını salladı. "Şimdi, Bayan Stebbins... polisi çağırmam gerekiyor. Kocanız siyanür yüzünden kazara ölmüş. Ama yine de şiddetli bir ölüm sayılır ve polis..."

"Ah, evet, evet, polisi çağırın." Sonra da kuşku uyandıracak kadar hevesli davrandığım için kendi kendime kızdım.

Polis geldi. Yanlarında adli tabip de vardı. Adam ölünün eli, önlüğü ve çenesindeki siyanür kristallerini gördüğü zaman öfkeyle homurdandı. Olay polisin ilgisini pek çekmemişti. Bana sıradan sorular sordular. Adı, yaşı gibi. Cenaze töreni sorununu halledip halledemeyeceğimi de sordular. Ben, "Evet," deyince çıkıp gittiler.

Ondan sonra gazetelere ve iki haber ajansına telefon ettim. "Herhalde kocamın öldüğünü polis raporlarından öğreneceksiniz," dedim. "Ama onun dikkatsiz bir kimyager olduğu gerçeğinin üzerinde fazla durmazsanız

sevinirim." Bu sözleri ölülerin arkasından kötü sözler söylenmeyeceğine inanan birinin tavrıyla söylemiştim. "Ne de olsa Lancelot bir kimyager değil, atom fizikçisiydi. Son zamanlarda baha bir derdi varmış gibi geliyordu."

Bu bakımdan Lancelot'un talimatına uydum ve başarılı da oldum. Başı dertte olan bir atom bilgini? Casuslar? Düşman ajanları?

Muhabirler heyecanla birer ikişer gelmeye başladılar. Onlara Lancelot'un gençlik resimlerinden birini verdim. Bir fotoğrafçı da laboratuvarların bulunduğu binaların resmini çekti. Başka fotoğraflar çekmeleri için onlara ana laboratuvarın birkaç odasını gezdirdim. Ne polis, ne de muhabirler, kapısı sürgülü odayı sordular. Sanırım onun farkında bile değillerdi.

Gazetecilere Lancelot'un hazırladığı bilgileri verdim. Onun insancıl yanı güçlü bir dâhi olduğunu gösteren birkaç hikâye anlattım. Her bakımdan başarılı olmaya çalıştım. Ama hiç güvenim yoktu. Bir terslik olacaktı. Bir terslik olacaktı.

Lancelot o zaman kabahatin bende olduğunu söyleyecekti ve bu kez beni öldürmek niyetindeydi.

Ertesi gün kocama gazeteleri götürdüm. Lancelot onları tekrar tekrar okudu. Gözleri parlıyordu. New York Times'ın başsayfasında alt sol köşede onunla ilgili bazı yazı vardı. Times kocamın ölümüne esrarlı bir hava vermemişti. AP de öyle. Ama bulvar gazetelerinden biri ilk sayfaya korkutucu bir başlık atmıştı. "Atom Bilgininin Esrarlı Ölümü."

Lancelot bunu okurken bir kahkaha attı. Bütün gazeteleri okuduktan sonra yeniden birincisine döndü.

Ben kımıldanınca hemen başını kaldırdı. "Gitme! Hakkımda yazdıklarını dinle!"

"Ben hepsini okudum, Lancelot."

"Sana dinle dedim!"

Her yazıyı bana yüksek sesle okudu. Ölü bilgini öven kelimelerin üzerinde durdu. Hayatından pek memnundu. Sonra, "Hâlâ bir terslik olacağına inanıyor musun?" diye sordu.

Çekine çekine, "Ya polis geri gelir ve bana neden başının dertte olduğunu düşündüğümü sorarsa?"

"Onlara tutarsız bir şeyler söylersin. Kötü rüyalar gördüğünü filan. Polis soruşturmayı derinleştirmeye karar verdiğinde çok geç kalmış olacak..."

Evet, her şey Lancelot'un istediği gibi gelişiyordu. Ama bunun böyle devam edeceğinden emin değildim. Gelgelelim insan kafası çok garip... En çaresiz durumda bile umut etmeyi sürdürüyor.

"Lancelot," dedim. "Bütün bunlar sona erdiği, sen de üne, gerçek üne kavuştuğun zaman artık işi bırakabilirsin sanırım. Kente geri dönerek sakin bir yaşam sürebiliriz."

"Sen çok aptalsın! Üne kavuşur kavuşmaz çalışmalarımı sürdürmem gerekecek. Bunu anlayamıyor musun? Gençler bana koşacaklar. Bu laboratuvar zaman üzerinde Araştırmalar Yapılan dev bir enstitüye dönüşecek. Daha yaşarken efsaneleşeceğim. Öyle yükselecek, öyle yükseleceğim ki, artık herkes yanımda entelektüel bir cüce gibi kalacak." Lancelot ayaklarının ucunda yükseldi. Gözleri, kendisini üzerine yerleştirecekleri kaideyi şimdiden görüyormuş gibi ışıl ışıldı.

Biraz mutluluk bulacağımı ummuştum. Ama bu son umut da sönmüştü. İçimi çektim.

Cenaze levazımatçısına tabuttaki ölünün Long Island'daki Stebbins aile mezarlığına gömülmeden önce laboratuvarda kalmasını istediğimi söyledim. "Onu tahnit etmeyin," dedim. "Kocamın ölüsünü büyük buzluğa koyabilirim. Isı sıfıra yakın. Lancelots cenazevine götürmenizi istemiyorum."

Adam soğuk ve hoşnutsuz bir tavırla tabutu laboratuvara taşıdı. Herhalde bu hoşnutsuzluğu daha sonra yollayacağı faturaya da yansıyacaktı. Cenaze evinin sahibine kocamın son defa yanımda kalmasını ve asistanlarının da onu görmelerini istediğimi söyledim. Ama bu bahane bana pek sudan geldi.

Ne var ki, Lancelot bana ona neler söyleyeceğimi kesinlikle açıklamıştı.

Tabut şimdi yerde duruyordu. Kapağı da açıktı. Lancelot'u görmeye gittim.

"Lancelot," dedim. "Cenaze evinin sahibi bu durumdan hiç hoşlanmadı. Galiba tuhaf bir şeyler olduğundan kuşkulanıyor."

Lancelot memnun memnun, "İyi..." diye bağırdı.

"Ama..."

"Artık sadece bir gün daha beklememiz gerekiyor. Ondan önce sırf şüphe yüzünden bir şeyler yapamazlar. Yarın sabah ceset kaybolacak. Ya da kaybolması gerekiyor."

"Yani kaybolmaması olasılığı da mı var?" Ah, bunu biliyordum! Biliyordum!

"Bir gecikme olabilir. Ya da erken reaksiyon görülebilir. Şimdiye dek böyle ağır bir şeyi hiç yollamamıştım. Denklemimin tamı tamına doğrulanacağından emin değilim. Ölünün cenaze evinde değil de burada kalmasını istememin bir nedeni de bu. Gözlemler yapacağım."

"Cenaze evinde ceset tanıkların gözlerinin önünde ortadan kaybolurdu."

"Ama olay burada olursa, işe bir hile karıştığını düşüneceklerini sanıyorsun, öyle mi?"

"Tabii."

Kocam pek neşelendi. "'Asistanlarını neden gönderdi, diyecekler. Bir çocuğun bile yapabileceği o deneye neden girişti? Ve o arada niçin dikkatsizce davrandı ve öldü? Ceset, kimse görmeden ortadan nasıl kayboldu? Zamanda yolculukla ilgili gülünç hikâyenin aslı astarı yok, diyecekler. Katalaptik trans haline girmek için ilaçlar aldı, böylece doktorları da kandırdı.'"

Ben güç duyulacak bir sesle, "Evet..." diye mırıldandım. Bütün bunları nasıl da anlamıştı?

Lancelot konuşmasını sürdürdü. "Ben zamanda yolculuğu sağladığımda ısrar edeceğim, doktorun ölü olduğumu kesinlikle kabul ettiğini, canlı olmadığımı söyleyeceğim. O zaman kurallara bağlı bilim adamları öfkeyle benim bir şarlatan olduğumu ilan edecekler. Bir hafta içinde dünyadaki her insan adımı öğrenecek. Bu olaydan başka bir şeyden söz etmeyecekler. Görmek isteyen her bilim adamı grubuna zamanda yolculukla ilgili bir gösteri yapabileceğimi söyleyeceğim. Tabii bütün Amerika'ya yayın yapan bir televizyon istasyonunda. Bilim adamları kamu baskısı yüzünden gösteriye katılmak zorunda kalacaklar. Halk bu gösteriye izin verilmesi İçin televizyon şirketlerine baskı yapacak. İnsanlar programı seyredecekler.

Belki beni linç etmelerini seyretmek belki de bir mucizeye tanık olmak için. Ama beni seyredecekler! İşte ondan sonra başarılı olacağım! Bilim alanında çalışan hangi insanın yaşamında böyle ışıltılı bir doruk noktası olabilir?"

Bir an gözlerim kamaştı. Ama içimde bütün bunlardan hiç etkilenmeyen bir şey, çok uzun, çok karmaşık, dedi. Onun için de bir terslik olacağı kesin.

O akşam kocamın asistanları geldiler ve ölünün huzurunda saygıyla yas tutan insanlar rolü oynamaya çalıştılar. Böylece Lancelot'un ölüsünü gördüklerine yemin edecek iki tanık daha sağlanmış oluyordu. Her şeyi altüst edecek ve olayların doruk noktasına erişmesini sağlayacak iki tanık daha.

Ertesi gece sabah dörde doğru kocamla soğutma odasındaydık. Paltolarımıza sarılmış, o önemli anı bekliyorduk.

İyice heyecanlanmış olan Lancelot sık sık makinelerini kontrol ediyor, anlayamadığım bir şeyler yapıyordu. Masasındaki bilgisayar da durmadan çalışıyordu. Ama donmuş parmaklarıyla tuşlara nasıl öyle hızlı basmayı başardığını bilmiyorum.

Ben son derecede mutsuzdum. İçerisi soğuktu. Yerde tabutun içinde o ceset yatıyordu. Geleceğim de karanlıktı.

Bana artık yıllardan beri orada bekliyormuşuz gibi geliyordu. Lancelot, "Her şey istediğim gibi olacak," dedi. "Tahmin ettiğim gibi... Belki ortadan kaybolma beş dakika kadar gecikebilir. Çünkü işin içinde yetmiş kiloluk bir kütle var. Zamanın güçleriyle ilgili analizim gerçekten çok ustacaydı." Bana gülümsedi. Ama cesedine de aynı tavırla gülümsediğini fark ettim.

Kocamın üç gün arkasından çıkarmadığı laboratuvar gömleği buruşup kirlenmişti. Geceleri de öyle yatmıştı tabii.

Lancelot kafamdan geçenleri anlamıştı sanırım. Ya da ona dikkatle baktığımı fark etmişti. Eğilip gömleğine baktı. "Ah, evet, lastik önlüğümü takmam iyi olur. Kopyam ortaya çıktığı zaman önlüğü vardı."

İfadesiz bir sesle, "O önlüğü takmasaydın ne olurdu?" diye sordum.

"Onu takmam şart! Çok gerekli. Elbet bir şey bana o önlüğü takmam gerektiğini hatırlatırdı. Yoksa kopyamın önlüğü olmazdı." Lancelot'un gözleri kısıldı. "Hâlâ bir terslik olacağını mı düşünüyorsun?"

"Bilmiyorum..." diye mırıldandım.

"Cesedin ortadan kaybolmayacağını mı sanıyorsun? Ya da onun yerine benim kaybolacağımı?"

Cevap vermedim.

Lancelot onun üzerine tiz bir sesle, bağırırcasına, "Anlamıyor musun?" dedi. "Sonunda şansım döndü. Her şeyin plana göre geliştiğinin farkında değil misin? Ben yaşayan insanların en yücesi olacağım! Haydi, kahve için su kaynat!" Birdenbire yine sakinleşmişti. "Kopyam ortadan kaybolduğu ve ben de yaşama döndüğüm zaman bunu kahveyle kutlarız. Üç gündür hiç kahve içmedim."

Bana uzattığı, sıcak suya karıştırılarak çabucak yapılan kahvedendi. Ama kahvesiz geçen üç gün sonra o da işe yaradı. Laboratuvardaki elektrik ocağını donmuş parmaklarımla yakmaya çalıştım. Sonra Lancelot beni kabaca bir yana itti ve ocağa bir çaydanlık dolusu suyu koydu.

Elektrik ocağının düğmesini çevirerek en yüksek ısıyı sağladı. "Biraz zaman alacak." Saatine baktı, sonra da duvardaki irili ufaklı kadrana. "Kopyam, daha su kaynamadan ortadan kaybolacak. Buraya gel de seyret." Tabutun yanına gitti.

Kararsızca durdum. Kocam hemen emretti. "Sana gel dedim!"

Yaklaştım.

Lancelot kendi ölüsüne müthiş bir memnunlukla bakarak bekledi. Ben de öyle. İkimiz de cesede bakıyorduk.

O "Pıfft"a benzeyen ses duyuldu. "Sadece iki dakika farkla!" diye bağırdı Lancelot.

Ceset birdenbire ortadan kayboldu.

Şimdi kapağı açık olan tabutun içinde yalnızca giysiler vardı. Tabii Lancelot'un kopyası ortaya çıktığı sırada arkasında o elbise yoktu. Giysi gerçek bir takımdı ve gerçek dünyada kalmıştı. İşte şimdi tabutun dibinde duruyordu: gömlek ve pantolonun içinde çamaşırlar. Boyunda kravat, ceketin içinde gömlek. Ayakkabılar tersine dönmüşlerdi. İçlerinde çoraplar sarkıyordu.

Suyun kaynadığını duyuyordum.

Lancelot, "Kahve!" dedi. "Önce kahve! Sonra polisi ve gazetecileri çağıracağız."

Lancelot'la kendim için kahve yaptım. Kaşığı yine şekerliğe daldırdım ve kocamın kahvesine bir çay kaşığı şeker koydum. Ne eksik ne fazla. Bu sefer olsun Lancelot için bunun önemli bir şey sayılmayacağını biliyordum ama böyle yapmaya alışmıştım.

Kahvemi yudumladım. Kahveme ne şeker koyardım, ne de krema. Sıcak sıvı bana iyi geldi.

Lancelot kahvesini karıştırdı. Usulca, "Hepsi de..." diye mırıldandı. "Beklediklerimin, istediklerimin hepsi de..." Kahve fincanını haşin bir zafer ifadesiyle gerilmiş olan dudaklarına götürdü. Ve içti.

Son sözleri bunlar oldu.

Artık her şey sona ermişti. Garip bir heyecana kapılmıştım. Lancelot'u soyarak arkasına tabuttaki elbiseyi giydirmeyi başardım. Kocamı yukarıya doğru çekerek tabutun içine yatırdım. Kopyasında olduğu gibi ellerini göğsünde birleştirdim.

Sonra dışarıdaki odada, muslukta fincanlarla şekerliği iyice yıkadım. Hepsini tekrar tekrar çalkaladım. Sonunda şekerin yerine koyduğum siyanür kristallerinin hepsi akıp gitti.

Lancelot'un laboratuvar .gömleğini ve diğer giysilerini kirli sepetine götürdüm. Kopyasının sırtından çıkardıklarımızı da oraya koymuştum. Ama tabii onlar o cesetle birlikte ortadan kaybolmuşlardı. Onların yerine Lancelot'un arkasından çıkardıklarımı attım.

Ondan sonra da bekledim.

Akşam olurken cesedin yeterince soğuduğuna Karar verip cenaze evini aradım. Kuşkulanmaları için hiçbir neden yoktu. Evde bir ölü bırakmışlardı. Ve işte ölü yine evdeydi. Aynı ölü. Gerçekten aynı ölü. Bu da ilkinin sanıldığı gibi siyanür yüzünden zehirlenerek ölmüştü.

Herhalde üç buçuk gün önce ölen biriyle on iki saat önce can veren birinin arasındaki farkı anlayabilirlerdi. Ceset soğuk odada bekletilmiş olsa bile. Ama bu işi kurcalamaları için bir neden yoktu.

Gerçekten de cenaze evinin sahibi ve yardımcıları böyle bir şeyi düşünmediler bile. Tabutun kapağını çivileyerek onu alıp götürdüler. Ve gömdüler. Bu gerçekten kusursuz bir cinayet olmuştu.

Zaten ben Lancelot'u zehirlediğim sırada o kanunen ölüydü. Onun için bu olayın cinayet sayılıp sayılmayacağını düşünüyorum. Tabii bunu bir avukata sormak niyetinde değilim.

Yaşamım artık huzur dolu. Sakin ve mutlu. Yeteri kadar param var. Tiyatrolara gidiyorum. Arkadaşlar da edindim.

Ve hiç pişmanlık duymuyorum. Tabii Lancelot'un zamanda yolculuğun sırrını çözdüğünü hiçbir zaman öğrenemeyecekler. İlerde bir gün zamanda yolculuk yeniden keşfedilecek. Ama o sırada Lancelot Stebbins'in adı çoktan unutulmuş olacak. Kimse onu hatırlamayacak bile. Kocama planlan ne olursa olsun sonunda üne kavuşamayacağını söylemiştim. Ben onu öldürmeseydim, mutlaka başka bir şey bütün planlarını altüst edecekti. Lancelot da bunun acısını benden çıkaracak ve beni gerçekten öldürecekti.

Hayır, hiç pişmanlık duymuyorum.

Hatta Lancelot'un bütün yaptıklarını da bağışladım. Bir tek yüzüme tükürmesi dışında. Kocamın ölmeden önce mutlu bir an yaşamış olması gerçekten garip. Çünkü ona pek az kişiye nasip olacak bir armağan verilmişti. Ve Lancelot bunun zevkini çıkardı.

Lancelot yüzüme tükürdüğü zaman bağırmıştı da. Ama bütün bu sözlerine rağmen sonunda kendi ölüm ilanını okumayı başardı.

ŞAHA

Isaac Asimov'un “Şaha – The Hazing” adlı öyküsü ilk olarak Thrilling Wonder Stories dergisinin 1942 Ekim sayısında yayınlanmış ardından 1972 tarihli The Early Asimov toplamasında yer almıştır.

Arcturus güneşinin ikinci gezegeni olan Eron'daki üniversitenin kampusu yarı yıl tatili sırasında çok sıkıcı bir yer olurdu. Üstelik Arcturus Üniversitesi çok sıcaktı. İkinci sınıf öğrencisi Myron Tubal hem rahatsızdı, hem de canı sıkılıyordu. O gün beşinci defa öğrenciler salonuna baktı. Çaresizce bir tanıdık bulmaya çalışıyordu. Sonunda Bili Sefan'ı görünce bayağı sevindi. Sefan, Vega güneşinin beşinci gezegeninden gelmiş olan yeşil derili bir gençti.

Sefan da Tubal gibi biyo-sosyoloji sınavını geçememişti. Bu yüzden tatilde üniversitede kalmıştı. Şimdi bütünleme sınavına hazırlanıyordu. Böyle şeyler öğrenciler arasında sıkı bir bağ oluştururdu.

Tubal selam kabilinden bir şeyler mırıldanarak en geniş koltuğa çöktü. Arcturus sisteminden tüysüz, dev gibi vücutlu bir gençti.

Tubal, "Yeni öğrencileri gördün mü?" diye sordu.

"Hayır. Zaten sonbahar sömestrinin başlamasına daha altı hafta var."

Tubal esnedi. "Ah, ama onlar özel bir türden. Güneş sisteminden gelen ilk grup. On kişiler."

"Güneş sisteminden mi? Yani Galaksi Federasyonuna üç, dört yıl önce katılan yeni sistemi mi kastediyorsun?"

"Evet, onu. Merkezleri olan gezegenin adı Dünya sanırım."

"E, ne olmuş onlara?"

"Hiç... Grup buraya erişti, hepsi o kadar. Bazılarının üst dudaklarının hemen üzerinde tüyler var. Pek gülünç duruyor. Diğer bakımlardan on iki kadar olan insan türlerinden farksızlar."

Aynı anda kapı hızla açıldı ve küçük Wri Forase koşarak içeri daldı. Deneb güneşinin tek gezegenindendi. Başını ve yüzünü kaplayan kısa, gri tüyler telaşından dikleşmişti. İri mor gözleri heyecanla parlıyordu.

Soluk soluğa, "Dünyalıları gördünüz mü?" diye sordu. Sesi biraz kuş cıvıltısını andırıyordu.

Sefan içini çekti. "Kimse konuyu değiştirmeyecek mi? Tubal de bana onlardan söz ediyordu."

"Öyle mi?" Forase düş kırıklığına uğramış gibiydi. "Ama Tubal sana onların anormal ırktan olduklarını da söyledi mi?"

Tubal, "Ben onlarda bir anormallik görmedim," dedi.

Denebli tiksintiyle, "Ben onların görünüşlerini kastetmedim," diye açıkladı. "Kafalarından söz ediyorum. Psikolojilerinden! Önemli olan da bu." Forase ilerde psikolog olacaktı.

"Ha, o mu? E, ne dertleri var onların?"

Forase telaşlı telaşlı konuşmaya başladı. "Kitle psikolojileri tümüyle yanlış. Sayıları artarken duygularına kapamamaları gerekir. Bütün bilinen insan türlerinde bu böyle. Oysa Dünyalılar büsbütün duygusallaşıyorlar. Grup halinde ayaklanıyorlar, paniğe kapılıyorlar, çıldırıyorlar. Ne kadar kalabalık olurlarsa, durum 6 kadar kötüleşiyor. Bana inanın, bu problemi çözmek için yeni bir matematik formül oluşturduk. Bakın!" Hızla cep defteriyle dolmakalemini çıkardı. Ama daha bir şey yazamadan Tubal onu durdurdu.

"Yavaş ol! Aklıma harika bir fikir geldi!"

Sefan, "Yok canım..." diye mırıldandı.

Tubal ona aldırmadı. Tekrar gülerek elini çıplak kafasına düşünceli bir tavırla sürdü. Sonra da birdenbire ciddi bir tavır takınarak, "Dinleyin," dedi. Ve bir komplocu tavrıyla sesini alçaltarak fısıldamaya başladı.

Dünyadan gelmiş olan Albert Williams uykusunda kımıldandı. Sonra da birinin parmağını ikinci ve üçüncü kaburgasının arasına sokarak kendisini dürttüğünü farketti. Gözlerini açıp başını döndürdü. Sonra inleyerek hızla doğrulup oturdu. Lambanın düğmesine doğru uzandı.

Karyolanın yanında duran gölge, "Kımıldama," dedi. Bir şıkırtı duyuldu ve bir cep lambasının sedefimsi ışığı onu aydınlattı.

Williams gözlerini kırpıştırdı. "Kahretsin! Sen de kimsin?"

Gölge ifadesiz bir sesle, "Yataktan kalk," diye emretti. "Giyin ve benimle gel."

Williams öfkeyle güldü. "Bana bunu yaptır da göreyim."

Gölge cevap vermedi. Sadece fenerin ışığı biraz kaydı ve gölgenin diğer elini aydınlattı. Bu elde bir "sinir kırbacı" vardı. Sinirleri acıyla düğüm düğüm eden ve ses tellerini felce uğratan küçük, sevimli bir silahtı bu. Williams yutkundu ve yataktan kalktı.

Sessizce giyindi, sonra da, "Tamam," dedi. "Şimdi ne yapacağım?"

Gölge, parıltılı kırbaçla işaret edince Williams kapıya doğru gitti.

Tanımadığı konuğu, "Sen sadece önden yürü," diye emretti.

Williams odadan çıkıp sessiz koridordan ilerledi. Sekiz kat aşağıya indi. Arkasına bakmaya cesaret edemiyordu. Dışarı çıktıkları zaman durdu, ama yabancı onu sinir kırbacının madeni ucuyla dürttü.

"Obel Binasının nerede olduğunu biliyor musunuz?"

Williams, "Evet," der gibi başını sallayarak tekrar yürümeye başladı. Obel Binasının önünden geçti. Üniversite Caddesinde sağa döndü. Yedi yüz elli metre kadar ötede yoldan çıkarak ağaçlığı geride bıraktı. Şimdi karanlıkların arasından bir uzay gemisi yükseliyordu. Lombozların perdeleri sıkıca kapatılmıştı. Sadece hafifçe aralık olan kapıdan ışık sızıyordu.

"Bin bakalım!" Yabancı Williams'i dürterek onun basamaklardan çıkmasını ve küçük bir kabine girmesini sağladı.

Williams gözlerini kırpıştırarak etrafına bakındı ve yüksek sesle saymaya başladı. "...Yedi, sekiz, dokuz ve benimle on. Galiba hepimizi yakaladılar."

Eric Chamberlain öfkeyle, "Galibası malibası yok," dedi. "Hepimizi yakaladıkları kesin." Elini ovuşturuyordu. "Bir saatten beri buradayım."

William, "Eline ne oldu?" diye sordu.

"Beni buraya getiren köpeğin çenesine yumruğu indirirken bileğim burkuldu. Çenesi bir uzay gemisinin gövdesi kadar sertti."

Williams bağdaş kurup yere oturdu. Başını da bölmeye dayadı. "Bunun ne anlama geldiğini bileniniz var mı?"

Ufak tefek bir genç olan Joey Sweeney, "Bizi kaçırdılar!" dedi. Dişleri birbirine çarpıp duruyordu.

Chamberlain burun kıvırdı. "Neden kaçırsınlar? Belki içimizden biri milyoner ama doğrusu benim bundan haberim yok. Tabii ben milyoner değilim. Bunu biliyorum."

Williams, "Buraya bakın," dedi. "Hemen telaşlanmayalım. Bu bir kaçırma olayı filan değil. Bu insanlar birer suçlu olamazlar. Galaksi Federasyonu gibi psikolojiyi çok iyi geliştiren bir uygarlık 'suç' denen şeyi rahatça ortadan kaldırmıştır."

Lawrence Marsh, "Korsanlar..." diye mırıldandı. "Aslında öyle olduğunu sanmıyorum. Ama bu da bir fikir."

Williams, "Saçma," dedi. "Korsanlık sınırlarda görülen bir olay. Uzayın bu bölümü uygarlaştırılalı on binlerce yıl oldu."

Joe, "Ama yine de silahları vardı," diye ısrar etti. "Bu durum hiç hoşuma gitmiyor." Gözlüğü odasında kalmıştı. Şimdi gözlerini kısmış endişeyle etrafına bakmıyordu.

Williams, "Bu durumu açıklamıyor ki," dedi. "Deminden beri düşünüyorum. Biz on Dünyalı Arcturus Üniversitesine yeni geldik. Birinci sınıf öğrencileriyiz. Buradaki ilk gecemiz bu. Ve bizi esrarlı bir biçimde yakalayıp odalarımızdan çıkarıyorlar ve garip bir uzay gemisine bindiriyorlar. Bunun anlamı meydanda. Ne diyorsunuz?"

Sidney Morton başını dayadığı kollarından kaldırarak uykulu uykulu, "Aynı şey benim de aklıma geldi," dedi. "Bence bu, üniversiteye ilk giren öğrencilere yapılan müthiş o şakalardan biri. Çocuklar, bence ikinci sınıf öğrencileri şimdi korkunç eğleniyorlardı."

Williams başını salladı. "Evet, öyle. Başka bir fikri olan var mı?"

Kimse sesini çıkarmadı.

Williams, "Pekâlâ," dedi. "Beklemekten başka yapılacak bir şey yok. Doğrusu ben tekrar uyuyacağım. Beni istiyorlarsa gelip uyandırsınlar."

Aynı anda uzay gemisi sarsılınca Williams dengesini kaybetti. "Eh, hareket ettik işte... Nereye gidiyorsak..."

Dakikalar sonra Bill Sefan kontrol kabinine girmeden önce bir an durakladı. Wri Forase oradaydı ve çok heyecanlıydı.

Denebli, "E, nasıl gidiyor?" dedi.

Sefan hoşnutsuzca, "Durum berbat," diye cevap verdi. "Paniğe kapıldılarsa ne olayım! Uyuyacaklarmış!"

"Uyayacaklar mı? Hepsi de mi? Ama neler söylediler?"

"Ne bileyim ben! Konuşurken Galaksi dilini kullanmadılar. O lanet olasıca saçma sapan yabancı dillerinden de bir şey anlamadım."

Forase ellerini öfkeyle havaya kaldırdı.

Sonunda Tubal söze karıştı. "Dinle, Forase. Biyo-sosyoloji dersini asıyorum. Oysa böyle bir şey yapmamam gerekir. Bu şakanın psikoloji bilgimizi artıracağını söyledin. Başarılı olamazsak hiç hoşuma gitmez."

Forase çaresizce, "Deneb aşkına!" diye söylendi. "İkiniz de korkaksınız! Dünyalıların daha başlangıçta bağırıp çağırarak, etrafa tekmeler atacaklarını mı sandınız? Arcturus aşkına! Spica Sistemine erişinceye kadar bekleyin. Tamam mı? Onları bir gece bir gezegende bıraktığımız zaman..." Muzipçe güldü. "Konser Gecesi kromatik orga pis kokulu yarasaları bağladıklarından beri böyle bir oyun görülmedi."

Tubal gülümsedi. Ama Sefan koltuğunda arkasına yaslanarak düşünceli bir tavırla, "Ya biri... örneğin Rektör Wynn bu olayı haber alırsa?" dedi.

Kontrolların başındaki Arcturuslu omzunu silkti. "Bu sadece bir şaka. Bize kızmazlar."

"Aptal aptal konuşma! Bu çocuk oyunu değil! Federasyon gemilerinin Spica'nın dördüncü gezegenine, hatta bütün Spica Sistemine yaklaşmaları bile yasaklandı. Sen de bunu bal gibi biliyorsun. O gezegende henüz 'tam insan' olamamış bir ırk yaşıyor. Onların, kimse bu işe karışmadan gelişmeleri isteniyor. Bu durum ancak onlar kendi başlarına yıldızlar arasında yolculuk yapmayı başardıkları zaman sona erecek. Yasa böyle. Bu

konuda çok da titiz davranıyorlar. Uzay adına! Bu olayı öğrenirlerse başımız iyice derde girer."

Tubal koltuğuna döndü. "O lanet olasıca, kalın derili rektör bu olayı nerden öğrenecek? Şimdi... hikâyenin kampusa yayılmayacağım söylemiyorum. Olayı kendimize saklarsak bütün zevki kaçar. Ama rektöre adımızı kim söyleyecek? Kimse muhbirlik yapmaz. Bunu sen de biliyorsun."

"Pekâlâ." Sefan omzunu silkti.

Tubal ekledi. "Hiper-uzay yöntemine hazır olun!"

Düğmelere bastı. Sanki içlerinde bir şey kasıldı. Ve gemi normal uzaydan ayrıldı.

On Dünyalının durumu pek de iyi değildi. Lawrence Marsh gözlerini kısarak bileğindeki saate tekrar baktı.

"İki buçuk. Yani tam otuz altı saat oldu. Artık şu oyunu sona erdirseler."

Sweeney, "Bu şaka filan değil," diye inledi. "Fazla uzun sürdü." '

Williams kıpkırmızı kesildi. "Hepiniz yarı ölü gibisiniz! Neniz var sizin? Bize uygun zamanlarda yiyecek vermediler mi? Kollarımızı, bacaklarımızı da bağlamadılar. Bize özen gösterdikleri kesin."

Sidney Morton hoşnutsuzca, "Belki de bizi kesmeden önce şişmanlatmaya çalışıyorlar," diye mırıldandı. Birdenbire durakladı.

Diğerleri de kaskatı kesildiler. İçlerinde bir şey kasılmıştı sanki. Bunun ne olduğu belliydi.

Eric Chamberlain birdenbire heyecanlandı. "Hissettiniz değil mi? Yine normal uzaya döndük. Gideceğimiz yer neresiyse oradan sadece bir, iki saat uzakta olduğumuz anlaşılıyor. Bir şeyler yapmalıyız!"

Williams, "Tamam," diye alay etti. "Ama ne yapacağız?" " "Biz on kişi değil miyiz? Chamberlain göğsünü şişirdi. "Ben şu ana dek onlardan yalnızca birini gördüm. Buraya gelince üzerine atılırız. Zaten yemek zamanı da yaklaştı."

Sweeney'nin suratından midesinin bulanmaya başladığı belliydi. "Yanında taşıdığı sinir kırbacı ne olacak?"

"O bizi öldürmez ki. Zaten biz onu yakalarken hepimizle birden başa çıkamaz."

William dobra dobra, "Sen bir budalasın, Eric," dedi.

Chamberlain kızardı ve küt parmaklarını bükerek yumruğunu sıktı. "Birilerini ikna etmek için biraz pratik yapmaya ihtiyacım var. O sözünü yinele bakalım!"

"Otur!" Williams başını kaldırma gereğini bile görmemişti. "O sözümü hak ettiğini kanıtlamak için de bu kadar çabalama. Hepimiz endişeliyiz ve sinirlerimiz gergin. Ama bu hep birlikte çıldırmamız gerektiği anlamına da gelmiyor. Hiç olmazsa şimdilik. Bir kere... kırbaca aldırmasak bile gardiyanın üzerine saldırmak pek de başarılı olmaz. Biz sadece birini gördük. Ama o Arcturus Sisteminden. Boyu iki metre on santimden daha uzun sanırım. Kilosu da yüz elliden daha fazla olmalı. Hepimizi... onumuzu da yumruklarıyla pestile çevirebilir. Zaten sen onunla biraz dalaştın sanırım, Eric."

Sıkıntılı bir sessizlik oldu.

Williams ekledi. "Ama onu devirdiğimizi, gemide kaç kişi varsa onları da atfettiğimizi düşünelim. Ama hâlâ nerede olduğumuz konusunda en ufak bir fikrimiz yok. Nasıl geri döneceğimizi de bilmiyoruz. Hatta içimizde bu geminin nasıl kullanılacağını bilen bile yok." Bir an durdu. "Evet, ne diyorsunuz?"

"Saçma!" Chamberlain arkasını dönüp çevresine sessizce, öfkeyle baktı.

Kapı bir tekmede açıldı ve dev Arcturuslu içeri girdi. Bir eliyle taşıdığı torbayı boşalttı. Diğer elindeki sinir kırbacını dikkatle Dünyalılara çevirmişti.

Arcturuslu, "Son yemek..." diye homurdandı.

Dünyalılar etrafa yuvarlanan konserve kutularını kaptılar. Bunlar ısıtılmış ama sonra ılıklaşmaya başlamışlardı.

Morton elindeki yemeğe öfke ve tiksintiyle baktı. Sonra da beceriksizce Galaksi dilinde konuşmaya çalıştı. "Buraya baksana, bir değişiklik yapamaz mısınız? Sizin bu pis yahninizden bıktım. Dördüncü teneke bu!"

Arcturuslu, "E, ne olmuş?" diye diklendi. "Bu sizin son yemeğiniz."

Diğerleri dehşet içinde felce uğramış gibi oldular.

Biri yutkunarak boğuk sesle, "Ne demek istedi?" diye sordu.

"Bizi öldürecekler." Sweeney'nin gözleri irileşmişti. Sesinden paniğe kapılmak üzere olduğu anlaşılıyordu.

Williams'in ağzı kurumuştu; Sweeney'nin herkese geçen korkusu yüzünden mantıksız bir öfke duydu. Ama kendini tuttu. Sweeney henüz on yedi yaşındaydı, "Keser misin?" dedi. "Haydi, yemeğimizi yiyelim."

İki saat sonra sakin görünmeye çalışarak, geminin ani olarak sarsılmasından bir yere inmiş olduklarını anladılar. Yolculuk sona ermişti. O sürede hiçbiri konuşmamıştı. Ama Williams arkadaşlarının korkularının gitgide arttığını hissediyordu.

Kıpkırmızı Spica ufukta batarak gözden kaybolmuştu. Şimdi soğuk bir rüzgâr esiyordu. On Dünyalı kayalık yamaçta birbirlerine sokuldular. Suratlarını asmış, onları yakalayan üç öğrenciye bakıyorlardı. Dev Arcturuslu Myron Tubal konuşuyor, Vegalı yeşil derili Bili Sefan'la ufak tefek tüylü Denebli Wri Forase sakin sakin geride bekliyorlardı.

Arcturuslu aksi bir tavırla, "Ateşiniz yakıldı," dedi. "Etrafta bol ağaç var. Böylece ateşin sönmesine engel olursunuz. Hayvanlar da ateş yüzünden size yaklaşamazlar. Gitmeden önce size iki kırbaç bırakacağız. Gezegendeki yerliler size saldırırlarsa onlarla kendinizi korursunuz. Yiyecek, su ve sığınacak yer konusunda kafalarınızı kullanmalısınız."

Döndü. Chamberlain birdenbire kükreyerek uzaklaşan Arcturusluya saldırdı. Tubal kolunu şöyle bir sallayınca Chamberlain sendeleyerek geriledi.

Diğer dünyalardan olan üç öğrenci uzay gemisine bindiler ve kapı kapandı. Gemi havalandı. Williams sonunda o buz gibi sessizliği bozdu.

"Kırbaçları bıraktılar. Birini ben alırım, birini de sen, Eric."

Dünyalılar birer birer yere oturdular. Sırtlarını ateşe dönmüşlerdi. Korkuyorlardı. Neredeyse paniğe kapılacaklardı.

Williams kendini zorlayarak gülümsedi. "Etrafta sürüyle av var. Bu bölge ormanlık. Haydi, haydi, biz on kişiyiz. O üçü er geç buraya dönecekler.

Onlara Dünyalıların her şeye dayanabileceklerini göstermeliyiz. Ne dersiniz, çocuklar?"

Morton huzursuzca, "Neden sesini kesmiyorsun?" dedi. "Durumu kolaylaştırdığın yok."

Williams çabalamaktan vazgeçti. Kendi de korkuyordu, midesi buz gibi kesilmişti.

Alacakaranlık yerini geceye bıraktı. Ateşin etrafındaki ışıktan daire sanki küçüldü. Titreşen ışığın çevresini gölgeler sardı. Marsh birdenbire inledi. Gözleri de irileşmişti.

"Bir... bir şey geliyor!"

Diğerleri kımıldandılar. Sonra donmuş gibi durup soluklarını tuttular. Dikkat kesilmişlerdi.

Williams boğuk bir sesle, "Sen çıldırmışsın..." diye başladıysa da sustu. Kayan bir şeyin çıkardığı sesi o da duymuştu.

Chamberlain'a, "Kırbacını al!" diye haykırdı.

Joey Sweeney birdenbire güldü. Sesi sinirli ve tizdi.

Sonra bir çığlık duyuldu ve etraflarını saran gölgeler onlara doğru atıldılar.

Başka bir yerde de bir şeyler oluyordu.

Tubal'in gemisi Spica'nın dördüncü gezegeninden yükseldi. Kontrollerin başında Bili Sefan vardı. Tubal küçük kamarasına çekilmişti. Deneb içkisi dolu koskocaman bir şişeyi iki yudumda bitirdi.

Wri Forase ona üzüntüyle baktı. "Şişenin tanesi yirmi kredi. Ve sadece birkaç şişe içkim kaldı."

Tubal çok cömert bir tavırla, "Ah, hepsini ben içmeyeyim," dedi. "Benim devirdiğim her şişeye karşılık, sen de bir tane iç. Bence bunun bir sakıncası yok."

Denebli, "Ben o şişeyi böyle başıma diktim mi, sonbahardaki sınavlara kadar ayılamam," diye söylendi.

Tubal onun sözlerine pek aldırmadı. "Bu şaka üniversite tarihine geçecek..." diye başladı.

Aynı anda sert ve tiz bir ses duyuldu. Aradaki bölmelere rağmen bu titreşimli sesi kolaylıkla işitmişlerdi. "Tınnnnnn!" Aynı anda ışıklar söndü.

Wri Forase kendini duvara yapışmış buldu. Soluk almaya çalışarak, "U-Uzay adına," diye kekeledi. "İyi-iyice hızlandık! Denge makinesine ne oldu?"

Tubal ayağa kalkıp, "Denge makinesinin canı cehenneme!" diye gürledi. "Geminin nesi var?"

Kapıdan sendeleyerek aynı derecede karanlık olan koridora çıktı. Forase onun arkasından sürüne sürüne ilerledi. Telaşla kontrol kabinine girdiler. Sefan'ın etrafında sönük acil durum ışıkları yanıyordu. Yeşil derisi terden parlıyordu.

Çatlak bir sesle, "Meteor," diye açıkladı, "Güç distribütörlerini mahvetti. İyice hızlandık. Işıklar, ısıtma birimleri ve radyo çalışmıyor. Havalandırma sistemi ise biraz çalışıyor gibi." Bir an durdu, sonra da ekledi. "Dördüncü Bölümde de delik var."

Tubal deli gibi etrafına bakındı. "Ahmak! Gözlerini 'kütle uyarıcısı'ndan ayırmayacaktın!"

Sefan ulur gibi bağırdı. "Ayırmadım ki, seni fazla gelişmiş böcek! Ama kadranda hiçbir şey gözükmedi. Hiçbir şey gözükmedi! Ama tabii iki yüz krediye kiralanan bu eski püskü tekneden başka ne beklenir? Meteor bomboşmuş gibi engeli aşıp geçti."

"Kes sesini!" Tubal giysi dolabını açınca inledi. "Bunların hepsi de Arcturus tarzı. Dolabı kontrol etmeliydim. Sen bunlardan birini giyebilir misin, Sefan."

Vegalı kuşkuyla kulağını kaşıdı. "Belki..."

Beş dakika sonra Tubal kapıdan çıktı. Beceriksizce sendeleyen Sefan da onu izledi. İki arkadaş ancak yarım saat sonra döndüler.

Tubal uzay kılığının başlığını çıkardı, "Durum kötü."

Wri Forase, "Yani... hiç umut yok mu?" diye inledi.

Arcturuslu başını salladı. "Gemiyi tamir edebiliriz. Ama zaman alır. Radyo zaten mahvoldu. Yardım isteyemeyiz."

"Yardım istemek mi?" Forase şok geçiriyordu. "İşte bir bu eksikti! Spica Sisteminin içinde olmamızı nasıl açıklayacaksın? Yardım isteyeceğimize intihar edelim daha iyi. Yardım istemeden geri dönebilirsek, başımız belaya girmez. Birkaç dersi kaçırmamızın o kadar zararı olmaz."

Sefan ifadesiz bir sesle onun sözünü kesti. "Ya Spica Dört'deki panikçi Dünyalılar ne olacak?"

Forase'nin ağzı bir karış açıldı ama bir şey söyleyemedi. Ağzını kapattı. Fena halde sarsıldığı belliydi.

Ve bu daha başlangıçtı.

Köhne uzay gemisinin dolaşmış olan kablolarını ancak bir buçuk günde birbirlerinden ayırabildiler. Ondan sonra da ancak iki günde hızı düşürebildiler. Geri dönmek için bu gerekliydi. Spica Dört'e ancak dört günde ulaşabildiler. Yani bütün bunlar sekiz gün sürdü.

Gemi Dünyalıları zorla indirdikleri yerin yukarısında durduğu sırada öğleye yaklaşıyordu. Tubal televizörle bölgeyi incelerken suratı giderek asıldı. Sıkıcı sessizlik uzayıp gidiyordu.

Tubal sonunda sessizliği bozdu. "Yapılabilecek her türlü hatayı yaptığımız anlaşılıyor. Dünyalıları bir yerli köyünün hemen dışına indirmişiz. Görünürlerde bir tek Dünyalı bile yok."

Sefan üzüntüyle başını salladı, "işte bu kötü."

Tubal uzun kollarını kavuşturup başının arasına soktu. "Mahvolduk. Korkudan ölmedilerse, o zaman da yerliler onların işini bitirmişlerdir. Yasaklanmış güneş sistemlerine girmek zaten yeterince kötü. Ama şimdi buna cinayeti de katacağız sanırım."

Sefan, "Aşağıya inmemiz ve içlerinden bazılarının yaşayıp yaşamadıklarını öğrenmemiz gerekiyor," dedi. "Onlara bu kadar olsun borcumuz var. Ondan sonra..." Yutkundu.

Forase arkadaşının sözlerini tamamladı. "Üniversiteden kovuluruz. Psiko-revizyondan geçeriz. Ve ömrümüzün sonuna kadar da ağır işlerde çalıştırılırız."

Tubal böğürdü. "Bırak bunu! Bu konuyu gerektiği zaman düşünürüz!"

Gemi ağır ağır, çok ağır ağır daireler çizerek alçaldı. Üç arkadaşın sekiz gün önce on Dünyalıyı zorla bıraktıkları kayalıklı açıklığa indi.

"Yerlilere karşı nasıl davranacağız?" Tubal, Forase'ye dönerek alnını kırıştırdı. Kaşları olmadığı için onları kaldırması imkânsızdı tabii, "Haydi, oğlum. Bana 'tam insanlaşmamış' yaratıkların psikolojilerinden söz et. Biz sadece üç kişiyiz. Başımızın belaya girmesini istemiyorum."

Forase omzunu silkti. Şaşkın şaşkın tüylü suratını buruşturdu. "Ben de şimdi bunu düşünüyordum, Tubal. Böyle bir şey bilmiyorum."

Sefan'la Tubal aynı anda bağırdılar. "Ne?"

Denebli telaşla ekledi. "Kimse bilmiyor zaten. Ne de olsa tam insan olmayan yaratıkları iyice uygarlaşıncaya kadar Federasyona almıyoruz. O zamana kadar onları karantinada tutuyoruz. Psikolojilerini incelemek için elimize bol fırsat geçtiğini mi sanıyorsunuz?"

Arcturuslu koltuğa çöktü. "Desene tam bir çıkmaza girdik! Haydi, bir şeyler düşün, tüylü suratlı! Bir öneride bulun."

Forase kafasını kaşıdı. "Şey... yapabileceğimiz en iyi şey onlara gerçek birer insanmış gibi davranmamız olur. Avuçlarımızı açarak onlara ağır ağır yaklaşırız. Ani hareketler yapmaz ve sakin davranırız. Böylece başımız derde girmez sanırım. Ama unutmayın, benimki sadece bir öneri. Bu konuda kesin bir şey söyleyemem."

Sefan sabırsızlandı. "Kesin şeyleri bir yana bırak şimdi. Haydi, artık gidelim. Zaten hiçbir şeyin önemi yok. Eğer Dünyalıları öldürdülerse, artık geriye dönmeme gerek kalmaz." Yüzünde üzgün bir ifade belirdi. "Ailemin neler diyeceğini düşünüyorum da..."

Üç arkadaş uzay gemisinden çıkıp Spica'nın dördüncü gezegeninin havasını kokladılar. Güneş tepelerindeydi. Koskocaman, turuncu bir basketbol topuna benziyordu. Ormanda bir yerde bir kuş gıcırtıyı andıran bir ses çıkararak öttü. Sonra etrafa derin bir sessizlik çöktü.

Tubal ellerini beline dayadı. "Burası insanın uykusunu getiriyor. Görünürde hiçbir canlı yok. Şimdi... köye ne taraftan gideceğiz?"

Üç arkadaş bu konuyu tartışmaya başladılar. Ama tartışma uzun sürmedi. Arcturuslu yamaçtan seyrek ağaçlı ormana doğru inmeye başladı. Diğer ikisi de onu izlediler.

Ormana girer girmez ağaçlar birdenbire canlandı sanki. Yerliler sessizce yukarıdaki dallardan aşağıya atladılar. Ağırlıkları altında önce Wri Forase yere yığıldı. Bili Sefan sendeledi; bir an ayakta durmayı başardı, sonra bağırarak arkaüstü devrildi.

Sadece dev Myron Tubal ayakta kalabildi. Ayaklarını açarak durdu ve sağa sola yumruk atmaya başladı. Saldıran yerliler ona çarptılar, sonra dönen bir tekerlekten seker gibi yere yuvarlandılar. Tubal kendini savunurken bir yel değirmenine dönüştü adeta. Bir yandan da geri geri bir ağaca doğru gidiyordu.

Ama sonra bir hata yaptı. O ağacın en alt dalına diğerlerinden hem daha ihtiyatlı, hem daha akıllı bir yerli tünemişti. Tubal yerlilerin kaslı ve kalın kuyrukları olduğunu daha önce fark etmişti. Galaksideki bütün ırklar arasında bir başka grubun da kuyrukları vardı. Gamma Cepheus'ta yaşayanların. Ama Tubal bu yerlilerin kuyruklarının sarılma ve tutma becerisi olduğunun farkına varmamıştı.

Bu gerçeği çok çabuk öğrendi. Çünkü yukarıdaki dala tünemiş olan yerli kuyruğunu uzattı, Arcturuslunun boynuna doladığı gibi sıkmaya başladı.

Tubal acıyla çırpındı. Kuyruklu saldırganı daldan aşağıya çekti. Ama tepeüstü duran ve havada daireler çizen yerli yine de kuyruğunu çekmedi. Tubal'ın boğazını sıkmayı sürdürdü.

Bütün dünya kapkara kesildi. Ve Tubal daha yere yığılmadan kendinden geçti.

Tubal ağır ağır kendine geldi. Boynunun kaskatı kesilmiş olduğunu, ensesine iğneler battığını hiç de hoş olmayan bir biçimde fark etti. Boynunu ovarak o katılığı geçirmek istediyse de boşunaydı. Ancak neden sonra kendisini sıkıca bağlamış olduklarını anladı. Önce yüzükoyun yattığının farkına vardı. İkincisi çevrede müthiş bir gürültü yankılanıyordu. Üçüncüsü Sefanla Forase de sıkıca bağlanmışlardı ve yanında yatıyorlardı. Ve sonuncusu, o bağları koparması olanaksızdı.

"Hey, Sefan! Forase! Beni duyabiliyor musunuz?"

Ona Sefan cevap verdi. "Seni Dracon keçisi şeni! Senin öldüğünü sanıyorduk!"

Arcturuslu, "Ben kolay kolay ölmem," diye homurdandı. "Neredeyiz?"

Kısa bir sessizlik oldu.

Wri Forase sıkıntıyla, "Yerlilerin köyünde sanırım," dedi. "Hiç böyle gürültü duydunuz mu? Bizi buraya attıklarından beri o davulun sesi hiç kesilmedi!"

"Birinizden biriniz o..."

Birileri Tubal'ı tuttukları gibi döndürdüler, doğrultup oturttular. Tubal'ın boynu daha kötü sızlamaya başladı. Yeşil kütükler ve sazlardan yapılmış kulübeler akşam güneşinde parlıyordu. Uzun kuyruklu, koyu renkli yerliler etraflarında bir halka oluşturmuş, sessizce olanları seyrediyorlardı. Yüzlerce yerli vardı. Kafalarına tüylü başlıklar geçirmişler, ellerine sivri uçlu mızraklar almışlardı.

Hepsi de ön tarafta bağdaş kurmuş olan esrarlı kimselere gözlerini dikmişlerdi. Tubal da öfkeyle onlara baktı. Bu yaratıkların kabilenin ileri gelenleri oldukları anlaşılıyordu, iyi tabaklanmamış derilerden yapılmış, alacalı bulacalı, püsküllü kılıklar giymişlerdi. İnsan suratlarının karikatürleri çizilmiş uzun maskeler takmışlardı. Bu da onların barbarca ihtişamını artırıyordu.

Üç arkadaşın en yakınındaki o maskeli, dehşet verici yaratık ağır ağır ilerleyerek onlara yaklaştı.

"Merhaba," diyerek maskesini çıkardı. "Bu kadar çabuk döndünüz demek?"

Tubal'la Sefan uzun bir süre bir şey söyleyemediler. Wri Forase ise tıkanmış gibi öksürmeye başladı.

Sonunda Tubal derin bir soluk aldı. "Sen Dünyalılardan birisin, öyle değil mi?"

"Evet, öyle. Ben Al Williams'im. Beni sadece Al diye çağırabilirsin."

"Demek sizi hâlâ öldürmediler?"

Williams neşeyle güldü. "Hiçbirimizi öldürmediler. Tersine. Baylar..." Abartılı bir tavırla eğildi. "Kabilenin... şey... yeni tanrılarıyla tanışın."

Forase inledi. "Kabilenin yeni neleriyle?" Hâlâ öksürüyordu.

"Şey... tanrılarıyla. Üzgünüm ama tanrının Galaksi dilindeki karşılığını bilmiyorum."

"Siz 'tanrılar' neyi temsil ediyorsunuz?"

"Bizler bir tür doğaüstü varlıklarız. Tapılacak varlıklar. Hâlâ anlamadınız mı?"

Üç arkadaş sıkıntıyla Dünyalıya baktılar.

Williams güldü. "Evet, biz büyük güçleri olan insanlarız."

Tubal öfkeyle bağırdı. "Siz neden söz ediyorsunuz? Bu yerliler neden büyük güçleriniz olduğunu sansınlar? Siz Dünyalılar fiziksel olarak vasatın altında insanlarsınız! Çok altında!"

William, "Bu konu psikolojiyle ilgili," diye açıkladı. "Yerliler bizim esrarlı bir biçimde havada uçan, sonra da alevler saçarak yükselen büyük ve ışıltılı bir şeyden indiğimizi gördüler. İşte o yüzden bizim doğaüstü varlıklar olduğumuza karar verdiler. Bu, barbar psikolojisiyle ilgili temel bir gerçek."

William konuşmasını sürdürürken, Forase'nin gözleri yuvalarından uğrayacakmış gibi açıldı.

"Ha, sahi? Neden bu kadar geciktiniz? Biz bunun bir tür şaka olduğunu düşündük. Aslında öyle değil mi?"

Sefan söze karıştı. "Deminden beri palavra atıp duruyorsun. Sizin tanrı olduğunuzu düşünmüşlermiş. O halde neden bizim de sizin gibi doğaüstü yaratıklar olduğunuzu sanmadılar?"

William, "Ah, bu noktada işe biz karıştık," dedi. "Resimler ve işaretlerle yerlilere sizin birer iblis olduğunuzu anlattık. Sonunda geri döndüğünüz zaman ne yapmaları gerektiğini biliyorlardı. Ama açıkçası geminin yere indiğini görünce çok sevindik."

Forase sesinde adeta huşuya benzeyen bir ifadeyle, "İblis nedir?" diye sordu.

Williams içini çekti. "Siz Galaksililer hiçbir şey bilmiyor musunuz?

Tubal ağrıyan boynunu usulca oynattı. "Artık bizi yerden kaldırsanız," diye söylendi. "Boynum iyice tutuldu."

"Aceleniz ne? Sizi buraya bizim onurumuza kurban etmek için getirdiler."

"Kurban etmek mi?"

"Tabii ya. Sizi bıçaklarla doğrayacaklar."

Dehşet dolu bir sessizlik oldu.

Tubal sonunda, "Boş ver bu kuyruklu yıldız gazına," diye homurdanmayı başardı. "Biz çabucak paniğe kapılıp korkan Dünyalı değiliz."

"Ah, bunu biliyoruz! Sizi aldatmayı hiç istemem. Ama bu vahşilerin o sıradan ve basit psikolojilerini düşünmelisiniz. Onlar her zaman insan kurban ederler..."

Sefan bağlarından kurtulmaya çalışarak çırpındı. Öfkeyle Forase'ye saldıracaktı. "Hani hiç kimse tam insan olmayan yaratıkların psikolojisini bilmiyordu? Bilgisizliğini örtmeye çalışıyordun değil mi, seni yarı vahşi Vega kertenkelesinin patlak gözlü, tüylü çocuğu! İşte şimdi başımız belada!"

Forase büzüldü. "Bir dakika, bir dakika..."

Williams şakanın fazla ileri gittiğini düşündü. "Endişelenmeyin. Ama şu eşi görülmemiş oyununuz başınıza kötü bir dert açtı. Yine de biz bu işi daha fazla uzatacak değiliz. Sizinle yeterince eğlendik sanırım. Sweeney şimdi kabile reisinin yanında. Ona buradan ayrılacağımızı ve sizi de birlikte götüreceğimizi açıklıyor. Doğrusu buradan uzaklaşmak hoşuma gidecek... Bir dakika, Sweeney bana sesleniyor!"

Williams iki dakika sonra döndüğünde yüzü sapsarı kesilmişti. Suratında garip bir ifade vardı, rengi de uçmuştu. "Bizim size yaptığımız şaka da başımıza dert açtı. Kabile reisi sizi kurban etmekte ısrarlı."

Derin bir sessizlik oldu. Uzun bir süre kimse ne diyeceğini bilemedi.

Williams sıkıntıyla ekledi. "Sweeney'e geri gitmesini söyledim. Reise istediklerimizi yapmazsa kabilesinin büyük bir felakete uğrayacağını anlatacak. Tabii sadece blöf bu. Reis ona inanmayabilir. Şey... çok üzgünüm, çocuklar. Galiba fazla ileri gittik. Durum kötüleşirse bağlarınızı keser ve hep birlikte dövüşürüz."

Tubal'ın kanı damarlarında donmuştu sanki. "Bağlarımızı hemen kes! Bu işi bir an önce bitirelim."

Forase telaşla bağırdı. "Dur, dur! Bırak da Dünyalılar yerli psikolojisinden yararlansınlar. Haydi dünyalı, iyi düşün!"

Williams başına ağrı girinceye kadar düşündü. "Anlayacağınız reisin karısını iyi edemediğimiz için biraz gözden düştük. Kadın dün öldü." Duraklayarak dalgın dalgın başını salladı. "Bize gereken şöyle etkileyici bir mucize. E, çocuklar, ceplerinizde bir şeyler var mı?"

Üç arkadaşın yanında diz çökerek üzerlerini aramaya başladı. Wri Forase'nin üzerinden bir dolmakalem, bir cep not defteri, sık dişli bir tarak, kaşıntıyı önleyen bir toz, bir deste kredi ve başka bir iki şey çıktı. Sefan'ın cebinde de bunlara benzer şeyler vardı.

Williams, Tubal'ın cebinden küçük, siyah, tabancaya benzeyen bir alet çıkardı. Bunun çok büyük bir kabzası ve kısa bir namlusu vardı.

"Bu nedir?"

Tubal somurttu. "Deminden beri onun üzerinde mi oturuyordum? Gemideki meteorun açtığı deliği tamir için kullandığım kaynak makinesi. Ama bir işe yaramayacak. Güç tükenmek üzere."

Williams'in gözleri parladı. Heyecandan yerinde duramıyordu. "Sen öyle san! Siz Galaksililer burnunuzdan ötesini göremiyorsunuz! Neden bir süre için Dünya'ya gelmiyorsunuz? Belki görüş açınızı yenilersiniz."

Williams sonra arkadaşlarına doğru koşmaya başladı. Bir taraftan da, "Sweeney!" diye bağırıyordu. "O kahrolasıca maymun kuyruklu reise söyle! Bir saniye sonra fena halde öfkelenecek ve bütün gökyüzünü kafasına geçireceğim! Ona tehdit edici davran!"

Ama reis bu haberi beklemedi. Meydan okurcasına bir işaret yaptı. Ve yerliler hep bir arada saldırdılar. Tubal kükredi, kasları kabararak ipleri gerdi. Williams'ın elindeki kaynak makinesi sanki canlandı, namlusundan güçsüz bir ışın uzandı.

En yakındaki yerli kulübesi birdenbire alev aldı. Bunu bir diğeri izledi. Sonra bir diğeri. Ve bir dördüncüsü. Ondan sonra da kaynak makinesinin gücü tükendi.

Ama bu gösteri yeterli oldu. Artık ayakta hiçbir yerli yoktu. Hepsi yere yüzükoyun kapaklanmış, inliyor, bağışlanmak için çığlıklar atıyorlardı. En yüksek ses reisinkiydi.

Williams, Sweeney'e, "Reise söyle," dedi. "Bu ona yapmayı düşündüklerimizin sadece küçük ve önemsiz bir örneği."

Sonra dönerek üç arkadaşın iplerini kesti. "Basit, sıradan vahşi psikolojisi..." diye ekledi.

Forase ancak gemiye binip uzaya açıldıktan sonra gururunu bir yana bırakmayı göze aldı. "Ama ben Dünyalıların bir matematiksel psikoloji geliştirdiklerini sanmıyordum! Tam insan olmayan bu yaratıklarla ilgili bütün bu bilgiyi nereden elde ettin? Galakside hiç kimse bu kadar ilerleyemedi."

Williams, "Şey..." diyerek güldü. "Uygar olmayan bir kafanın nasıl çalıştığı konusunda pratik bilgimiz var. Anlayacağınız biz insanlarının çoğunun... bir bakıma... hâlâ pek de uygar olmadıkları bir gezegenden geliyoruz. Onun için bazı şeyleri biliyoruz."

Forase ağır ağır başını salladı. "Seni kaçık Dünyalı! Bu küçük olay hiç olmazsa hepimize bir tek şeyi öğretti."

"Neymiş o?"

Forase ikinci kez Dünya argosu kullandı. "Bir grup uçukla hiç uğraşmamalısın. Çünkü onlar sandığından daha da kaçık olabilirler."

İŞMU ŞİİRLER

Isaac Asimov'un “İşmu Şiirler – Light Verse” adlı öyküsü The Saturday Evening Post'un 1973 Eylül-Ekim sayısında yer almış daha sonra 1982 tarihli The Complete Robot ve 1986 tarihli Robot Dreams toplamalarında yer almıştır. Öyküde William J. Lardner isimli merhum astronotun dul eşi Avis Lardner'ın hayatına değinilmektedir.

Kimlerin cinayet işleyebilecekleri düşünülseydi, herkesin aklına en son Bayan Alvis Lardner gelirdi. Çünkü ünlü bir astronot şehidin dul karısıydı. Hayırsever, sanat koleksiyoncusu, olağanüstü bir ev sahibesiydi. Herkesin kabul ettiği gibi dâhi bir sanatçıydı da. Ama en önemlisi son derece iyi ve merhametli bir insandı.

Hepimizin de bildiği gibi kocası William J.Lardner bir yolcu gemisinin tehlikesizce beş numara istasyona ulaşması için uzayda beklerken, güneşteki bir patlamanın neden olduğu radyasyon yüzünden ölmüştü.

Bayan Lardner'a çok cömert bir aylık bağlanmıştı. Ö da bu parayla akıllıca yatırımlar yapmıştı. Orta yaş sınırına eriştiği sırada çok zengindi artık.

Evi çok görkemli bir yer, sanki bir müzeydi. Bayan Lardner'ın olağanüstü güzellikte mücevherli eşyalardan oluşan bir koleksiyonu vardı. On iki farklı kültürden akla gelen mücevherlerle süslenebilecek her türlü şeyi almıştı. Bunlar o belirli kültürlerin soyluları için yapılmıştı. Bayan Lardner'ın koleksiyonunda Amerika'da yapılan ilk pırlantalı saatlerden biri vardı. Kamboçya'dan mücevherli bir hançer, İtalya'dan taşlı gözlük ve buna benzer pek çok şey de.

Herkes bu eşyaları istedikleri gibi inceleyebiliyorlardı. Bu sanat eserleri sigortalı değillerdi. Sıradan güvenlik önlemleri de alınmamıştı. Ama böyle şeylere gerek yoktu. Çünkü Bayan Lardner'ın yanında robot uşaklardan oluşan bir ordu çalışıyordu. Hepsi de her eşyayı sakin bir dikkat, büyük bir dürüstlük ve müthiş bir ustalıkla koruyorlardı.

Herkesin bu robotlardan haberi vardı. Ve eve hiçbir zaman hırsız girmiyordu.

Tabii Bayan Lardner'ın ışık-heykellerini de unutmamak gerekir. Kadın bu sanat alanındaki dehasını nasıl keşfetmişti? Sık sık verdiği o müthiş ziyafetlere katılan konukların hiçbiri bu sorunun cevabını bilmiyordu. Ama Bayan Lardner evinin kapısını misafirlerine her açışında salonlarda yeni bir ışık senfonisi pırıldıyordu. Eriyerek birbirlerine .karışan renklerde üç boyutlu kavisler ve parçalar. Bazıları bir tek tonda, bazıları birbirlerine karışarak kristal gibi ışıldayan şeyler. Misafirler hayran kalıyorlardı. Bu ışıklar Bayan Lardner'ın mavimsi-beyaz saçlarını ve kırışmamış olan yumuşak ifadeli yüzünü daha güzelleştiriyordu.

Misafirler her şeyden çok bu ışık-heykeller için geliyorlardı. Hiçbir heykel bir öncekine benzemiyordu. Kadın sanatın yeni deneysel yollarını izliyordu. Uygun aygıtları olan çok kişi eğlenmek için ışık-heykelleri oluşturuyorlardı. Ama hiç kimse Bayan Lardner kadar usta değildi. Hatta kendilerini profesyonel sanatçı sayanlar bile.

Kadın bu bakımdan sevimli bir alçakgönüllülük gösteriyordu. Biri onu öve öve göklere çıkardığı zaman, "Hayır, hayır," diyordu. "Ben bundan 'ışıklı şiir' diye söz edemem. Bu büyük bir iltifat olur. En fazla onlar için, 'aydınlık şiircikler' diyebilirim." Herkes Baş Lardner'ın bu boş esprisine gülüyordu.

Ona sık sık başvuruyorlardı ama kadın sadece kendi partileri için yaratıyordu bu heykelleri. "Bu, işi ticarete dökmek olur."

Ama heykellerinin hologramlarının hazırlanıp bütün dünyadaki sanat müzelerine konmalarına itiraz etmiyordu. Işık-heykellerinden yararlanıldığı zaman karşılığında bir ücret de istemiyordu.

Kollarını açarak, "Bir peni bile isteyemem," diyordu. "Bu herkes için bedava. Ne de olsa ben artık onu kullanacak değilim." Bu doğruydu! Kadın bir ışık-heykelini iki kez kullanmıyordu.

Heykellerin hologramları alınacağı zaman Bayan Lardner uzmanlara yardımcı oluyordu. Yapılanları memnun memnun seyrediyor ve robot uşaklarına da uzmanlara yardım etmeleri için emir veriyordu. "Courthey, lütfen şu el merdivenini ayarlar mısın?"

Âdeti buydu. Robotlarına resmi ve nazik bir tavırla davranırdı.

Bir keresinde Robotlar ve Makine Adamlar Bürosundan resmi bir görevli onu azarlamıştı. Yıllarca önce olmuştu bu. Adam, "Bunu yapamazsınız," demişti. "Bu tavrınız onların beceriklililiklerini etkiliyor. Robotlar, emirleri yerine getirmek için yapılıyorlar. Onlara verdiğiniz emirler ne kadar anlaşılır olurlarsa, robotlarınız da istediklerinizi o kadar ustalıkla yerine getirirler. Onlardan büyük bir nezaketle bir şey istediğiniz zaman kendilerine bir emir verildiğini anlamakta zorluk çekiyorlar. Bu yüzden de daha yavaş karşılık veriyorlar." ,:

Bayan Lardner o soylu başını kaldırmıştı. "Ben hız ve beceriklilik aramıyorum. Benim istediğim iyi niyet. Ve robotlarım beni seviyorlar."

Resmi görevli robotların sevgi duymalarının imkânsız olduğunu anlatabilirdi. Ama Bayan Lardner'ın şefkatli ama kırgın bakışları onu etkilemişti.

Bayan Lardner'ın bir tek robotu bile ayarlanması için fabrikaya göndermediğini herkes biliyordu. Bu robotların pozitronik beyinleri son derece karmaşıktı. Bazen on robottan birinin kafası iyice ayarlanmamış olabiliyordu. Bazen bu hata bir süre belli olmuyordu. Ama durum anlaşılır anlaşılmaz ABD Robotlar ve Makine Adamlar Bürosu hiç ücret almadan ayarlamayı yapıyorlardı.

Ama Bayan Lardner böyle bir şeyi istemiyordu. "Bir robot evime geldiği ve görevlerini yerine getirmeye başladığında onun önemsiz eksantrikliklerine katlanmam gerekir. Ona eziyet edilmesine razı olamam."

Ona bir robotun sadece bir makine olduğunu anlatmaya çalışmak boşunaydı. Bayan Lardner o zaman çok soğuk bir tavırla, "Bir robot kadar zeki bir şey asla makine olamaz," diyordu. "Ben onlara insanmışlar gibi davranıyorum."

Tabii bu sözler karşısında söylenecek bir şey kalmıyordu!

Bayan Lardner, Max'i bile evinden göndermemişti. Oysa robot hemen hemen aciz denilecek durumdaydı. Max ondan beklenenleri zorlukla anlıyordu. Ama kadın bunu kesinlikle kabul etmiyor, kesin bir tavırla, "Ne münasebet!" diyordu. "Max elbiselerle paltoları alıyor, güzelce asıyor. İstediğim eşyaları bana getiriyor. Daha biri sürü şey yapıyor."

Bir keresinde bir arkadaşı, "Ama onu neden ayar ettirmiyorsun?" diye sordu.

"Ah, bunu yapamam. Max öyle bir robot işte. Bildiğin gibi çok sevimli. Zaten pozitronik bir beyin öylesine karmaşık ki, kimse bozukluğun nerede olduğunu bilemiyor. Max'i tümüyle normal hale getirirlerse, insanda şimdiki gibi sevgi uyandıramaz. Ve ben onun bu özelliğinden vazgeçemem."

Arkadaşı endişeyle Max'a bakıyordu. "Ama ayarı bozuksa senin için tehlikeli olmaz mı?"

Bayan Lardner güldü. "Asla. Max yıllardan beri yanımda. Son derecede zararsız ve pek sevimli bir robot o."

Aslında Max'in görünüş bakımından diğer robotlardan bir farkı yoktu. Madensi, düzgün, biraz insana benzeyen, suratında ifade olmayan bir makine.

Ama müşfik Bayan Lardner için robotların hepsinin ayrı özellikleri vardı. Hepsi de tatlı ve sevimliydiler. Yani Bayan Lardner böyle bir kadındı işte.

O nasıl cinayet işleyebilirdi?

İnsan kimlerin bir cinayete kurban gidebileceğini düşünseydi John Semper Travis en son aklına gelirdi. İçine kapanık ve uysal bir adamdı. Bu dünyadaydı ama sanki onunla bütün ilişkisini kesmiş gibiydi. Bir matematikçiydi Travis. Bir robotun kafasındaki o yüzlerce, karmakarışık pozitronik beyin kanalını hesaplayabiliyordu.

Travis, ABD Robotlar ve Makine Adamlar Bürosunun başmühendisiydi.

Ama ayrıca hevesli bir amatör heykeltıraştı. Işık-heykelcisi. Bu konuda bir kitap da yazmış ve pozitronik beyin kanallarıyla ilgili matematik formülleri açıklamaya çalışmıştı. Bunların değiştirilerek estetik ışık-heykeli yapılması konusunda rehber olarak kullanılabileceğini düşünüyordu.

Ama bu teorisini uygulamaya kalktığı zaman başarılı olamadı. Matematik prensiplerine uyarak yaptığı heykeller biçimsiz, makinemsi şeylerdi. Hiç de ilginç değillerdi.

Travis'in sakin ve güvenli özel yaşamını gölgeleyen mutsuzluğun tek nedeni de buydu. Gerçekten de çok mutsuzdu. Teorilerinin doğru olduklarını biliyordu. Ama onları başarıyla uygulayamıyordu. Bir tek güzel ışık-heykeli yapamadığına göre...

Tabii Travis, Bayan Lardner'ın ışık-heykellerini biliyordu. Herkes kadının bir dâhi olduğunu kabul ediyordu. Ama Travis, Bayan Lardner'ın robotik-matematiğinin en basit formüllerini bile anlayamayacağını biliyordu. Onunla mektuplaşmıştı. Ama Bayan Lardner her seferinde yönetimini açıklamaya razı olmamıştı. Adam, acaba onun belirli bir yöntemi var mı, diye düşünüyordu. Yoksa sadece sezgilerinden mi yararlanıyor. Ama sezgi bile bir denklemle açıklanabilir.

Travis sonunda Bayan Lardner'ın toplantılarından birine kendisini davet ettirmeyi başardı. Kadını görmesi şarttı.

Bay Travis partiye oldukça geç geldi. Oluşturduğu bir ışık-heykeli son defa düzeltmeye çalışmıştı. Ama yine de başarılı olamamıştı.

Bayan Lardner'ı hayretle karışık bir saygıyla selamladı. "Şapkamla paltomu alan robot biraz tuhaftı."

Bayan Lardner, "Ah, o Max," dedi.

"Ayarı çok bozuk. Oldukça da eski bir model. Onu neden fabrikaya geri göndermediniz?"

Bayan Lardner, "Ah, hayır," diye cevap verdi. "Kimseyi zahmete sokmak istemem."

Travis, "Bu işin zahmeti yok ki," dedi. "Bunun ne kadar kolay bir iş olduğunu bilseydiniz şaşardınız. Bildiğiniz gibi ben büroda çalışıyorum. Onun için robotunuzu ben, kendim düzelttim. Fazla zamanımı almadı bu. Artık robotunuzun düzgünce çalıştığını göreceksiniz."

Bayan Lardner'ın suratındaki ifade garip bir biçimde değişti. O müşfik kadın yaşamında ilk kez fena halde öfkelendi. "Onu ayar mı ettiniz?" diye bağırdı. "Ama benim ışık-heykellerimi Max yaratıyordu. Bunu... bunu... o bozuk ayarı sağlıyordu. Siz Max'i eski haline artık asla sokamazsınız..."

Kadın ne yazık ki o sırada koleksiyonunu dostlarına gösteriyordu. Kamboçya'dan getirilmiş olan mücevherli hançer de önündeki mermer masanın üzerinde duruyordu.

Travis'in yüz hatları da çarpılmıştı. "Yani Max'in o eşsiz, ayarı bozuk pozitronik beyin kanallarını inceleseydim, belki o zaman..."

Bayan Lardner öyle hızlı hareket etti ki, kimse ona engel olamadı. Travis de kaçmaya çalışmadı. Hatta bazıları hançere biraz yaklaştığını bile söylediler. "Sanki ölmek istiyordu..." dediler.

SON